kričač

Časopis javnega zavoda RTV Slovenija • leto 46 • številka 2 • julij 2017 • poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

45 let VAL-a 202

vsebina

4 Intervju Igor Kadunc, generalni direktor RTV Slovenija

8 Kam so šli vsi mladi gledalci in poslušalci – javna razprava

10 60 let otroškega in mladinskega zbora RTV Slovenija

14 Mladi kritično o Evropi – projekt Prvega programa Radia Slovenija

20 MBT 2017 – regionalno srečanje operaterjev in proizvajalcev oddajniške opreme

22 Eurovision Connect 2017 – EBU dogodek v Ljubljani

24 O družabnih omrežjih, praznih možganih in razcepljenih osebnostih – varuhinja piše

25 Prejemniki priznanj RTV Slovenija za leto 2016

30 Slike preteklosti bodo žive tudi v prihodnosti - digitalizacija

33 Naša leta – Peter Habjanič

38 Ko delo postane užitek – pogovor z Damjanom Zorcem

43 Skrbimo za okolje in sebe

RADIO TELEVIZIJA SLOVENIJA

KRIČAČ je interni časopis javnega zavoda RTV Slovenija
Ustanovitelj in izdajatelj RTV Slovenija, Ljubljana,
Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana
Telefon: 01 475 25 13 e-mail; kricac@rtvslo.si
Interni časopis Kričač uredili Darja Slokan in Sabrina Povšič Štimec
Prelom: Ma3ca
Tisk: Tiskarna Cicero, naklada 2000 izvodov
Rokopisov in fotografij ne vračamo. Prispevki so lektorirani.
Redakcijo smo zaključili 21. 07. 2017
Fotografija na naslovnici: Projekt Val-a 202 Hej DJ
Avtor fotografije na naslovnici: Matej Praprotnik

uvodnik

Vsakič znova je lahko vsak, ki s trezno in preudarno glavo temeljito in tehtno pregleda ravnokar zaključeno polletno programsko obdobje, pozitivno presenečen, koliko in predvsem kakšne programske projekte smo sposobni izpeljati. In to odlično. Programske projekte z glasbenega področja, multimedijske projekte, podprte z evropskimi sredstvi, obletnice naših sestavov, programov in oddaj, »crossover« sodelovanja, dobrodelne in mednarodne projekte, organizacijo dogodkov z mednarodno zasedbo iz več kot desetih držav in še bi lahko naštevali. V današnji številki je zapisov, ki o tem pričajo, več kot dovolj.

In ko te sijajno izpeljane projekte in njihovo pozitivno odmevnost v javnosti primerjaš z rezultati analiz(e) organizacijske klime, se upravičeno vprašaš, kako je to, kar je bilo narejeno, sploh bilo mogoče narediti? Kako je mogoče, da s projekti znamo delati, z ljudmi pa ne? Odgovor ni ne enostaven in ne enoznačen. Dejstvo pa je, da je v naši organizaciji veliko, če ne celo zelo veliko ljudi, ki si želijo delati, ki želijo delati dobro in ki bodo naredili vse, kar je v njihovi moči, da bodo izpeljali zastavljeno. In pri teh ljudeh bi morali njihov trud prepoznati in jim biti za to hvaležni. Ker nekaterim je delo v užitek in zadovoljstvo ne glede na to, kakšno je stanje v katerikoli organizaciji. Za motivacijo ljudi ni treba veliko. In zanjo niso odgovorni samo vodje in vodstvo. Predvsem smo odgovorni sami. S svojim odnosom do dela in odnosom, ki ga imamo do svojih sodelavk in sodelavcev.

Obravnavamo dve na prvi videz diametralno nasprotni temi: kako pridobiti mlade gledalce in poslušalce, da bodo začeli oz. še naprej spremljali naše programe, in kako programske vsebine, ki smo jih v več desetletjih našega obstoja ustvarili, shraniti na ustrezen način, da bodo na voljo tudi v daljni prihodnosti. A v resnici ti dve stvari ne bi mogli biti bolj povezani. Brez mladih uporabnikov ne bo naše prihodnosti, brez prizadevanja za ohranitev preteklosti pa njihove ne. Ker, kaj pa je posameznik, ki nima korenin, družinskih in/ali družbenih, oziroma jih nikjer ne more poiskati?

Konec marca smo slovesno podelili priznanja RTV Slovenija za preteklo leto. Bilo je slovesno in lepo srečanje, kjer je pomen besed delati dobro prišel zelo do izraza. Kot je videti iz izpeljanih projektov v prvi polovici tega leta, z dobrim delom nadaljujemo in zagotovo bo tako tudi v drugi polovici leta. Seveda pa se ne smemo slepiti, da ne delamo napak. Vsak od nas jih, doma ali na delovnem mestu. Pomembno pa je, kako se lotimo obravnave napak. Ali se ukvarjamo predvsem z napako in vzroki ter posledicami te napake ali se ukvarjamo z osebo, ki je napako storila. Vprašanje tudi je, kaj se iz storjene napake naučimo ter kaj naredimo, da je ne ponovimo več. In na koncu koncev je pomembno še, da se za napako znamo opravičiti.

Generalni direktor Igor Kadunc v intervjuju pravi, da moramo načine vodenja spremeniti na bolje in da moramo vzpostaviti širše gibanje za začetek spreminjanja načina dela. Morda se bo potem mišljenje iz začetka uvodnika, da znamo delati projekte ne znamo pa z ljudmi, lahko na dolgi rok spremenilo v mišljenje, da znamo delati tako z ljudmi kot tudi odlične projekte.

Nekaj podobnega, da je treba vzpostaviti širše gibanje za začetek drugačnega razmišljanja o pomenu in delovanju javnih medijskih servisov, meni EBU. Ta bo ob sodelovanju devetih RTV organizacij, kjer sodeluje tudi RTV Slovenija, v začetku oktobra izpeljala komunikacijsko kampanjo. Majhen korak, majhen premik z željo velikih sprememb na dolgi rok. Več informacij o projektu vam bo na voljo na začetku septembra. Pri projektu »Podprimo dobre medije«, bomo potrebovali tudi vašo pomoč. Podporo ustanovi, kjer ste zaposleni. Verjameva, da jo bomo dobili.

Sabrina Povšič Štimec, Darja Slokan

Igor Kadunc, generalni direktor

Človek jasnih in odločnih stališč z energijo za spremembe. Na prvi vtis morda drzen, a usmerjen v prihodnost ter v učinkovito in kakovostno delo. V času spreminjajoče se medijske krajine, ko RTV Slovenija kot javni servis potrebuje novo pot razvoja, se je premišljeno in pogumno soprijel tudi z neprijetnimi dejstvi in težkimi odločitvami.

Seznanili ste nas s poročilom o poslovanju RTV SLO v prvih petih mesecih. Podatki niso najbolj obetavni. Ker vam je blizu jadralski žargon bi, preden vas vprašamo, kam pluje ta barka, vprašali, ali smo ta hip še v zavetju in še imamo možnost, da se izognemo neurju?

Neurju se ne bomo mogli čisto izogniti, se pa bomo nanj dobro pripravili in ga mirno prepluli.

Kaj si obetate od novih pomočnikov? Sicer ste do sedaj imenovali le enega, na ostale bo treba počakati do jeseni.

Tudi do sedaj je imel generalni direktor pomočnike, ki so skrbeli za področja ekonomike, financ in seveda tudi za tehniko, ki smo ga zdaj uredili. Za področji financ in ekonomike bo nov pomočnik prišel prvega septembra. Pomočnik za programe pa je nova funkcija. Na tem področju sem ocenil, da je pomočnik potreben, saj včasih prihaja do različnih mnenj, kaj vodstvo hiše pričakuje od programskega dela hiše in o čem razmišljajo programski delavci. To se predvsem nanaša na področje novih tehnologij oziroma multimedije. Želim si, da bi MMC postal tretji, enakovredni programski steber, ki odlično sodeluje tako z radiem kot televizijo oziroma da bi radio in televizija sodelovala z njim. Želim si, da se med seboj povežejo bolj kot do sedaj, seveda z jasno določenimi kompetencami in odgovornostmi. Drugo področje, kjer si želim sprememb, je, da Programsko-poslovni načrt, ki ga predlaga generalni direktor, ne nastaja samo znotraj ene enote, npr. televizije, temveč da se ga kritično pregleda tudi s stališča nekoga drugega, ne samo radia, televizije, Kopra, Maribora ... Menim, da bi lahko na tem področju človek, ki prihaja iz drugače organiziranega medijskega sveta, kjer veljajo drugačna merila, prinesel sveže ideje in z njimi ustvaril nekaj več.

V komunikaciji z zaposlenimi ste napovedali imenovanje pomočnika za kadre z usposabljanjem in izobraževanjem. To je funkcija, ki je RTV Slovenija še ni imela, torej pomočnika za HMR (Human resource management).

Menim, da so kadri in usposabljanje ter izobraževanje precej pereče področje. Dve anketi, ki sta bili izpeljani v zadnjem času, kažeta na to, da imamo na RTV Slovenija kar nekaj problemov, predvsem pri sposobnosti srednjega managementa za dobro sodelovanje z zaposlenimi. To je stvar, ki jo je najtežje spremeniti v tako veliki organizaciji kot je RTV Slovenija. Predvsem zaradi tega, ker so vodje znotraj RTV Slovenija različni in imajo različne funkcije. Eni morajo voditi in razporejati tehnične ekipe, drugi so uredniki, ki imajo poleg skrbi za ljudi in finance odgovornost tudi za program, kar ni enostavno. Da bi to premaknili na bolje, moramo vzpostaviti širše gibanje za začetek spreminjanja načina dela. Neugodno pa je, da smo ravno na tem področju zmanjšali finančna sredstva. Izobraževalno središče je v preteklosti usposabljalo več ljudi kot danes, saj je imel na voljo več odličnih kadrov in finančnih sredstev. Problem je tudi, da so vodjem zaradi kadrovskih omejitev znotraj enot, kjer delujejo, naložene dodatne naloge in zato težko najdejo čas za izobraževanje. Tega področja ne smemo več prepuščati stihiji. Seveda je tu tudi problem, da kandidata za to mesto še nimam. Preveril sem notranje možnosti; nekaj jih je sicer še odprtih. Iskanje od zunaj pa pomeni, da moraš poiskati takšno osebo, ki bo imela veliko znanja na tem področju, zato je treba ne samo trikrat, temveč šestkrat premisliti. To je naloga, ki me še čaka in bo v tem trenutku ostala nerealizirana zaradi drugih prioritet.

V dopisu zaposlenim ste napovedali, da bo vaš novi pomočnik za programske vsebine in integracijo začel z delom 10. julija, drugi pomočnik za finančne in poslovne zadeve septembra, tretji pa kot ste ravnokar dejali v nekem nedoločenem času. V kolikšnem času po nastopu funkcij pomočnikov pa pričakujete, da bodo vidni rezultati njihovega dela?

Pričakujem, da bodo rezultati njihovega dela vidni takoj, ker če ne bodo naredili tega sami, jim bom pomagal jaz. To niso posamezniki, od katerih pričakujem, da se bodo usedli za mizo in začeli pisati: »Tole je treba narediti, pa to, to naredi.« Ne, to je proces uvajanja, razmišljanja in usklajevanja. Pomočniki so pomočniki generalnega direktorja, ki ne bodo samostojno, v lastnem imenu, posegali na različna področja, npr. na področje programa. Ne, skupaj bomo dobre ideje, ki se nam porodijo, za katere ocenimo, da bi jih bilo treba realizirati, prezentirali tako, da bodo sprejete na ravneh, kjer se sicer

tovrstne ideje sprejemajo. Drugo pomembno področje je seveda priprava plana za prihodnje leto, a do takrat bomo zagotovo že dobro uigrana ekipa.

Znan je rek, da kultura v podjetju »pojé« strategijo za zajtrk, ki jo pripravi vodstvo, po angleško »organisation culture eats the strategy for the breakfast«, če le-ta ni ustrezno komunicirana in sprejeta med zaposlenimi. Z drugimi besedami – organizacija smo ljudje. Ena izmed vaših prvih potez ob nastopu mandata je bila ponovna izvedba raziskave o organizacijski klimi na RTV SLO. So rezultati že znani? Ali so že določene aktivnosti, ki bodo klimo ustrezno spremenile oziroma izboljšale?

Rezultati raziskave so znani, tudi povzetek bo kmalu na voljo. Rezultati so slabši od rezultatov prejšnje raziskave. Človek se vpraša, ali so rezultati lahko še slabši. Treba je vedeti eno stvar – meritev kaže na to, kako delujemo med seboj, kako smo zadovoljni oziroma nezadovoljni s svojimi nadrejenimi, kako nas motivirajo ali demotivirajo, ali občutimo perspektivo za delo vnaprej. Kar pa iz te ankete ni razvidno, je dejstvo, da so zaposleni pripravljeni narediti veliko za to organizacijo, če jih vsaj malo primerno motiviraš. Dejal sem, da skušam s svojim ravnanjem spreminjati organizacijsko klimo v tako veliki organizaciji, s problemi, ki izvirajo iz sposobnosti, možnosti in okoliščin delovanja srednjega managementa, z usmeritvijo v informiranje, kaj se v organizaciji dogaja, kaj nas čaka, kaj lahko pričakujemo. Da ni več neznank.

Zagovarjam stališča, ki komu, ki spremlja naše poslovanje, niso všeč, vendar pa delamo tisto, kar je možno. Rešujemo majhne probleme, ki bi lahko prerasli v velike spore. Tako se pogovarjam s posamezniki, s katerimi bi se morebiti brez tovrstnih pogovorov srečevali na sodiščih, plačevali odvetnike. Tako pa skušamo najti rešitve skupaj. Enako je, ko se pojavijo problemi pri organizaciji. Ne delam problemov, želim le preveriti, ali so finančna sredstva, ki jih potrebujejo za izvedbo, res potrebna v tolikšni višini ali ne. Delamo majhne korake in mislim, da je to v tem trenutku najpomembnejše.

Strategijo bomo resno postavili takrat, ko bomo imeli osnove, ki so po mojem mnenju enake, kot sem jih predstavil v svojem nastopnem nagovoru. Glede na sprejeti plan mora RTV SLO ali zmanjšati stroške ali povečati prihodke za več kot poldrugi milijon evrov. Ob danem številu zaposlenih in vseh pričakovanj po dodatnih izplačilih in na osnovi manjše vsote finančnih sredstev, je realno program postavljati v danih finančnih okvirih. Toliko kot imamo, pač imamo, več morebiti ne bomo uspeli dobiti, zato se je treba, kot sem omenil že na začetku, pripraviti na burjo oziroma vihar. Saj se da, obleči se bo treba v zaščitne obleke, zmanjšati je treba jadra, pa bo šlo. To je strategija – pripraviti se je treba, da bomo pripravljeni na močan veter, ki bo morebiti trajal nekaj časa.

To, kar ste sedaj opisali, je strategija za kratek rok delovanja RTV Slovenija. Kaj pa dolgoročna strategija? Programski svet je dolgoročno strategijo razvoja RTV Slovenija lansko leto sprejel, vendar pa je Nadzorni svet ni potrdil. Verjamem, da imata tako Programski kot Nadzorni svet pričakovanja, da vodstvo pripravi tudi dolgoročno strategijo delovanja.

Ko poznaš svoje temelje, je postaviti strategijo pravzaprav zelo enostavno. Veliko težje je postavljati strategijo, če niti temeljev nimaš in misliš, kaj vse bi lahko naredil. Ko pa enkrat veš, da ne moreš narediti na nekem področju niti tistega, kar si naredil v lanskem letu, potem se pri razmišljanju o strategiji osredotočiš predvsem na tisto, kar je res pomembno. Da z danimi sredstvi malo več nameniš morebiti MMC-ju, pa zaradi tega malo vzameš kakšnemu drugemu področju, ki ga raje ne bi imenoval.

Napovedali ste, da boste imenovali skupino za spremembe. Kako si predstavljate delo skupine? Res je, da bo imela vso vašo podporo, a znano je, da je v hiši težko premakniti stvari v drugo smer, ker se ljudje bojijo sprememb. Če samo omenimo načrtovano uvedbo normativov, ki traja že nekaj let, do uvedbe kakršnihkoli sprememb pa ni prišlo.

Kadarkoli se pogovarjam s posamezniki, ki malo več mislijo, imajo vedno sto in eno idejo, kaj bi bilo treba spremeniti, kaj bi se dalo izboljšati, kaj bi se pri »sosedu« dalo izboljšati. Skupina, ki sem si jo zamislil, je zelo enostavna zadeva. Ob svojem siceršnjem delu naj bi se najmanj enkrat na mesec dobili, poiskali ideje znotraj hiše in zunaj nje. Njihova naloga bo, da ideje selekcionirajo, preverijo, katere lahko uresničimo takoj, katero je mogoče malce težje uresničiti, vendar pa bi jo bilo kljub vsemu dobro, katera ideja pa morda ne prinese neke koristi. Znotraj skupine bi morali najti posameznike, ki bi te podprojekte za spremembe vzeli za svoje in tiste, ki po službeni dolžnosti skrbijo za določeno področje, skušali prepričati, da bi projekt uresničili. Šlo bo za projektno vodenje izboljšav, ki je izven klasične organizacijske strukture. Ideje in z njimi povezani projekti bodo lahko z vseh področij delovanja RTV Slovenija. Če bo prišlo do odpora na tovrstno delovanje, ga bomo seveda skušali premagati s pomočjo prepričevanja, saj skupina ne bo imela neposredne možnosti določanja, katere aktivnosti in kako naj se določene aktivnosti znotraj nekega področja izvajajo. V tej skupini bodo predvsem mlajši ljudje, ki bodo imeli voljo za sodelovanje, ki bodo vedeli, kaj se dogaja na področju delovanja radiotelevizij po svetu in kaj se lahko naredi pri nas. Računam tudi na to, da se bom po potrebi moral vključiti tudi sam, predvsem pri odločitvah, kako bomo kaj naredili.

Glede na dejstva o starostni strukturi poslušalcev in gledalcev, manj pa obiskovalcev spletne strani in nedavno debato na PS o problematiki mladih gledalcev in poslušalcev, ki vedno manj uporabljajo storitve javnega medijskega servisa, nas zanima, kako in na kakšne načine se nameravate lotiti problema, ki sicer obstaja tudi v drugih evropskih javnih medijskih servisih?

Ukvarjanje s to problematiko bo zagotovo ena od osrednjih nalog pomočnika za program in integracijo vsebin in prej omenjene skupine za spremembe. Stvari se spreminjajo in se bodo tudi v prihodnje. Mi jim moramo slediti, jih sprejeti, če se le da, in ponuditi take rešitve, da če bodo mladi kaj iskali, bodo to iskali na naših spletnih ponudbah oziroma naših družbenih omrežjih.

Če izvzamemo Val 202, ki se dobro drži, imamo s poslušalstvom Radia Slovenija težave. Število poslušalcev obeh regionalnih programov namreč pada, kar moramo ustaviti, če ne se lahko postavi vprašanje, čemu sploh obstajata. In ne želim, da se postavi takšno vprašanje, dokler še imamo možnost poiskati način, da bodo tudi regionalni radijski programi v svojem okolju poslušani tako kot se pričakuje.

Pri regionalnih televizijskih programih je po mojem mnenju situacija drugačna. Predvsem na informativnem pokrivanju obvladujejo svoje področje, kjer pripravljajo informativni program z lokalnimi vsebinami. Sposobni so pripravljati oddaje, ki jih lahko predvajamo na enem od dveh nacionalnih programu. Ta usmeritev je po mojem mnenju koristna. Tehnologijo imajo, vse znanje na tem področju tudi ni skoncentrirano v Ljubljani, zato menim, da je takšna usmeritev

smiselna. Vse seveda v želji, da so programi, ki jih delamo, sprejeti pri ljudeh.

Katera kadrovska zagata se vam v tem trenutku zdi najbolj pereča? Kaj pogrešate na kadrovskem področju, kar bi po vašem mnenju morali najprej rešiti?

Kar pogrešam, je, da nimamo nekega organigrama, ki bi določil sistematizirano število ljudi za neko področje. Imamo zelo natančno zapisane opise del in nalog za določene delovne profile, nimamo pa določeno, koliko takšnih profilov potrebujemo. Zaradi tega sem določena napredovanja zaradi pridobljene izobrazbe enostavno zaustavil, ker ne moremo imeti samo visoko izobraženih ljudi, nikogar pa za bolj preproste delovne naloge, s čimer smo spet v situaciji, ko bi morali najeti nekoga »od zunaj« da bi opravil ta preprosta opravila. Potrebujemo torej analizo potrebnih delovnih mest. Ker ugotavljamo, da je strošek delovne sile sorazmerno visok glede na zdajšnje in prihodnje prihodke, je to problematično. Če nimam informacije, koliko ljudi naj bi v nekem oddelku opravljajo neko delo, tudi ne morem ugotoviti, kdo je tu morebiti odveč.

V času pred vašim prihodom je začela delovati Komisija za pripravo izhodišč PPN 2018. Ker je zdaj že čas, da vodstvo RTV SLO uradno poda izhodišča za PPN 2018, nas zanima, v kolikšni meri so bili upoštevani sklepi, ki jih je komisija sprejela.

Ti sklepi so zame zelo dragoceni, saj so povedali, kako razmišlja večina članov Programskega sveta. Najprej bi rad pogledal situacijo o temeljih našega delovanja. Če bomo vedeli, kakšni so, to je seveda rebalans letošnjega plana, bom izhodišča TV Slovenija vzel iz predala in pogledal, ali »sedejo« na temelje. Če ne bodo popolnoma »sedla«, bomo morali pogledati, kaj je komisija sprejela, in znotraj okvirjev, ki so dani, presoditi, kaj lahko v polni in kaj v delni meri upoštevamo pri pripravi plana za prihodnje leto.

Seveda je mogoče, da bi glede na dane okoliščine, če ne bo prišlo do povečanja RTV-prispevka in ob zavedanju javnosti ter oblasti, da potrebuje kvaliteten javni servis, znali predlagati, kaj bomo lahko razvijali in česa ne.

Ne glede na pričakovani rebalans za leto 2017, pa je vseeno na mestu vprašanje glede največje načrtovane investicije v News center. Je odločitev o gradnji že sprejeta in če še ni, kdaj naj bi bila?

Gradnja je pomembna takrat, ko si prepričan, da veš, kaj boš gradil in kaj boš s to gradnjo dosegel oziroma katere probleme boš z njo rešil. Dosedanji načrt za gradnjo je bil pripravljen na izhodišču, da se poleg sodobnih prostorov in primernih delovnih mest za uredniško in novinarsko delo poskrbi za naš filmski in drugi arhiv, saj tam, kjer je, propada bolj kot je dopustno. Poleg tega smo z arhivom zapolnili vse prostore, ki smo jih lahko, oziroma morda tudi nekatere, ki jih iz požarno varnostnega vidika ne bi smeli napolniti. Kljub procesu digitalizacije moramo arhivsko gradivo ohranjati, saj je digitalizacija počasnejša kot proces propadanja arhivskega materiala v zdajšnjih prostorih. Vrhnje nadstropje novogradnje je bilo predvideno za televizijski studio. Prejšnje vodstvo je bilo na podlagi informacij Televizije Slovenija prepričano, da bomo za produkcijo informativnega programa potrebovali še en studio. Zdajšnje vodstvo televizije pa je ugotovilo, da novega studia pravzaprav ne potrebuje. To je vzbudilo določeno začudenje, zato sem jim dal dodatni rok za dokončno odločitev. Vodstvo TVS ostaja pri odločitvi, kar pomeni, da novih studiev ne bomo več gradili. Ta gradnja je namreč zadnja možnost za kakršenkoli TV studio v Ljubljani.

V tem času sem naročil analizo prostorskih možnosti celotnega ljubljanskega dela RTV Slovenija, to je na Radiu Slovenija, na lokacijah Komenskega 7 in 11 in na Trubarjevi cesti. Želim namreč vedeti, koliko prostora potrebujemo, da bi se lahko združili na eni sami lokaciji in postali bolj učinkoviti. To pomeni, da bi radijski novinarji sedeli skupaj s televizijskimi in če bi ugotovili, da imajo kaj skupnega, bi bilo to super, sicer pa bi oboji imeli vsaj boljše delovne pogoje. Verjamem sicer, da bo do sodelovanja prišlo.

Skupina za spremembe je sestavljena iz pestrega nabora posameznikov iz vseh segmentov RTV Slovenija. Predstavniki Radia Slovenija so Matej Praprotnik, Mirko Štular in Tatjana Pirc, predstavniki Televizije Slovenija so Edo Brzin, Arnold Marko, Anton Šturm, Bogdan Hribar, Igor E. Bergant, Rade Bojić in Robert Marković, predstavnica MMC RTV Slovenija je Kaja Jakopič, predstavnik RC Koper je Andrej Šavko in predstavnik RC Maribor je Darko Pukl.

To so razmišljanja na začetku definiranja optimalne izrabe prostora. Zdi se mi škoda, da tega prostora, ki ga že imamo na voljo, ne bi izrabili, saj naši prostori, ki jih imamo deloma na radiu, deloma na Komenskega, ne ustrezajo in bi jih slej ko prej morali začeti obnavljati. Tudi tu na Kolodvorski prostori niso urejeni optimalno, veliko je pregradnih sten in če bi začeli to urejati, bi to pomenilo določene stroške. Zato je dobro postaviti nekaj betonskega, kar ne stane veliko, in opremiti na način, da bomo tehnologijo, ki jo imamo in bi jo dokupili,optimalno izkoriščali. Zaposleni ima tako na delovni mizi vse pripomočke in priključke, ki jih rabi za delo, njegov strop pa ni prepleten s kabli.

Smo torej v fazi poglobljenega razmišljanja, kaj narediti v stavbi, ki jo načrtujemo. Vseeno zagotavljam, da bomo to luknjo sredi mesta zaprli. Ker luknja pač ne more ostati, mi pa potrebujemo sodobne prostore za boljše delo. Ob tem naj poudarim, da imamo za to denar predviden.

Na RTV Slovenija ste kot pomočnik za poslovne zadeve bili pet let. Katere najpomembnejše spremembe v delovanju in organiziranosti ste v času od vašega odhoda do zdaj zaznali, če ste sploh katere?

Malo sem razočaran, da ideje, ki smo jih takrat imeli oziroma za njih vedeli in jih nismo mogli realizirati, niso bile uresničene. To so bimedialnost pri novinarjih, dopisništvih ... Ne samo pri dopisnikih v tujini, ne vidim razlogov, da so se decentralizirale skupne službe, kot so kontroling in trženje z izrabo vseh možnosti širšega sistema. V bistvu so šle stvari v nasprotno smer od tistega, kar smo takrat menili, da je koristno za RTV Slovenija in za kar še danes mislim, da je koristno.

Pozitivno presenečenje zame je informacijska podpora, ki je precej napredovala. Imamo ustrezne programe za spremljanje administrativnega poslovanja, področje planiranja, za področje kadrov morebiti celo preveč, ker je potem kakšna ura preveč (op. p. smeh), za planiranje produkcije in izvedbo. Imamo zelo sodobna reportažna vozila in režije v studiih. Tehnološka osnova je torej dobro zastavljena. Povečal se je tudi obseg programa, žal pa zdaj ugotavljamo, da za takšen obseg programa nimamo več denarja.

tekst: **Darja Slokan,** foto: **Mankica Kranjec, Tjaša Artmič**
Infografika SOJ RTV SLO

Kam so šli vsi mladi gledalci in poslušalci?

Meseca maja je bila organizirana panelna razprava Programskega sveta z naslovom Kam so šli vsi mladi gledalci in poslušalci, ki so se je poleg članov programskega sveta udeležili uredniki in ustvarjalci vsebin za mlade in tistih vsebin, ki jih sicer namenjamo širši publiki, a imajo visoko gledanost in poslušanost tudi med mladimi.

»A si še vedno gor?« smo včasih preverjali naše najstnike, ko se nikakor niso mogli odklopiti od svojih računalnikov. S spremembo moderne tehnologije so se spremenile tudi naše navade. Nadzor staršev nad tem, koliko časa najstniki preživijo na spletu, je bistveno okrnjen, saj za brskanje po spletu, igranje igric in povezovanje s sovrstniki ne uporabljajo več samo računalnikov, temveč tudi pametne telefone, tablice, igralne konzole in druge platforme.

Po rezultatih nedavne raziskave, ki jo je izvedel največji spletni velikan, najstnike opremimo s pametnimi telefoni že pri desetih oz. dvanajstih letih. Poleg diplome in opravljenega vozniškega izpita je za najstnika ta dogodek eden izmed najpomembnejših, predvsem kar se tiče sprejetosti v družbo vrstnikov.

Za komuniciranje z vrstniki uporabljajo predvsem aplikacije Instagram, Snapchat, Facebook (ni več tako kul kot na začetku) in Twitter, največ časa na spletu pa porabijo za ogled video vsebin preko kanala YouTube. Kar sedem od desetih najstnikov si jih ogleduje več kot tri ure dnevno. Splet tako postaja vse večji konkurent televiziji. Uporaba spletnih tehnologij je v porastu in večina mladih danes internet uporablja kot primarni vir dostopa do informacij.

Mladi pogosto rečejo, da radio ni več kul, da ga nihče več ne posluša, je pa kul delati na radiu.

RTV Slovenija se trudi slediti trendom na medijskem področju, saj le tako lahko zasleduje želje in potrebe mladih. Vsak dan se pojavljajo nove tehnologije, platforme komuniciranja in aplikacije, s pomočjo katerih se mladi med seboj povezujejo, sporazumevajo, izobražujejo in zabavajo. Ne glede na površen prvi vtis so mladi izredno zahtevno občinstvo. Tudi v prihodnje bomo morali veliko pozornosti namenjati mlademu občinstvu, ki so naši potencialni zvesti gledalci in poslušalci, na katere bomo računali v prihodnosti. Kako torej motivirati in privabiti mlado občinstvo, ostaja še naprej odprto vprašanje za mnoge medije, ne le za RTV Slovenija.

Član programskega sveta in pobudnik razprave Gojko Bervar je povedal, da so nam mladi ušli na splet in da se moramo v prihodnje potruditi, da jih na nek način prepričamo oz. ozavestimo, naj tudi na spletu poiščejo programe RTV SLO. Hkrati jih moramo preusmeriti na naš portal oz. na spletne strani, kjer je RTV SLO navzoča s svojimi blagovnimi znamkami in pojavnostjo.

Matej Praprotnik, pomočnik direktorja Radia Slovenija, meni, da moramo ob nagovarjanju mladega občinstva vsaj na nekaterih področjih delovati bolj povezano. V prihodnosti bi si želel, da bi vsebine za mlade nastajale v sodelovanju med sodelavci radia, televizije in multimedije. Šele nato se lahko pogovarjamo o platformah in njihovi primernosti.

Spremljati moramo tudi trende na tem področju, da se lahko še bolj kakovostno posvetimo internetu in družabnim omrežjem. Sicer imamo nekaj dobrih praks, a generalno gledano je ponudba še vedno pomanjkljiva, je dodal. Narobe bi bilo trditi, da mladi ne spremljajo vsebin RTV Slovenija. Kot primer je navedel oddajo Firbcologi in primerjal gledanost oddaje preko aplikacije RTV 4D ter preko YouTuba. Ugotavlja, da so bolj gledani posamezni zanimivi izseki iz oddaj (odvzem krvi - 122.000 ogledov na kanalu YouTube) in ne toliko cela oddaja (480 ogledov preko RTV 4D).

Glede kanala Youtube RTV Slovenija nima strategije ali bi ga morali izkoristiti kot eno izmed glavnih platform, prek katere bi nagovarjali mlade. **Natalija Gorščak, pomočnica direktorice TV Slovenija,** meni, da gre za tujo platformo, ki je sicer zelo popularna, zato moramo biti tam prisotni tudi mi, ni pa ji treba dajati posebnega poudarka. Podpreti je treba predvsem lastno platformo, menila je, da bi morali izdelati aplikacijo za mobilne telefone, podobno kot so jo naredili na nemški televiziji.

Več pozornosti moramo nameniti vsebinam, ki so kasneje plasirane na različne platforme. Spremeniti moramo miselnost in delati skupne projekte za mlade ter se z mladimi srečevati na terenu.

Prav tako moramo zaposlene pripraviti do tega, da začnejo proizvajati »content based television« – televizijo, ki temelji na vsebini in ne razmišlja več o shemi. Nov način TV-produkcije mora temeljiti na odlični grafiki in delu s kamero. S tem se ukvarjamo premalo oz. to težko delamo pri vnaprej načrtovani shemi, ko moramo imeti planirane stvari za eno leto vnaprej. Stvari se zelo hitro spreminjajo in mi bi morali imeti prostor tudi za eksperimente in forme, je še dodala.

Urednica otroškega in mladinskega uredništva Martina Peštaj je povedala, da v njihovem uredništvu dela dvanajst urednic, ki so strokovnjakinje za svoje področje (za otroke, mlade ali internet), nekaj jih je zelo mladih in so zrasle v času interneta. V uredništvu se osredotočajo na mlade do konca srednje šole. Glavne mladinske oddaje so namenjene srednješolcem – Infodrom, Male sive celice, Osvežilna fronta, V svojem ritmu in Adrenalinci.

Izvesti bi morali vseslovensko raziskavo medijskih navad mladih v razponu od 0 do 24 let, saj so nam rezultati takšnih raziskav lahko v veliko pomoč pri ustvarjanju oddaj v skladu s potrebami in željami mladih po posameznih starostnih skupinah in ostalih parametrih ter pojavljanju na družbenih omrežjih.

Pri nas imamo že deset let laboratorij za analize otroških oddaj, kjer analiziramo stanje, kaj si mladi želijo od nas, po nekaj letih oddaje pa preverjamo tudi odzive mladih. Na konkretnem primeru oddaje V svojem ritmu je pojasnila, kako močno upoštevajo želje in mnenja mladih. Na podlagi izsledkov raziskave in poročila so popolnoma spremenili koncept oddaje, saj so ugotovili, da z dokumentarno formo ne bodo dosegli mladih. Želja mladih je bila približek resničnostnemu šovu, zato so se odločili za oddajo, v kateri se pomerita dva benda. Letos so ponovno naredili analizo in se odločili, da z oddajo nadaljujejo na način, da jo še bolj približajo mladim. V njej bo še več glasbe, nekatere dele oddaj bodo prenesli tudi na splet.

Glede na to, komu je oddaja namenjena, je uredništvo temeljito proučilo, na katerih spletnih straneh in družabnih omrežjih se bodo pojavljali in jih povezovali med seboj, vse v želji, da mlade vrnemo nazaj na televizijo. Infodrom se pojavlja na Snapchatu, hkrati so v oddajo uvedli rubriko Snapchat spletke, kjer te zgodbe objavljajo na TV-ekranu. Pri vseh oddajah otroškega in mladinskega programa se trudijo biti prisotni na spletu in se bodo trudili tudi v prihodnje.

Prof. dr. Tanja Oblak Črnič s Fakultete za družbene vede je poudarila pomen aktivnega sodelovanja z uredništvom OMP. Študentje že od leta 2015 znotraj raziskovalnih praktikumov redno skušajo pomagati osvetliti občinstvo mladih z njihovega zornega kota - kaj jih bega, kakšna so njihova pričakovanja, kam gredo ... Mladi so bistveno bolj fleksibilni, z medijskimi vsebinami se srečujejo z več vstopnih točk, nimajo strukturiranih navad, kot smo jih poznali nekoč, ampak se v medijske zgodbe vključujejo na bistveno bolj raznovrsten način.

Kdaj in kako jih nagovoriti in pritegniti, je zahtevnejše in morebiti ne tako lahko opravilo. Niso nujno zvesto občinstvo, lahko jih hitro pridobimo, z napako ali dvema pa tudi hitro izgubimo. Tretja stvar, ko govorimo o odnosu do medijev kot o dejavniku okusa, pa je vrstniško okolje. Pomembno je, s kom se družiš, na katero šolo hodiš, kakšne imaš ambicije in kdo je tvoj pomembni drugi.

Mlade zanimajo teme, ki so neposredno povezane z njihovimi lastnimi problemi. Dr. Tanja Oblak Črnič je poudarila pomen heterogene zastopanosti mladih, saj se mladi, ki tako ali drugače prihajajo iz deprivilegiranih družin, iz različnih razlogov ne bodo prepoznali v oddajah, ki o njih ne govorijo ... kaj šele, da jih tam ni. Prav tako je pomembno graditi na vsebini. Ni problem vstopna točka kot kanal komuniciranja, ampak je ključno, kaj mladim in katerim mladim ponuditi. Katere naj bodo dodatne atraktivne in pomembne vsebine, ob tistih, ki jih sedaj že imamo, in za katero starostno skupino. Fleksibilnost časa, zamik, je za današnje otroke nekaj samoumevnega in jih ne moremo priklicati na še tako dobro oddajo, če je na voljo samo ob določeni uri, ker je to omejitev njihove lastne svobode in načina bivanja, kar se bo v prihodnje samo stopnjevalo.

Kaja Jakopič, urednica Uredništva za nove medije, meni, da je glede uporabe platform smiselna določena kombinacija. Mladi so prisotni na družbenih omrežjih, preko katerih jih moramo pripeljati do naših vsebin. Vsi se strinjamo, da morajo biti vsebine digitalizirane, predvsem na tistih platformah, preko katerih iščemo mlade, ki se jih sicer zelo težko ujame. Zato morajo biti te vsebine nekje prisotne, da jih lahko potem ujamejo v tistem trenutku, ko jim ustreza in imajo zanje čas.

Blaž Mazi, urednik uredništva izobraževalnega otroškega in mladinskega ter dokum. feljt. programa RAS, meni, da danes na Youtubu ne tekmuješ le za pozornost pri mladih, ampak tekmuješ s celim svetom. Vprašanje platform je relevantno, saj se vsi ukvarjamo s tem, kako pridobiti in obdržati mlade. Vse stvari, ki jih delamo na radiu ali televiziji, so digitalizirane in na voljo v arhivu, problem pa je, da bi se morali urediniki ukvarjati še s promocijo vsebin, da bi bile dostopne točno specifični demografski skupini. Kot primer je navedel oddajo Hudo. Z njo so ustvarjalci šli med mlade v osnovne šole in pripravljali novinarske delavnice ter tako dali mladim priložnost sodelovati pri ustvarjanju oddaj. V oddaji Gymnasium so v debato o EU vključili 16 srednjih šol in v sodelovanju z MMC razvili aplikacijo, ki je imela zelo dober odziv.

Izvedli so prvo živo uprizoritev in predstavitev nastajanja oddaje Lahko noč, otroci. Oddajo so v neposrednem video prenosu na spletni strani Prvega programa in Facebooku v živo uprizorili v posebnem studiu in pred tem projekt oglaševali na družabnih omrežjih. Odziv je bil odličen, saj je imel performans dobrih 38 tisoč ogledov, podkast oddaje pa se je v prihodnjih dneh na slovenski lestvici uvrstil na drugo mesto.

Pridružuje se zamisli, da bi televizija, radio in MMC stopili skupaj in naredili spletno serijo za mlade, producirano in predvajano posebej na spletu in ostalih digitalnih platformah ter družbenih omrežjih. Bolj kot skupna platforma mlade pritegne res zanimiva vsebina, ki bi jo morali prilagoditi slovenskim mladostnikom.

Igor E. Bergant je opozoril, da RTV Slovenija na tem področju nima nobene digitalne strategije. Nagovarjanja mladih bi se morali lotiti bolj sistemsko in učinkoviteje. Biti moramo prisotni povsod, kjer so naši potencialni gledalci in poslušalci, saj smo medijska hiša, ki ponuja najbolj raznolik program v državi. Naše programe bi morali bolj usmerjeno ponujati določenim ciljnim skupinam. Na različnih platformah se pojavljamo zelo selektivno. Mladi na Youtubu iščejo določene teme in če nas tam ni, nas ne bodo nikoli našli. Enako velja za Facebook.

Mirko Štular, odgovorni urednik Vala 202, je povedal, da kljub temu da je radio postal izrazito vizualiziran, nimajo ambicije delati televizije iz radijskega druženja, glasbe, ustvarjanja mladih itd. Pomembno je, kakšna je celotna slika nekega radijskega ali televizijskega programa, kako sodobno sliko in zvok dajemo našim gledalcem in poslušalcem in potem lahko znotraj tega umestimo drobce, ki so izrazito uspešno targetirani. Kako se torej identificirati z našimi »prihodnjimi« poslušalci in gledalci? Morda radio sploh ni na njihovem radarju, nimajo poslušalske, kaj šele ustvarjalske izkušnje na radiu, jim je pa kul delati na radiu. Morda je to naša rešilna bilka, morda zato, ker na njem dela znanka, ker ga poslušajo starši ... Kaj pa moramo v resnici imeti, da postanemo njihovi sogovorniki in da bodo imeli nas za sogovornike v tem vesolju omrežij, ki nas preplavljajo?

Mlade znamo poiskati, saj vemo, kje so. Ampak, ali se vprašamo zakaj so na družbenih omrežjih? Če to vemo, bomo tudi lažje komunicirali z njimi. Kako radio kot klasičen medij umestiti znotraj novih platform? Ali lahko na omrežja, ki jih že poznamo in smo na njih bolj vešči, dodamo mobilne telefone in še video, saj ima to danes največji učinek? Pri Hej, DJ skušajo radio umestiti kot družbeno omrežje. Poskušajo vzpostaviti

interakcijo z mladimi in jih vključiti v naše programe.

Sašo Hribar je opozoril na paradoks, ko ob odličnem programu, ki ga ustvarja uredništvo otroškega in mladinskega programa, ni mladih, ki bi ta program gledali. Drug problem je neustrezna poraba finančnih sredstev. Denarja je dovolj, a uredniki oddaj nimajo pristojnosti za odločanje, katerim oddajam bi namenili sredstva. Tako je paradna oddaja OMP Infodrom, ki je zasnovana kot otroški dnevnik, na sporedu samo enkrat na teden. To je za mlade nesprejemljivo. Imamo oddajo, ki je dobra, nima pa dovolj odzivnosti, ni dovolj zastopana na družabnih omrežjih in nima prave teže.

Za udejstvovanje na spletnih medijih potrebujemo strokovnjake, ki znajo zadeve pravilno umestiti. Oddaje bi morale več sredstev vložiti v promocijo na družabnih omrežjih, tako kot so se to odločili za nekatere oddaje razvedrilnega programa TV Slovenija.

Gojko Bervar je povzel, da imamo vizijo pojavljanja oddaj RTV Slovenija na družabnih omrežjih, nimamo pa strategije. Skupnemu nastopu (radio, televizija, MMC) moramo nameniti več sredstev. Na spletu se pojavljamo razpršeno, na različnih družbenih omrežjih, do česar se sicer niso opredelili, ali je to v redu ali pa bi bilo bolje vrniti gledalce in poslušalce nazaj, vsaj na spletni portal MMC kot osnovno znamko RTV Slovenija. Razpršenost ni slaba, biti pa moramo prepoznavni.

MMC je v sodelovanju s TV produkcijo pripravil alternativni spletni prenos finala dogodka EMA na spletu in na Facebooku, s komentatorjema Tilnom Artačem in Miho Brajnikom ter novinarko Klavdijo Kopino. Prenos in posnetek si je ogledalo skoraj 20.000 uporabnikov.

Miha Lampreht, direktor Radia Slovenija, je povedal, da moramo ponujati oplemeniteno vsebino, skladno s potrebami mlade generacije. Prihajajo nove generacije, prepoznati in zagotoviti moramo njihove potrebe in skladno s tem razvijati nove formate. V tujini so te kategorije mladih že strukturirali na pet podkategorij. Vsaka ima neke svoje potrebe, zahteve in svoj način komunikacije. Z dobrimi projekti bi si finančna sredstva lahko zagotovili tudi preko mednarodnih razpisov za eksperimentalne zadeve, ki prinašajo odličen povratni učinek.

Razvedrilni program TV Slovenija po besedah **odgovornega urednika razvedrilnega programa Maria Galuniča** ne ustvarja vsebin, ki bi bile namenjene izključno mladim, ustvarjajo pa nekatere oddaje, ki imajo največji delež mladih gledalcev od vseh oddaj, ki jih producira Televizija Slovenija (Ema, Kdo bi vedel, Vse je mogoče ...).V uredništvu stalno proučujejo demografske skupine, saj se zavedajo pomembnosti gledanosti, predvsem v starostni skupini od 18 do 49 let. Kadar so uspešni v tej komercialni skupini, so uspešni tudi pri mladih. Zato redno spremljajo odzive na oddaje in sprožijo aktivnosti glede oddaj tudi na družbenih omrežjih. Če ima oddaja veliko gledanost, si lahko privošči tudi nekaj več dejavnosti na družbenih omrežjih.

Poudaril je tudi, da bi se morali vprašati, ali smo dolžni ustvarjati samo oddaje, ki so namenjene za na TV-ekran, ali lahko produciramo tudi oddaje, ki do ekrana sploh ne bodo prišle in bodo živele samo na družbenem omrežju. Produkcija takih oddaj bi bila seveda bistveno cenejša in bi jih morda lahko naredili več.

Robert Pajek je podprl predlog produkcije vsebin za mobilne telefone ter opozoril na trende na področju uporabe mobilnih aparatov, preko katerih spremljamo naše programe. Pametni telefoni, kakršne imajo v rokah mladi, imajo 5-inčni ekran in tam je HD-resolucija nepomembna. V zadnjem letu je npr. upadla prodaja tablic, torej tablica ni več tak trend, kot je bila pred dvema letoma. Naša generacija kupuje 50-inčne televizorje – razlika je desetkratna. Po podatkih Mobile OverView se kaže, da uporabniki svoje naprave držijo navpično 94 odstotkov časa in si tako ogledujejo različne vrste vsebin, kar je tudi treba upoštevati pri produkciji naših vsebin.

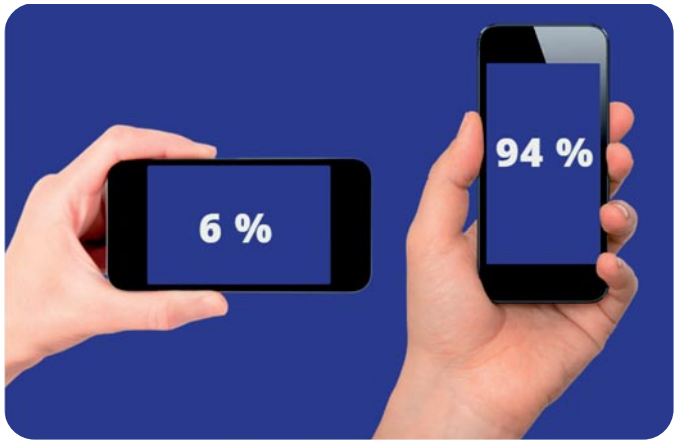

Spoštovati moramo drznost in si kdaj dovoliti tudi predrznost, meni **Meta Ornik,** kar z uredniškega stališča ni vedno lahko, saj hitro trčimo ob številne ovire in slabe pogoje ustvarjanja, ki mlade odvrnejo od sodelovanja z nami. V naših programih si absolutno želimo pritegniti mlade, že zdaj v naših oddajah sodeluje zelo veliko mladih. Je pa težko utrjevati blagovnem znamke oddaj, če jih naredimo samo omejeno število in potem poniknemo za par mesecev, saj v tem času izgubimo določeno število mladih sledilcev.

Mateja Grahovac podpira predlog serije za mobilne aplikacije in RTV 4D, ki bi jo v primeru, da se format izkaže za uspešen, prenesli tudi na televizijo. Na tej poti nas je že prehitela največja komercialna televizija, ki je lani objavila serijo na spletu. Izkazala se je za uspešno, zato so letos nadgradili scenarij, dobili več denarja in se oddaja seli na njihovo televizijo. Veliko govora je bilo tudi o tem, kako se RTV Slovenija predstavlja na družabnih omrežjih. Preseneča jo dejstvo, da RTV Slovenija nima osebe, ki bi skrbela za družbena omrežja. Za njih skrbijo sodelavke Službe za odnose z javnostjo poleg svojega rednega dela. Glede na pomembnost družabnih omrežij bi pričakovala, da ima RTV Slovenija nekoga, ki bi se ukvarjal izključno z družbenimi omrežji.

Miran Zupanič je menil, da je tema mladih ena izmed temeljnih razvojnih in strateških tem javnega zavoda. Kajti, če hiša ne bo imela publike, če ne bo znala zapolniti te vrzeli, bo sčasoma izgubila svoje naslovnike in na ta način dejansko sama sebe ukinila.

Javni servis je eden izmed konstitutivnih elementov družbe, skupnosti in tukaj ne gre samo za tekmovanje na trgu, ampak za vprašanje, kdo in kako bo plasiral tiste vrednote, ki to skupnost delajo odprto, kot skupnost, ki je tolerantna, demokratična, razumna.

Mlade moramo pritegniti k produkciji vsebin za mlade, na način, da se lahko izrazijo, tvegajo, naredijo napake itd. in tudi v tem smislu širiti duha te ustanove. Dvigniti moramo zmožnost okolja za kreativnost, za realizacijo ustvarjalnih potencialov, kar je ravno tako del poslanstva naše hiše. Meni, da ni greh narediti napako, greh je ne poskušati delati nove stvari v strahu pred napakami. Programski svet bo zagotovo že pri obravnavi izhodišč PPN za 2018 zelo pozoren do vsebin za mlade, zato je pozval prisotne k pripravi dobrih projektov, ki bodo dobili podporo programskega sveta.

Otroški in mladinski zbor RTV Slovenija praznuje

»Ne vidi se jim, da imajo 60 let, kajne?« Kljub svojim častitljivim letom, sta oba zbora še vedno mladostno nagajiva in zagnana

Svojemu zvestemu občinstvu so se predstavili na letnem koncertu 23. maja v Slovenski filharmoniji.

V izvedbi mlajših pevcev smo prisluhnili slovenskim ljudskim pesmim v priredbi Janeza Dovča, izvedel ga je s svojim ansamblom, Sozvočja Slovenije, v katerem sodelujeta še Boštjan Gombač in Goran Krmac.

Mladinski zbor je na koncertu predstavil novo delo Ambroža Čopija z naslovom Od sanj modro nebo, ki ga je izvedel s člani Simfoničnega orkestra RTV Slovenija.

Večer so pevci sklenili skupaj, združeni v kantati Riba na topolu poje Alda Kumarja, ki smo jo prvič slišali leta 2013, na slavnostnem koncertu ob 50. obletnici programa Ars Radia Slovenija.

Prvi mladinski pevski zbor Radia Ljubljana Zvonček je leta 1939 ustanovil Emil Ulaga, zborček je prepeval do izbruha vojne. Po vojni je leta 1949 z otroškim zborom poskušal Pavle Kalan. Zbor je deloval dve leti. Z znamenito avdicijo leta 1956 sta Janez Bitenc in Janez Kuhar leta 1957 ustanovila Otroški in Mladinski pevski zbor

OPZ RTVS, zborovodkinja Anka Jazbec in ansambel Janeza Dovča

ter zbor cicibanov. Tako se je začela nepretrgana tradicija MPZ in OPZ, ki traja vse do danes.

Umetniško vodstvo obeh zborov je prevzel izkušeni pevski pedagog Janez Kuhar, pobudnik obeh zborov Janez Bitenc pa je dosegel, da se je izoblikovalo samostojno uredništvo za mladinsko glasbo. Zbora sta bila vrsto let med vodilnimi zborovskimi izvajalci, pela in posnela sta nešteto pesmi, predvsem slovenskih skladateljev. Janezu Kuharju so sledili dirigenti: Miro Kokol, Majda Hauptman, Marko Munih, Dinko Fio; vsak izmed njih je zboroma dal svoj osebni pečat in repertoar. Najdaljše in izjemno plodovito obdobje z obema zboroma je v 35 letih delovanja ustvaril dirigent Matevž Fabijan. Številni rodovi pevcev se ga spominjajo kot strogega, vendar zelo natančnega in muzikalnega dirigenta. Mladinski zbor je popeljal do prvih mest na tekmovanjih doma in v tujini (Neerpelt, Debrecen, Olomuc) ter nastopov na tujih odrih (Italija, Avstrija, Bolgarija, Češka, Hrvaška, Madžarska, Nemčija), v repertoar zborov je vpeljal nove in zahtevne skladbe različnih obdobij in slogov. Zbora je pri organizaciji in delovanju podpirala Glasbena produkcija s svojimi vodji; to so bili: Danilo Pokorn, Sergej Dolenc, Bojan Adamič, Dušan Velkaverh, Matej Venier, Boris Rener in sedanji vodja, Patrik Greblo. Vez med pevci, dirigentom in radijsko snemalno ekipo so ustvarjali producenti Marjan Vodopivec, Nada Makoter, Marinka Strenar, Marija Ostaševski in Brigita Rovšek, od leta 1999 pa Janja Velkavrh.

Med najbolj vidnimi novimi projekti v zadnjih letih je Muzikal Zmaj v Postojnski jami, ki je nastal po naročilu Glasbene produkcije RTV Slovenija posebej za Otroški pevski zbor RTV Slovenija. Gre za ljudsko pripovedko o požrešnem zmaju, ki se je zatekel v Postojnsko jamo. V muzikalu nastopa Otroški pevski zbor RTV Slovenija, vlogo zmaja pa je prevzel Boštjan Gorenc – Pižama. Ljudsko pravljico je v moderno verzijo upesnil Milan Dekleva, glasbo je napisal Jaka Pucihar. Snemanja so potekala v studiu 26 od leta 2014 do 2016, konec tega leta je v Založbi kakovostnih programov izšla tudi zgoščenka, v kombinaciji s knjigico in notami, ter ilustracijami Marjana Mančka. V decembru 2016 je muzikal vizualiziralo in v film oblikovalo Uredništvo glasbenih in baletnih oddaj TV Slovenija.«

S prihodom novega tisočletja in novimi rodovi pevcev se še naprej nadaljuje delo obeh zborov. Z novimi zahtevami, skladbami in slogi se srečujeta zdaj že dolgoletna dirigenta Anka Jazbec in Tomaž Pirnat, ki nadaljujeta tradicijo zborovskih umetniških dosežkov. Rezultati se kažejo na številnih izdanih zgoščenkah (Violinček od 1 do 4, Otroška glasba, Mavrica, Stonoga, Zmaj v Postojnski jami) in z dosežki na tekmovanjih doma in v tujini (večkratne zlate medalje in prve nagrade, večkrat z odliko, v Zagorju, Neerpeltu in Pragi). Za zbora pišejo že nove generacije skladateljev: Aldo Kumar, Ambrož Čopi, Tadeja Vulc, Katarina Pustinek Rakar, Barbara

Nekdanjega dirigenta, Matevža Fabijana, so med publiko navdušeno pozdravili tudi njegovi nekdanji pevci, nekateri so starši sedanjih pevcev.

Producentka zborov Mariča Ostaševski (od leta 1979 do 1995) in vodja OE Glasbena produkcija, Patrik Greblo

Zmaj v Postojnski jami, v studiu 1 na TV, december 2016 avtorica fotografije Tamara Tasev.

Gregorič Gorenc, Matevž Goršič, Jaka Pucihar, Gregor Ftičar, Roman Sarjaš, Aleš Avbelj.

Za radijske otroške in mladinske glasbene oddaje so skrbeli uredniki Janez Bitenc, Janez Kuhar, Rezika Koritnik, Majda Hauptman, Magda Zaplotnik, Lela Berkopec, Brigita Rovšek in Anuša Volovšek, za televizijske pa Bača Šramel Justin, Jasna Novak Nemec in tudi še danes Danica Dolinar. Na prvem programu Radia Slovenija je od leta 2009 naprej z urednikoma Rudijem Pančurjem in Matejem Jevniškom spet zaživelo uredništvo za otroško glasbo, ki skrbi za novo produkcijo, razvoj in promocijo kakovostne sodobne otroške pesmi, ki si že utira pot v vrtce, učilnice in na zborovske revije.

Zbora mladostno zagnano in z veseljem nadaljujeta tradicijo svojih predhodnikov ter s svojima odličnima dirigentoma neprenehno iščeta nove izzive in izvajata nove projekte.

Otroškemu in Mladinskemu pevskemu zboru RTV Slovenija želimo še naprej ustvarjalno in uspešno pot, da bi dosegla še veliko jubilejnih koncertov!

Koncert 2Cellos s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija

Simfonični orkester RTV Slovenija je v preteklih letih že večkrat s t.i. »crossover« koncerti z različnimi slovenskimi ali tujimi ustvarjalci in poustvarjalci pripravil prave glasbene poslastice in tako klasično glasbo približal množicam, še posebej mlajši publiki.

Prepletanju glasbenih zvrsti smo bili priča tudi v Stožicah na koncertu z duom 2Cellos v mesecu aprilu. Fanta sta ogromno naredila za popularizacijo klasične glasbe, saj z njunimi doživetimi interpretacijami, polnimi strasti in energije, uspeta odpirati nove glasbene svetove. Sicer pa je že dolgo jasno, da ju posluša staro in mlado. Prepričati uspeta tudi večne dvomljivce, ki se naježijo ob besedi crossover, ter narediti vtis na gledalce in poslušalce, ki koncert še dolgo nosijo in čutijo v sebi.

foto: **Simone di Luca**

»Svet bi bil lepši, če bi več ljudi poslušalo klasično glasbo.«
Luka Šulić

tekst: **Mirko Štular,** foto: **arhiv Val 202**

45 let Vala 202

Praznovali smo tisti petek, šestnajstega. Praznovali smo ves teden. Tako kot na Valu 202 najbrž še najbolje znamo. Z delom, na radiu, ob njem, blizu mikrofona in s poslušalci ob radiu, računalniku ali telefonu. Teden prejemanja čestitk, izrečenih, napisanih, tudi takih, ob katerih mi je bilo že skoraj nerodno, izražanja misli in čustev z emojiji, prikladno poimenovanimi čustvenčki, teden vprašanj in pohval medijskih kolegov, želja po majicah 202, prejetih mafinov, penine, daril ...

Vse to človeka dvigne od tal. Še zlasti če se zloži v teden, ko se z intenzivnim delom vrtoglavo mešajo spomini in dosežki preteklosti, ekip pred nami ter razmisleki za prihodnost, za ekipe, ki bodo prišle. V teden, ko poskušaš na vsakem koraku vsaj za minimalen odtenek premakniti mejo že slišanega, že narejenega, že videnega. Narediti korak naprej. In ko to naleti na odprta ušesa, če to prepoznajo tisti, ki jim je namenjeno, poslušalci, ki pritrdijo in se izrazijo na tisoč in en način, to je v resnici tisto, kar te privzdigne. Ne kurtoazija ob obletnici, naj bo ta še tako okrogla in častitljiva, pač pa prepoznavanje in potrditev prizadevanja, da bi ekipa Vala 202 tudi čez 5, 20 ali 45 let prejemala čestitke, morda tedaj, kaj pa vem, hologramske kolačke, pa tudi čisto navadne fenomenalne mafine s čokoladno peno, kot jih je ekipa v prazničnem tednu leta 2017 Bolj kot to, kako realistično na tleh je uredniška ekipa, je pomembno to, vsaj želim si, da bi se vsi sodelavci in sodelavke prepoznali v tem valu čestitk in pohval, ki sem jih bil in smo jih bili deležni v imenu Vala 202. In si pripisali svoj del zaslug.

In po takem tednu tvegam zares privzdignjen izraz, da sem namreč – ponosen, skupaj smo lahko ponosni na 202, na ekipo, v kateri delamo, in na vse tiste, vas in nas, ki nam bela puščica Play* na rdeči podlagi nekaj resnično pomeni.

Kaj bo šele čez pet let!

*Predvajaj (op. prev.)

Mladim glasbenim talentom iz Botrstva 12 tisočakov!

Dražba lokov 2Cellos na Valu 202

Na Valu 202 so za spodbujanje glasbenih talentov otrok iz projekta Botrstvo dražili loka violončelistov Luke Šulića in Stjepana Hauserja, iz dueta 2Cellos. Dražba se je zaključila z zneskom 12 tisoč evrov.

Loka, ki sta ju za projekt Botrstvo podarila 2CELLOS, sta bila z njima na vseh celinah. »Žima je bila že neštetokrat zamenjana, za seboj imata res neverjetno kilometrino in sta nam odlično služila. Za naju sta nepogrešljiv pripomoček, zelo trpita, ko igrava tako energično in intenzivno, zato se bosta zdaj končno odpočila od naju in od koncertov,« je povedal Luka Šulić.

Denar, s katerim sta dražitelja pod imenom 2brata kupila violončelska koncertna loka, bo namenjen spodbujanju glasbenih talentov otrok iz projekta Botrstvo, ki zaradi finančnih težav ne morejo obiskovati glasbenega pouka. »Glasba je nekaj univerzalnega in je jezik, ki ga vsi razumemo. V družini imamo nekaj glasbenikov in vem, kako težko je mladim,« je povedal eden od novih lastnikov lokov.

Foto: **Simone di Luca**

tekst: **Katja Pečaver,** foto: **Janez Kotar**

Dobro jutro ima 15 let

Jutranja oddaja Dobro jutro je v začetku februarja praznovala že 15 let! Jubilej so ustvarjalci oddaje obeležili v posebni petkovi oddaji, v kateri so se spomnili najlepših trenutkov iz oddaj v njeni petnajstletni zgodovini.

Oddaja Dobro jutro se je pred petnajstimi leti, natančneje, 4. 2. 2017, začela kot dve uri dolga oddaja, danes pa je prerasla v vsakodnevni štiriurni živ televizijski program iz Ljubljane, Maribora in Kopra. Na svoji poti je ustvarila preko 3.000 oddaj, kjer je gostila okoli 20.000 različnih gostov in ustvarila neverjetnih 8.000 ur programa. V 15 letih je imela več kot 30 voditeljskih obrazov, spomnimo se Špele Predan, Janka Šoparja, Iva Koresa, Tanje Postružnik in številnih drugih.

Oddaja Dobro jutro raziskuje teme, ki se dotikajo vsakdanjega življenja ljudi, in ponuja najrazličnejše vsebine: od zdravstvenih, pravnih in kuharskih nasvetov, svetovanj o medosebnih odnosih, receptov iz domače lekarne, do predstavljanj osupljivih življenjskih usod, vrtičkarskih in prehranskih nasvetov in atraktivnih nagradnih iger. Novinarji poročajo tudi o aktualnih temah in gledalce vsako jutro opremijo z vsemi potrebnimi servisnimi informacijami za dober začetek dneva.

Raznolikost, zanimivost, svežino, dinamičnost in aktualnost oddaje Dobro jutro prepoznavajo tudi gledalci. To je oddaja, ki so jo gledalci vzeli za svojo, saj jih ustvarjalci oddaje vanjo aktivno vključujejo, jo z njimi soustvarjajo, v živo se oglašajo tudi iz manjših krajev ter predstavljajo lokalne zanimivosti.

V letu 2016 je oddajo v povprečju spremljalo 2,3 odstotka ali 44.100 gledalcev, kar predstavlja 33 odstotkov takratnih gledalcev televizije. Posamezna oddaja je v povprečju dosegla 148.900 različnih gledalcev. Najvišjo povprečno gledanost je imela oddaja, ki je bila predvajana 25. februarja 2013, spremljalo jo je 4,5 odstotkov ali 87.600 gledalcev, kar predstavlja 53 odstotkov takratnih gledalcev televizije. Drugo najvišja povprečno gledanost je imela oddaja, ki je bila predvajana 9. novembra 2016, spremljalo jo je 3,8 odstotkov ali 71.800 gledalcev, kar predstavlja 41 odstotkov takratnih gledalcev televizije. Povprečno gledanost 3,8 odstotkov je imela tudi oddaja, predvajana 16. marca 2015. (vir: RTV Slovenija iz raziskave AGB Nielsen Media Research, panelni vzorec 450 gospodinjstev, starost nad 4 leta, 2002–2016, gledanost v živo).

Kakovost oddaje Dobro jutro pa ne prepoznavajo samo gledalci, ampak tudi strokovna javnost, saj je kot potrdilo o uspešnem delu oddaja leta 2014 dobila strokovnega viktorja za najboljšo televizijsko zabavno oddajo.

Oddaja je tudi pobudnica akcije TV poroka, v kateri z gledalci in prihodnjimi zakonci razpravljajo o medosebnih odnosih. Oddaja je pri najlepšemu dnevu v življenju pomagala že šestim parom.

tekst: **Nadia Petauer, Špela Šebenik, Aleš Ogrin**

Mladi kritično obrali Evropo do kosti

1. program Radia Slovenija in MMC RTV Slovenija sta uspešno sklenila evropski projekt Gymnasium.eu

Gymnasium.eu je bila enourna oddaja, ki je v sredinem večernem terminu, med 20. in 21. uro na 1. programu Radia Slovenija, ponujala razmislek mladih o evropskih politikah. Letošnja sezona je v razširjeni obliki potekala v sodelovanju z Multimedijskim centrom RTV Slovenija in Informacijsko pisarno Evropskega parlamenta v Sloveniji.

V petnajstih tekmovalnih radijskih oddajah je od novembra 2016 do aprila 2017 sodelovalo 16 slovenskih srednjih šol oziroma ekip, in vseh osem slovenskih evropskih poslancev, ki so jim dijaki zastavljali konkretna vprašanja o temah, o katerih razpravljajo. Tako smo evropske politike približali ciljni skupini, mladim pa omogočili stik z odločevalci na evropski ravni. Z javnim nastopanjem in nastopanjem v živo so mladi krepili svojo samozavest in se naučili ustrezno oblikovati svoje razmišljanje in argumente, kar je spodbujalo tudi njihovo kritično razmišljanje in aktivno državljanstvo.

Zala Kogoj, dijakinja: »Priznam, da sem pred projektom zelo malo vedela o Evropski uniji, potem pa, ko se poglobiš v članke, ko odpiraš nove in nove spletne strani, te teme kar povlečejo. In priznam, da zdaj vem veliko več. Zelo pomembne so tudi retorične sposobnosti, ampak če ne znaš poslušati, nimaš v oddaji, kot tudi v parlamentu, nič za delati. To sem ugotovila tudi, ko smo med sabo debatirali: dejansko se ne poslušamo in to je velik problem.«

V dveurni finalni oddaji – z neposrednim prenosom iz Hiše Evropske unije v Ljubljani – sta se pomerili ekipi Gimnazije Kranj in Zavoda sv. Frančiška Saleškega – Gimnazije Želimlje. Slednja je postala tudi zmagovalka letošnje sezone Gymnasium.eu.

Žan Boc, član zmagovalne ekipe iz Gimnazije Želimlje, takoj po razglasitvi rezultatov: »Naši sotekmovalci so bili zelo dobri. Mislim, da ste rekli, da ste 2. letnik. Če pogledam sebe – v 2. letniku je bila zadnja stvar, o kateri sem razmišljal, Evropska unija. Mogoče sem razmišljal o kakšni punci, kakšno glasbo bom poslušal, sploh pa ne, da se bom na radiu pogovarjal o evropskih temah. Ne bodite preveč potrti, imejte dvignjeno glavo, ker jaz sem se bal današnjega spopada. Zavedal sem se, da bo težko in blizu, zato sem bil zelo živčen pred to oddajo.«

Kot člani strokovne žirije so v oddajah sodelovali Klemen Žumer, vodja Informacijske pisarne Evropskega parlamenta v Sloveniji, Manica Janežič Ambrožič, novinarka in televizijska voditeljica, in dr. Andrej Stopar, novinar in odgovorni urednik 1. programa Radia Slovenija.

Ekipa Gimnazije Želimlje se je udeležila simulacije plenarnega zasedanja v Evropskem parlamentu v Strasbourgu – Evrošole, na kateri je sodelovalo okoli 500 mladih iz vse Evropske unije.

Projekt Gymnasium.eu je povezal tudi različne enote RTV Slovenija. Mladim smo se približali prek novih kanalov - vse radijske oddaje smo prenašali v neposrednem video prenosu na Facebook profilu 1. programa, portalu 4D in na posebej za oddajo razviti mobilni aplikaciji Gymnasium.eu. Tehnično podporo za delovanje tega dela oddaje je zagotavil Multimedijski center RTV Slovenija, prek aplikacije in spletne strani Prvega programa pa je potekalo tudi glasovanje za ekipo, ki se je uvrstila v nadaljevanje tekmovanja. Oddaje so bile podnaslovljene (za naše gluhe in naglušne poslušalce) in objavljene na portalu dostopno.si.

Kot člani strokovne žirije so v oddajah sodelovali Klemen Žumer, vodja Informacijske pisarne Evropskega parlamenta v Sloveniji, Manica Janežič Ambrožič, novinarka in televizijska voditeljica, in dr. Andrej Stopar, novinar in odgovorni urednik 1. programa Radia Slovenija. Vsi člani žirije so glasovali avtonomno, po svoji presoji, glede na slišano v oddaji, kar pa ni bila vedno lahka naloga, saj so bili dijaki na debato izjemno dobro pripravljeni.

Gymnasium.eu je letos zaživel tudi na mobilni aplikaciji Gymnasium.eu/ G.eu, ki je združila ustvarjalce in tekmovalce. Tedensko so bile na voljo različne vsebine, povezane s temo oddaje (gradivo za debato, avdio in video arhiv oddaj, video iz zakulisja oddaje, ki so ga posneli in zmontirali dijaki Srednje medijske in grafične šole Ljubljana), prav tako pa je prek aplikacije zaživela spletna debata, ki je omogočila nadaljevanje razprave tudi po pretečenih 60 minutah v radijskem etru. Sodelovanje v spletni debati je bilo tedensko nagrajeno, v finalni oddaji pa je Informacijska pisarna Evropskega parlamenta v Sloveniji izbrala tudi najboljšo spletno nagrajenko sezone - Zalo Vipotnik iz Rogaške Slatine: »iPhone je lepa nagrada, lepa motivacija, ampak pomembne so bile, vsaj zame, pereče teme, o katerih je bilo zanimivo debatirati, tudi čez vikend. Mislim, da je bilo lažje debatirati prek spletne debate kot v radijskem studiu. Internetne komunikacije smo navajeni, imaš tudi možnost, da trikrat prebereš, kaj boš povedal, da lahko kaj popraviš, še poiščeš kakšne podatke.«

Video posnetek finalne oddaje na Facebook profilu Prvega je dosegel 35 tisoč uporabnikov, ogledalo pa si ga je dobrih 12 tisoč uporabnikov. Med oddajo je bilo v aplikaciji Gym.eu oddanih 2866 glasov. Projekt je sofinancirala Evropska unija v okviru subvencijskega programa Evropskega parlamenta za dejavnosti obveščanja. Evropski parlament ni bil vključen v vsebinsko ali tehnično pripravo projekta.

tekst: **Špela Škrbina,** foto: **Mankica Kranjec**

Dober konec, odličen začetek

Zaključuje se pestra sezona: ob popolnoma novih oddajah je skoraj vsaka že poznana oddaja uvedla novosti. Poletje pa poleg počitniških užitkov prinaša tudi nova snemanja in posebno presenečenje: 3. julija smo našim mlajšim gledalcem predstavili priljubljenega govorečega mačkona v risani seriji Govoreči Tom in prijatelji.

Nova risana serija Govoreči Tom in prijatelji je nadvse duhovita jezična dogodivščina. Dogaja se v udobju Tomove garaže, spremenjene v programerski studio. Skupina prijateljev, ki si želijo postati zvezde, je recept za uspeh: Tom, vodja druščine, Angela, čudovita bodoča zvezda, Ben, pametni znanstvenik in računalniški navdušenec, Henk, optimistični in prikupni prijatelj, obseden s televizijskimi nadaljevankami, in Žigi, nagajivi in igrivi mali sosed. Čeprav se stvari nikoli ne iztečejo, kot so si zamislili, vam bo neustavljiva druščina zagotovo ogrela srca in vas nasmejala do solz. Mačjo druščino so vrhunsko sinhronizirali slovenski igralci Klemen Slakonja (Tom), Nataša Barbara Gračner (Angelca), Maša Derganc (Žigi), Bojan Emeršič (Henk) in Jernej Šugman (Ben).

Risana serija Govoreči Tom in prijatelji je nastala v podjetju Outfit7 na podlagi njihove svetovno uspešne aplikacije Govoreči Tom. V ponedeljek, 3. julija, se je na TV SLO 1 prvič pojavil simpatični zelenooki mačkon. Sledili mu boste lahko kar 52 ponedeljkov, od 16. julija pa tudi vsako nedeljo po Živ žavu.

Na ta račun pa ne bodo počivali drugi junaki Otroškega in mladinskega programa TV Slovenija. Julija namreč snemamo studijski del nove sezone Ribiča Pepeta (20 oddaj), kratke otroške portrete za Studio Kriškraš, avgusta pa Firbcologe (20 oddaj) in pet kratkih, 15-minutnih dokumentarnih filmov o mladih za mlade iz serije Infodrom – Moje življenje.

»Otroški in mladinski program je televizija v malem: ustvarjamo oddaje raznolikih žanrov za specifične ciljne publike, v starostnem razponu od dveh do 18 let. Ta pestrost je za nas velik izziv in hkrati velika odgovornost, saj spremljamo otroke pri njihovih prvih televizijskih korakih, na njihovi poti odraščanja in zorenja, oblikovanja identitete vse do kritičnih gledalcev, ki so si ustvarili svoje mnenje o oddajah in imajo jasno oblikovan televizijski okus. Zato se nikoli ne ustavimo, nenehno iščemo nove vire navdiha, spreminjamo in oblikujemo oddaje v skladu s svetovnimi trendi, našimi znanjem, izkušnjami in možnostmi ter željami in pričakovanji mladih gledalcev. Osnova našega ustvarjanja so otroci v središču, v oddajah jih želimo prikazati takšne, kot so: zadovoljne, radovedne in kompetentne, ki se igrajo, učijo, razmišljajo, govorijo in bivajo tukaj in zdaj,« je povedala urednica Otroškega in mladinskega programa TV Slovenija mag. Martina Peštaj.

Prihaja vroče poletje, v katerem bomo ponovili najboljše epizode posameznih oddaj, za vse tiste, ki so jih zamudili ali bi jih radi videli še enkrat. Zadnji vikend v septembru pa se začne nova sezona, ki bo, obljubljamo, vsaj tako pestra, zanimiva in privlačna, kot je bila ta.

Sezona za nami je bila obogatena in uspešna. Otrokom in mladim smo predstavili nove voditelje oddaj Studio Kriškraš (Lovro Finžgar), Firbcologi (Pia Zemljič) in Infodrom (Nejc Krevs in David Logar). Ribič Pepe je odšel na teren med otroke širom po Sloveniji, Cmok pa je otroke postavil pred kuharske izzive. Popolnoma nova oddaja, Čudogozd, je mlajše gledalce vabila v svet domišljije, prenovljene Male sive celice pa so uvedle nov trend kviza za osnovnošolce.

Tudi mladinci so dobili novi oddaji Osvežilna fronta in Adrenalinci, mladi glasbeni bendi pa so se v novi sezoni oddaje V svojem ritmu pomerili v novih glasbenih žanrih.

Sinhronizirali smo nove risanke (med njimi tudi Govorečega Toma) in odkupili pravice za predvajanje novih otroških in mladinskih tujih serij.

tekst: **Barbara Kampos,** foto: **Alan Radin**

Pietetni spomin za poziv k miru

Radio Koper, Televizija Koper in dnevnik Primorske novice so v januarju v sežanskem Kosovelovem domu že dvanajstič zapored razglasili Osebnost Primorske. Poslušalci, gledalci in bralci so določili, da sta leto 2016 najbolj zaznamovala Igor Komel in Vasja Klavora, najbolj zaslužna za postavitev spomenika slovenskim vojakom, padlim na soškem bojišču v prvi svetovni vojni v Doberdobu.

Naklonjenost pietetnemu spominu na 36 tisoč slovenskih vojakov, ki so padli v prvi svetovni vojni in so po 100 letih končno dobili spomenik v Doberdobu, ki je »slovenskih fantov grob«, so Primorke in Primorci izkazali že z izbiro Osebnosti Primorske meseca oktobra.

Vasja Klavora, sicer upokojeni kirurg, nekoč podpredsednik državnega zbora, gorski reševalec, dober poznavalec dogajanja med soško fronto in avtor več knjig na to temo, si je že dalj časa prizadeval za postavitev takega spomenika. V sodelovanju s Kulturnim domom v Gorici, ki ga vodi Igor Komel, človek povezovanja, izjemen organizator, ki je Kulturni dom od leta 1987, odkar ga vodi, resnično ustvaril kot hišo sožitja, je nastala zamisel o postavitvi spomenika v Doberdobu. 26. oktobra so ga svečano odkrili ob prisotnosti predsednikov Republike Italije in Slovenije, Sergia Mattarelle in Boruta Pahorja, kar številni označujejo za zgodovinski dogodek. Brez Vasje Klavore in Igorja Komela, njune vztrajnosti, tudi trme, predvsem pa izjemnega spoštovanja, ki ni ostalo pri besedah, tega spomenika ne bi bilo.

Vasja Klavora je v pogovoru za Radio Koper povedal: "Še enkrat bom poudaril: resnično je šlo za zgodovinski dogodek! Tega ne smemo pozabiti. Prišla sta oba predsednika danes obeh prijateljskih držav Italije in Slovenije. Nekoč smo bili nasprotniki. Tu se je umiralo. Tu se je sovražilo. Tu je bilo skozi dolga desetletja zaznamovano kot območje nekega hudega boja, neke velike vojne, nekega velikega vojnega spopada, ki se ni zgodil na slovenski zemlji. Ne morem mimo tega, da ne rečem, kako lepe in prijateljske so bile besede italijanskega predsednika. Vsi so pozivali k miru in mislim, da se je po stotih letih zgodilo to, kar so si tudi naši fantje in možje, Slovenci, sicer v avstroogrskih uniformah tedanje armade, želeli: da se to vojevanje tu konča in zavlada mir. To je bila tudi njihova poslanica!«

Igor Komel je dodal: "Prav gotovo je zadoščenje in hkrati razmišljanje, kako naprej. Upam, da bo spomenik postal turistično zanimiva atrakcija za celoten Goriški Kras. Da bi znali povezati Cerje, Doberdob, Brestovec. To so simboli slovenske zemlje!"

Na slovesni podelitvi sta zmagovalca iz rok Osebnosti Primorske 2015 Angele Lampe prejela zlato jabolko, ki je delo akademskega kiparja Boštjana Drinovca. Gostitelja zaključne prireditve sta bila Karin Sabadin in Marko Strle. Za dobro vzdušje v dvorani so poskrbeli novogoriški Avtomobili, s katerimi so zapele tudi tri izjemne vokalistke Severa Gjurin, Neisha in lanskoletna zastopnica Hrvaške na Pesmi Evrovizije Nina Kraljić.

Za laskavi naslov Osebnost Primorske 2016 so se potegovali: Ines Pahor, sežanska srednješolka, ki je Primorce prepričala z razstavo ob dnevu spomina na žrtve holokavsta; Nataša Tul Mandič, ginekologinja, ki je prva posumila, da so anomalije v razvoju ploda pri italijanski nosečnici povezane z okužbo z virusom zika; Poljanka Dolhra, novinarka Primorskega dnevnika, predsednica Slovenskega kluba, ki je pripravil pomembno razstavo o življenju in delovanju Narodnega doma v Trstu; Marino Kranjac, ljudski godec, glasbenik, raziskovalec istrskega in poustvarjalec glasbenega izročila; Janko Boštjančič, že dobro desetletje gonilna sila Parka vojaške zgodovine v Pivki; Sašo Weldt in Primož Gnezda, biologa, ki sta na jajčeca človeške ribice pazila kot na punčico svojega očesa; Lina Kaldana, mama samohranilka, ki je svoje stanovanje dala na voljo drugim mamam samohranilkam, ki si ne morejo privoščiti počitnic na morju; Vasilij Žbogar, jadralec, ki je z uspehi zaznamoval zgodovino slovenskega športa, predvsem slovensko jadranje; Franco Cossuta in Bruno Volpi Lisjak, pobudnika Ribiškega muzeja v Križu, ki hrani bogato zbirko in neprecenljivo dediščino večstoletne tradicije slovenskega ribištva; Igor Komel in Vasja Klavora, najbolj zaslužna za postavitev spomenika slovenskim vojakom, padlim na soškem bojišču v prvi svetovni vojni v Doberdobu; Nina Luša, že več kot 30 let predana folklornica, ki ima za seboj ima petnajst let mentorskega dela v Folklornem društvu Val in Danijel Krivec, ključni mož v ekipi za obnovo kaninskega smučišča, ki po štirih letih spet obratuje.

tekst: **Mateja Grahovac,** foto: **arhiv Vala 202**

Hej, DJ

Val 202 se je z letošnjim novim projektom za mlade Hej, DJ pogumno podal naproti mladim z željo približati jim radijski medij in pokazati, da je tudi radio lahko zanimiv in sodoben. S projektom so želeli ustvarjalci oddaje prek glasbe nagovoriti mlade, predvsem tiste, ki imajo radi glasbo, se ukvarjajo z njo, neuveljavljene didžeje, in jim dati priložnost, da se izkažejo pred širšim radijskim in spletnim občinstvom.

Prek snapchat zgodbe ali videa so se s svojimi najboljšimi »playlistami« lahko prijavili mladi, stari od 14 do 22 let. Od vseh prijavljenih je sedemčlanska Hej, žirija! (Jernej Sobočan in Andrej Karoli (glasbeno-voditeljski člen), Klara Zupančič in Aša Hlebec (Vičstock), Bojan Cvetičanin (Joker Out, Špil liga), Uršula Zaletelj/Maja Stepančič (voditeljici oddaj Hej, DJ!) in Matej Praprotnik (projektna ekipa)) konec januarja izbrala 20 najboljših.

V vsaki izmed desetih spomladanskih oddaj sta se v studijski bitki pomerila dva radijska didžeja, ki sta vrtela svojo glasbo, v studio sta povabila še svoje prijatelje, nagovarjala občinstvo in tako preko Facebook live prenosa skušala zbrati čim več všečkov. Tisti, ki jih je prejel več, je zmagal. Ta se je uvrstil v jesenski drugi krog, kjer se bo konec novembra zgodilo finale. Zmagovalec, najbolj hud DJ med vsemi, bo na Valu 202 svojo glasbo vrtel celo sezono.

Odzivi mladih na oddajo so presegli pričakovanja ekipe. Že prvo oddajo je hkrati spremljalo 810 gledalcev, video pa je dosegel v naslednjih dneh skupno preko 60.000 uporabnikov. Video posnetek si je vsaj za 10 sekund ogledalo skoraj 22.000 uporabnikov. Največji odziv na oddajo pa so ustvarjalci zabeležili 3. aprila, ko je didžejsko bitko hkrati spremljalo 1014 uporabnikov Facebooka, kar je največ doslej in največ, odkar Radio Slovenija pripravlja prenose v živo na omenjenem socialnem omrežju. Video je delilo več kot 143 uporabnikov, hkrati so ti zapisali preko 1000 komentarjev in 2000 odzivov z všečki. V le enem dnevu si je video posnetek ogledalo preko 24.000 ljudi.

Vse oddaje so intenzivno podprte tudi s snapchat zgodbami oziroma objavami, ki jih pripravljata voditeljici oddaje, Uršula Zaletelj in Maja Stepančič, ki sta želeli vsem mladim pokazati, da radio ni: »samo nek zastarel medij, ampak medij, ki si s produkcijo, pristopom in oddajami želi ostati mlad.«

MOJ RTV

Pomladne glasbene poslastice

April je na slovensko glasbeno sceno prinesel obilico novih skladb, od polk in valčkov do pop in rock uspešnic ter nove popevke.

Prvi aprilski petek je RTV Slovenija na festivalski prireditvi **Slovenska polka in valček** podelila tri nagrade, dve nagrajeni viži je izbralo občinstvo s telefonskim glasovanjem, eno pa strokovna žirija. Festival je potekal v športni dvorani Podčetrtek. Skozi večer sta krmarila Darja Gajšek in Blaž Švab. Tokrat je bil spremljevalni program posvečen 80. rojstnemu dnevu koroškega vodje ansambla Štirje Kovači Franca Šegovca. V glasbeni točki, nadgrajeni z igranimi prizori, so Modrijani, Vikend, Nemir, Naveza in Kvarta izvedli nekatere njegove največje uspešnice.

Nagrado za najboljšo polko festivala je prejela skladba Ta nagajivi čas v izvedbi ansambla **Storžič.** Avtorica besedila je Vera Šolinc, avtor glasbe in priredbe pa Klemen Grašič.

Nagrado za najboljši valček je prejela viža Kdor srcu sledi v izvedbi ansambla **Glas.** Avtorica besedila skladbe je Vera Šolinc, avtor glasbe je Ivan Raković, priredbe pa ansambel Glas.

Nagrado za najboljšo skladbo festivala v celoti po mnenju strokovne žirije, ki so jo sestavljali **Igor Podpečan, Toni Sotošek, Marijana Mlinar, Jože Skubic in Avgust Skaza** pa je prejela pesem **Če bi bil danes...** Avtorica besedila je Tjaša Hrovat, avtor glasbe Uroš Steklasa, avtorja priredbe pa Uroš Steklasa in Samo Kališnik.

Nuška Drašček

Zmagovalka Popevke je Nuška Drašček

Festival Dnevi slovenske zabavne glasbe 2017 nam je ponudil tri žanrsko raznolike glasbene večere. Festival je otvorila Neisha s koncertom Vrhovi, sledila pa sta še dva tekmovalna večera.

Žlahtno Popevko sta gostila Alenka Godec in Uroš Smolej, na veliki oder pa so ob spremljavi velikega revijskega orkestra RTV Slovenija stopili: Matjaž Kumelj (Po svoji poti), Nuška Drašček (Tak dan), Omar Naber (Miže), Aleksander Novak (Dotik stare Ljubljane), Mon'ami (Kušn me), Slavko Ivančič (Med valovi in oblaki), Po drugi strani (Na konec Ljubljane), Zala Smolnikar (Fant z ulice), Gašper Rifelj (Utrip srca), Jana Šušteršič (Sama), Alex Volasko (Nad Ljubljano se dani), Darja Švajger (Slutnja).

Strokovna žirija je najprej izbrala tri finaliste – Nuško Drašček (Tak dan), Mon'ami (Kušn me) in Jano Šušteršič (Sama). Med njimi so gledalci in poslušalci s telefonskim glasovanjem za zmagovalno skladbo festivala Popevka izbrali pesem Tak dan - izvajalke Nuške Drašček.

V spremljevalnem programu smo se spomnili na 80. obletnico rojstva maestra Jožeta Privška, njegove večne popevke so zapeli vsi nastopajoči na letošnjem festivalu. Premierno pa smo lahko slišali tudi odlomek iz novega slovenskega muzikala Vesna. Prav v muzikalih so popevke našle nov dom in novo moč.

Anabel

Zmagovalka Poprocka je Anabel

Na drugem tekmovalnem večeru Dnevi slovenske zabavne glasbe 2017: Poprock je slavila Anabel s skladbo Ob kavi.

Zadnji festivalski večer so gostili Anja Križnik Tomažin, Tin Vodopivec in Perica Jerković, nastopili pa so: Kalamari (Vrtiljak), Sara Lamprečnik (Le ti to znaš), Žiga Rustja (Pozabi na vse), Bomb

Shell(Tididam), Nina (Te ne premakne), Andraž Hribar(Huanani), Mama rekla (Na krilih zmaja), Amadea Begovič (Le srce), Luka Sešek (Maska), Roundsquare (Svet), Anabel (Ob kavi), Anika Horvat(Dihanje).

Glas

Storžič

Ognjeni muzikanti

Strokovna žirija v sestavi: Marta Zore, Lovro Ravbar, Žiga Klančar, Mojca Menart in Miha Vardjan je med dvanajstimi skladbami izbrala tri finaliste: Andraža Hribarja (Huanani), Amadeo Begovič (Le srce)in Anabel (Ob kavi).

Med njimi so gledalci in poslušalci s telefonskim glasovanjem za zmagovalno skladbo festivala Poprock izbrali pesem Ob kavi izvajalke Anabel.

V spremljevalnem programu sta Tin in Perica zabavala občinstvo s komično priredbo skladbe Punca, ti si k'r OK, prav tako smo slišali zmagovalno popevko in Nuško Drašček, ki je tokrat Tak dan zapela v spremljavi festivalskega benda, Alex Volasko pa nas je spomnil na lansko zmagovalko Poprocka Pesem in poljub.

Strokovna žirija je ob zaključku festivala Dnevi slovenske zabavne glasbe, upoštevajoč vse skladbe, predstavljene na Poprocku in Popevki, podelila nagrade v štirih kategorijah.

- Nagrado za najboljše besedilo je prejela Anja Rupel za skladbo Tak dan v izvedbi Nuške Drašček.
- Nagrado za najboljšo interpretacijo je prejela Nuška Drašček.
- Nagrado za najboljšo priredbo je prejel Aleš Avbelj za skladbo Tak dan v izvedbi Nuške Drašček.
- Nagrado za najobetavnejšega avtorja ali izvajalca sta prejela Mon'ami

Zmagovalka Pesmi Evrovizije 2017 je Portugalska

V Kijevu v Ukrajini je 13. maja potekal veliki finale Pesmi Evrovizije 2017, na katerem je zmagala Portugalska s pesmijo Amar Pelos Dois, ki jo je zapel Salvador Sobral. Portugalska je prejela 758 točk. Drugouvrščena država je bila s 615 točkami Bolgarija in pesem Beautiful Mess Kristiana Kostova, tretja pa Moldavija s pesmijo Hey Mamma zasedbe Sunstroke Project, ki je prejela 374 točk.

Na 62. izboru za Pesem Evrovizije se je letos predstavilo 42 držav. Poleg lanske zmagovalke Ukrajine in predstavnikov držav skupine »velikih pet« (Italija, Velika Britanija, Španija, Nemčija in Francija) se je na finalnem večeru ponovno predstavilo deset finalistov prvega polfinala (Moldavija, Azerbajdžan, Grčija, Švedska, Portugalska, Poljska, Armenija, Avstralija, Ciper in Belgija) in prav tako deset finalistov drugega polfinala (Bolgarija, Belorusija, Hrvaška, Madžarska, Danska, Izrael, Romunija, Norveška, Nizozemska in Avstrija).

Zmagovalno skladbo so izbrali gledalci prek telefonskega glasovanja in petčlanske strokovne komisije v vseh 42 državah, ki so tekmovale na izboru. Slovensko žirijo so sestavljali Darja Švajger, Nika Zorjan, Aleksander Lavrini, Gaber Radojevič in Jernej Dirnbek, točke glasovanja slovenske strokovne žirije je v Kijev sporočila Katarina Čas.

Slovenski predstavnik Omar Naber se je za vstopnico v finalni izbor s pesmijo On My Way boril v prvem polfinalnem večeru, vendar je kljub odličnemu nastopu ni prejel. Ob tem je zatrdil: "Čeprav mislim, da bi si zaslužili uvrstitev v finale, se zavedam, da glasba na Evroviziji ni edini dejavnik. Po pravici povedano, nisem vedel, kaj pričakovati. Jasno je, da je pri Evroviziji vse nepredvidljivo in da je uvrstitve nehvaležno napovedovati.«

Srečanje regionalnih radiodifuznih operaterjev in proizvajalcev oddajniške opreme

Konec maja je enota Oddajniki in zveze organizirala srečanje regionalnih radiodifuznih operaterjev in proizvajalcev oddajniške opreme ali krajše, konferenco MBT (Meeting of Regional Broadcasting Organizations and Transmitting Equipment Manufacturers). RTV Slovenija je bila v času, odkar omenjeno srečanje poteka, gostiteljica že drugič – prvič pred 10-imi leti v Portorožu, letos pa je večidel potekalo v Ljubljani.

Ko so kolegi iz Makedonije organizirali prvo srečanje radiodifuznih organizacij in proizvajalcev opreme pred 15 leti, si nihče ni predstavljal, da bo postalo tradicionalno, in da se bo stalno širilo, tako po številu zastopanih držav kot po vsebini. Letošnjega srečanja se je udeležilo več kot 150 gostov iz 12 držav in prav število registriranih udeležencev dokazuje, da vlada velik interes za tovrstna srečanja v regiji in širše.

Uvod v srečanje je bila dobrodošlica na Ljubljanskem gradu. V krajšem sprehodu do vzpenjače pod Ljubljanskim gradom so gostje lahko začutili utrip našega glavnega mesta, na gradu pa smo uživali v prijetnem klepetu in izmenjavi izkušenj ob izbrani kulinariki ter v prijetnih taktih našega hišnega banda.

Po uvodnem večeru je bil drugi dan srečanja namenjen predavanjem in strokovnim predstavitvam. Osrednja tema konference je bil digitalni radio DAB, ki se po zaključku digitalizacije televizijskih omrežij vse bolj uveljavlja po Evropi. Naj spomnimo, da smo v Sloveniji začeli redno oddajanje septembra lani. Udeleženci so lahko izvedeli, kako razširjen je DAB v Evropi in po svetu. Izpostavljena je bila Norveška, kjer je DAB omrežje polno funkcionalno in trenutno že poteka ugašanje analognega FM omrežja. Tudi iz drugih držav, Danske, Anglije, poročajo o uspehu digitalnega radia. Predavatelji so predstavili dve zanimivosti, ki prihajata iz Nemčije – pobudo za uzakonitev obvezne vgradnje DAB sprejemnika v vsak sprejemnik z možnostjo prikaza imena postaje in odločitev Bavarske za uporabo DAB storitve EWF za obveščanje v primeru naravnih katastrof. Obe pobudi sta zanimivi tudi za Slovenijo. Ker je radio široko dosegljiv in razširjen medij, ki ga lahko poslušamo tako rekoč povsod - tudi v avtomobilu - je bil poudarek na avtomobilskih sprejemnikih, ki jih je treba posodobiti oziroma opremiti. Predavatelji so predstavili rešitve za nadgradnjo obstoječih sprejemnikov. Pomembna za uspeh DAB-a je tudi pestrost programske vsebine, še posebej imajo prednost programi, ki jih ni mogoče poslušati na FM omrežju.

Druga tema letošnje MBT konference je bila hibridna televizija HbbTV. Strokovnjaki so predstavili naloge operaterjev in možnosti, ki jih uporabniku odkriva povezava linearne televizije in interneta. S storitvijo HbbTV se je lahko pohvalila tudi RTV Slovenija, svojim gledalcem jo namreč ponujamo od lani. HbbTV naslavlja predvsem mlajšo in srednjo generacijo gledalcev, ki ne želi več le pasivno spremljati televizijske vsebine.

Na agendo strokovnega dela srečanja smo postavili tudi širši evropski pogled na nove digitalne tehnologije in izkušnje iz nekaterih držav. Predavatelji so predstavili probleme in dileme, ki se pojavljajo pri uvajanju v posameznih državah. Za postavitev novih tehnologij v življenje seveda potrebujemo opremo, ki so jo predstavili proizvajalci v svojih predstavitvah in na razstavnem prostoru. Udeleženci so lahko v živo videli in slišali, kako izgledata HbbTV in DAB v praksi.

Strokovnemu delu srečanja je sledil družabni del – gala večerja v čarobnem ambientu Galerije Repanšek v Radomljah. Poleg uživanja v kulinaričnih dobrotah in lepotah tamkajšnjega okolja smo udeležencem srečanja skozi folklorne plese približali tudi slovensko ljudsko izročilo. Na družabnem delu srečanja smo si udeleženci v prijetnem klepetu izmenjali izkušnje in se dogovorili za nove projekte.

Zadnji, tretji dan srečanja, je minil v nekoliko bolj sproščenem duhu; udeležence smo namreč popeljali na ogled še ene slovenske posebnosti – doline pod Poncami. S sedežnico smo se odpeljali na vrh planiške velikanke, izvedeli veliko zanimivega o zgodovini smučarskih skokov in uživali v prekrasnem razgledu. Najbolj pogumni so v vetrovniku Nordijskega centra preizkusili tudi, kakšen je občutek svobodnega letenja.

Tako smo sklenili tridnevno srečanje radiodifuznih organizacij in proizvajalcev opreme, ki je bilo izvrstna priložnost za sklepanje poslovnih kontaktov in spoznavanje novosti in tehnološkega razvoja radiodifuzije. Tovrstna srečanja so pomembna, ker si udeleženci lahko izmenjamo različne poglede in izkušnje, ki nam pomagajo pri pomembnih odločitvah. Hiter tehnološki razvoj namreč predstavlja vedno nove izzive in zahteva nenehno prilagajanje in sprejemanje odločitev pri uvajanju novosti. Nasvidenje prihodnje leto na Hrvaškem!

Eurovision Connect - Ljubljana 2017

Eurovision Connect je vsakoletna strokovna konferenca pod okriljem EBU, posvečena promociji, znamčenju, trženju in oblikovanju v javnih medijskih servisih. Pred leti je bila osredotočena predvsem na televizijo, v zadnjem času pa svojo pozornost skladno z aktualnimi gibanji v medijskem prostoru usmerja na vse elektronske medije, vključno z družbenimi omrežji.

Vsako leto je organizirana na drugi lokaciji v sodelovanju z eno od članic EBU. Letošnja, sicer enaindvajseta po vrsti, je 22. in 23. maja potekala v Ljubljani v sodelovanju z našo hišo. S sodelavci iz različnih enot smo poskrbeli za tehnično realizacijo, scensko in svetlobno podobo ter ostalo potrebno podporo.

Konferenca izpostavlja področja, ki v danem trenutku najbolj intenzivno in usodno zaznamujejo delo javnih medijskih servisov, hkrati pa so del širšega družbenega konteksta. V zadnjem obdobju so to vprašanja, povezana s preoblikovanjem celostne medijske krajine in integracijo programov, odlivom mlajše generacije občinstva ter raziskovanjem novih oblik komunikacije. Vprašanja torej, ki so ključnega pomena za nadaljnje strateške odločitve pri novi definiciji vloge javnih medijskih servisov v sodobni družbi.

V letošnji izdaji je konferenca postregla z dvajsetimi predavanji in predstavitvami, povezanimi v tematske sklope. Začela se je s pomirjujočimi toni Nigela Walleya, ki je predstavil vizijo, po kateri klasično, linearno podajanje medijskih vsebin ne bo izumrlo, le zelo intenzivno ga bodo nadgradile nove interaktivne platforme.

V nadaljevanju konference smo spremljali različne poglede in prizadevanja za ponovno pridobitev mlajšega občinstva. Eric Scherer s francoske televizije je navidez pesimistično, a povsem umestno izpostavil že velikokrat slišano potrebo po redefiniciji sodobne televizije, saj generacij mladostnikov ne bomo več dosegli s konvencionalnim pristopom. Sledili sta predstavitvi predstavnic BBC in švedske televizije SVT, ki sta s konkretnimi primeri uspešnih projektov iz lastnega okolja nakazali možne poti pri nagovarjanju in pridobivanju mlajšega občinstva.

Naslednji sklop je združil najnovejše primere (pre)oblikovanja medijskih blagovnih znamk. Nova vizualna identiteta SVT jasno izraža pred kratkim sprejeto korporativno strategijo, hkrati pa s svojo grafično podobo nagovarja sodobno občinstvo na vseh platformah. Še bolj izrazit je projekt lansiranja novega francoskega informativnega programa Franceinfo. Ustvarjalci so skušali na novo definirati format informativne medijske platforme, zagonska kampanja pa je temeljila pretežno na družbenih omrežjih. Tej ideji je seveda sledil enostaven, jasno berljiv in razpoznaven oblikovni koncept, ki že v izhodišču upošteva funkcionalnost na mobilnih telefonih.

Poglavje, posvečeno tehnološkim inovacijam, je ponudilo vpogled v konkretne raziskovalne projekte, ki jih različni javni mediji z namenom razširjene komunikacije z občinstvom izvajajo vzporedno s programom. Razvojni laboratorij norveške radiotelevizije NRK smo spoznali že pred nekaj leti, ko so prvič predstavili inovativne tehnološke rešitve, ki so medtem postale del standardnega nabora medijske produkcije in komunikacije (npr. posnetki z droni). Letos smo imeli možnost spoznati primere profesionalne produkcije z najenostavnejšo in cenovno dostopno opremo. Vse bolj se v medijski ponudbi uveljavlja tudi tehnologija navidezne resničnosti (VR), saj omogoča poglobljeno in interaktivno komunikacijo z občinstvom. Primer uporabe na BBC kaže, kako lahko z nadgrajeno izkušnjo v javnosti vzbudimo novo zanimanje za sicer že uveljavljene medijske vsebine in s tem dosežemo nove ciljne skupine.

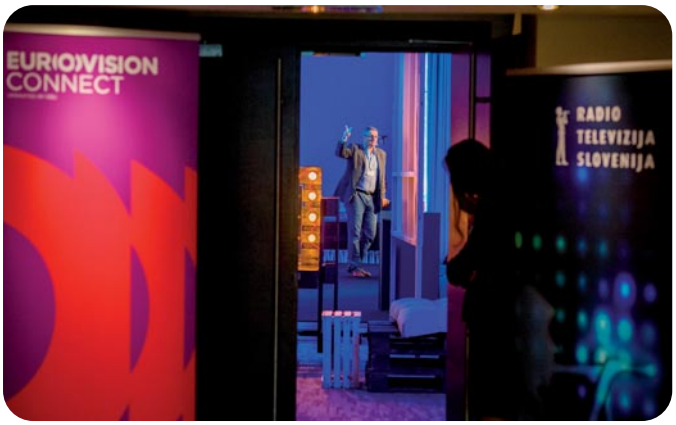

Širši družbeni kontekst je integralni del programov javnih medijev, vsaj toliko pa je pomemben tudi v komunikaciji z občinstvom. Irska radiotelevizija RTE se je na primer z intenzivno kampanjo priključila stoletnici irske osamosvojitve. Pri tem je uspešno prepletla vrednote javnega medija z nacionalnimi, združila različna občinstva in s tem navsezadnje utrdila svoj položaj v družbi. Skozi podobno prevrednotenje identitete je šel glavni francoski televizijski program France 2. S ponovnim razmislekom o svojem poslanstvu in občinstvu so vzpostavili novo komunikacijsko strategijo, ki program utrjuje na položaju pozitivnega in združevalnega glasu znotraj sicer razslojenega naroda. Enako velja za BBC in kampanjo Oneness na prvem televizijskem programu, s katero so predstavili portret Velike Britanije kot skupnosti prebivalcev, ki si delijo skupne interese in strasti.

Začetek drugega dneva konference je bil posvečen fenomenu družbenih omrežij in njihove vloge pri komunikaciji z občinstvom. Finska agencija Kurio je predstavila analizo najuspešnejših kampanj z oglaševalskega festivala v Cannesu, tokrat s posebnim poudarkom na uporabi družbenih omrežij. Projekt SKAM norveške radiotelevizije NRK pa je primer izjemno uspešne serije, namenjene najstnikom, ki je svojo prepoznavnost in komunikacijo zgradila zgolj s pomočjo omrežij ter popolnoma brez klasičnih promocijskih kampanj. Kot zanimivost velja omeniti, da je popularnost projekta presegla meje Norveške in osvojila mladostnike tudi ostalih evropskih držav.

V zadnjem poglavju smo imeli priložnost spoznati programske projekte, ki v svoje komunikacijske strategije vključujejo problematiko iz širšega družbenega prostora, predvsem na področju občutljivejših tematik. Projekt lanskih paraolimpijskih iger so na britanskem Channel 4 razširili v splošno kampanjo o zavedanju glede problematike invalidov v družbi. Podobno so na finski televiziji Yle temo duševnega zdravja integrirali v programsko vsebino, kampanjo na družbenih omrežjih ter spletno platformo za individualno pomoč. Odziv občinstva je bil v obeh primerih izjemen.

V Ljubljani je na konferenci prvič zaživel paket kratkih, nekajminutnih predstavitev projektov manj izpostavljenih medijskih servisov, ki sicer v konkurenci velikih igralcev redko dobijo takšno priložnost. Novost je bila sprejeta z velikim odobravanjem, saj je udeležencem ponudila vpogled v delo in razmišljanje izven konvencionalnih okvirov, kar je največkrat tudi posledica omejenih ali praktično nikakršnih finančnih virov. S svojo predstavitvijo je v družbi češke in estonske nacionalne hiše in programa UR (posebni izobraževalni program švedske televizije) sodelovala tudi naša televizija. Udeležencem smo pokazali nov način komunikacije s ciljnimi občinstvi, ki jih skušamo z različnimi pristopi integrirati ter interaktivno vključiti v sooblikovanje programa, hkrati pa skupaj z RTV SLO povezati v širše družbene procese.

Kot vsako leto je tudi tokrat med predavanji potekal izbor najboljših promocijskih spotov in kampanj preteklega leta v petnajstih kategorijah. Nabor vsakokratnih izdelkov ponuja udeležencem celovit pregled najboljše letne produkcije promocijskih vsebin evropskih javnih medijskih servisov.

Vzporedno z uradnim programom konference so na prizorišču potekali še dodatni dogodki. Eden zanimivejših in bolj obiskanih je bila predstavitev VR projekta Planica 360, ki je rezultat peščice entuziastov iz različnih organizacijskih enot RTV SLO. Kljub testnemu značaju projekta je bilo iz odzivov sodelujočih razbrati, da je dosegel zavidljivo raven realizacije. Projekt lahko ob ustrezni podpori in strategiji predstavlja eno od platform za bodoče promocijske in komunikacijske aktivnosti pri številnih programskih projektih.

Letošnji Eurovision Connect nam je ponudil poglobljen vpogled v osnovne specializirane teme, hkrati pa je bilo moč razbrati jasne orise splošne situacije na področju javnih medijskih servisov v tem trenutku. Dejstvo je, da se vsi soočajo s podobnimi izzivi, na konferenci predstavljene konkretne rešitve pa lahko predstavljajo navdih tudi ostalim.

tekst: **Ilinka Todorovski,** foto: **Urban Štebljaj**

O družabnih omrežjih, praznih možganih in razcepljenih osebnostih

Kako daleč gremo lahko RTV-jevci na družbenih omrežjih, ne da bi s politiziranjem, moraliziranjem in sodelovanjem v ideoloških bojih, še zlasti pa pametovanjem o sodelavcih in o hišnih zadevah, spodjedli lastno kredibilnost, svoj ugled in ugled RTV Slovenija? Zakaj se včasih zdi, da ni meja?

Spomnim se TV-urednika, ki je smrtno resno trdil, da lahko novinarji pokončno držo ohranimo le, če se ne udeležujemo volitev. S tem, ko bi sami sebi odrekli državljansko pravico do sodelovanja v demokratičnih procesih, bi dokazali, da smo popolnoma nevtralni, sposobni čiste objektivnosti, vredni zaupanja in verodostojni, saj si niti v anonimnosti volilnega dejanja in skriti za volilni paravan ne dovolimo razmišljati politično ali se opredeliti do družbene stvarnosti. Kako je bila njegova radikalna doslednost videti v praksi, pri vsakdanjem novinarskem delu, je druga zgodba. Obratno sorazmerna.

Takrat, čeprav le kakšnih 15 let nazaj, nismo mogli slutiti eksplozije novih tehnologij in neskončnega vesolja družbenih omrežjih, ki danes marsikoga potegne v drugo skrajnost in obrnjeno (ne)doslednost: potem ko na ekranu ali radijskih valovih posel opravi z nizanjem dejstev in njihovim umeščanjem v novinarski kontekst (nevtralno, vsestransko, celovito, s kritično distanco), pa si na družabnih omrežjih da duška s strastnim navijaštvom, brez izbiranja besed, s katerimi strelja na vse strani, tudi v novinarske šefe in kolege. Ker da gre za tako rekoč anonimno delovanje, ki z javnostjo nimajo nobene zveze, in da je na zasebnih profilih pač dovoljeno vse.

Novinarji, uredniki in drugi ustvarjalci radijskih in televizijskih programov s svojim javnim in političnim delovanjem, z dejavnostmi v prostem času, z zasebnimi posli in finančnimi interesi ne smejo zlorabiti položaja v RTV Slovenija, škodovati natančnosti, nepristranskosti in verodostojnosti programov RTV Slovenija, ogrožati ugleda in dobrega imena posameznikov ali celotnega javnega zavoda ter zaupanja poslušalcev in gledalcev v vsebino programov RTV Slovenija. (Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija, točka 21)

Varuhinjino delo lahko spremljate na spletni strani www.rtvslo.si/varuh, kjer vsakega 10. v mesecu objavi poročilo o reše(va)nih zadevah.

In med tema skrajnostma - idejo o družbenem molku ali lobotomiji za ceno navidezne nevtralnosti in pravico do razcepljene osebnosti, z enim obrazom za javnost in drugim za internetno »zasebnost« - je tu še cel diapazon različic in kombinacij: od namigujočih in politično povednih všečkov, delitev in retvitov, prek žolčnih debat o življenju, družbi in svetu nasploh, do intimnih izpovedi in razkritij, vse do barve spodnjic. Kot bi bilo družbeno omrežje tisti paravan, za katerim je dovoljeno vse. In potem urednik zapiše, da ga je sram odločitve drugega urednika. Novinar novinarju oporeka profesionalnost. Režiser žali direktorja. Voditelj kritizira ekipo. Kdor ima čas, se zgraža nad plačo drugega. Kje je meja?

Bonton bi jo postavil v polje medsebojnega spoštovanja, kulture dialoga in dobrega okusa. Poklicna merila RTV pa so jo določila s točko, kjer se začne povzročati profesionalna škoda samemu sebi in programom, ugledu sodelavcev in kolektiva ter zaupanju v javni medijski servis. Drži, poklicna merila iz leta 2000 so (deloma) zastarela in zato od konca lanskega leta v postopku prenove, a še vedno veljavna. Vsaj na papirju.

foto: **Matej Kolaković**

Prejemniki priznanj RTV Slovenija za leto 2016

Na podelitvi priznanj RTV Slovenija za leto 2016, ki je potekala 20. marca v studiu 1 Televizije Slovenija, smo se zahvalili tistim sodelavcem in sodelavkam, ki so s svojim strokovnim in kakovostnim delom pomembno prispevali k razvoju in delovanju javnega medijskega servisa na različnih področjih njegovega ustvarjanja.

Priznanja so bila podeljena v naslednjih kategorijah: priznanje za življenjsko delo, priznanje za izjemne oz. nadpovprečne prispevke v daljšem delovnem obdobju, priznanje za izjemne oz. nadpovprečne delovne dosežke v preteklem letu in častna priznanja.

Prireditev je popestril raper Klemen Klemen ob spremljavi Big Banda RTV Slovenija in pod vodstvom Lojzeta Krajnčana.

Priznanje za življenjsko delo

Bojan Kastelic

Bojan Kastelic je s svojo tankočutnostjo, poetično osvetlitvijo in obvladovanjem tehnologije filmskega in televizijskega snemanja, močno zaznamoval poklic snemalca v funkciji direktorja fotografije. Je plodovit avtor, ki o svojem poslanstvu pravi, da direktor fotografije ni odgovoren samo za kakovost slike, temveč je tudi oseba, ki oživi zgodbo skozi pretvorbo v sliko.

Bojan Kastelic je sodeloval pri številnih filmih: Fant, Pobratim smrti, Varuh meje, Pisma iz Egipta, Instalacija ljubezni in drugih. Z izvrstno kamero je s pretanjenim občutkom za osvetlitev, barve in kompozicijo kadra ustvaril izjemno vizualno podobo dokumentarnih filmov Potovka in Prijatelj čebelar, ter potrdil visoko, mednarodno primerljivo raven dokumentaristične vizualne estetike na nacionalni televiziji. Je prejemnik številnih nagrad, med drugimi tudi Badjurove in Babičeve nagrade.

Bojan Kastelic je bil mentor številnim sodelavcem, na katere je zavzeto prenašal svoje neprecenljivo znanje.

Neva Zajc

Neva Zajc je vse svoje službeno življenje preživela na Radiu Koper, kjer je začela sodelovati že kot študentka. Njena ljubezen do mikrofona se je sicer začela na frekvencah Radia Študent v Ljubljani, kasneje pa je njen radijski dom za vedno postal Koper. Od prvega stika z mikrofonom pa vse do danes je kultura v najširšem pomenu besede: knjiga, gledališče, balet, likovna umetnost in vse, kar lepega ustvari človeška ustvarjalnost, tisto, kar opredeljuje Nevo Zajc. Prispevki v informativnem programu Radia Slovenija, posebne oddaje, njena dolgoletna oddaja Iz kulturnega sveta na Radiu Koper, intervjuji z mnogimi svetovno priznanimi kulturnimi ustvarjalci in mnogo drugega so tisto, kar skorajda samoumevno povezujemo z njenim imenom. Ob imenu Neve Zajc uporabiti izraz, da bi si jo morali, če je ne bi bilo, izmisliti, ne zveni prav nič izrabljeno. Neva je radio in radio je Neva!

Tomaž Marolt

Tomaž Marolt je svojo ustvarjalno pot takoj po končanem študiju arhitekture posvetil oblikovanju scenografije. Za svoje delo je v preteklih letih prejel več odmevnih stanovskih nagrad, kar ga nedvomno umešča med pomembnejša imena slovenskega likovnega prostora. Pretežni del svoje profesionalne kariere je posvetil televizijskemu mediju in oblikovanju specifičnega televizijskega scenskega prostora. Na TV Slovenija je ustvaril izjemno obsežen in raznovrsten opus scenografij za prav vse zvrsti in žanre. Njegove scenografije vedno odlikuje splet različnih likovnih disciplin in tehnologij. S svojim delom in skrbjo za strokovna merila predstavlja nesporno ustvarjalno avtoriteto na svojem področju. Njegov lucidni analitični vpogled v svet podobe sodobnih medijev, oplemeniten z vztrajnostjo, inventivnostjo in pripadnostjo hiši, pomeni izjemno dragocen potencial za RTV Slovenija.

Priznanje za izjemne oz. nadpovprečne dosežke v daljšem časovnem obdobju

Lado Vindiš

Svojo pot v športnem uredništvu na Televiziji Slovenija je začel pred 40 leti. V dolgih letih prizadevnega dela si je pridobil bogato organizacijsko in tehnično znanje. Lado se je zahtevne tehnične projekte vedno trudil izpeljati s profesionalnim pristopom v zadovoljstvo vseh.

Stanislav Sršen

Dolgoletno delo Staneta Sršena, zaradi katerega bi ga nedvomno lahko označili za starosto radiotelevizijske fotografije, je zagotovilo, da štiri desetletja zgodovine slovenske televizije ne bodo utonila v pozabo. Je eden tistih srečnežev, ki jim je delo predstavljalo življenjsko strast.

Igor Velše

Je eden od najprepoznavnejših glasov Radia in Televizije Slovenija, ki se je v skoraj dvajsetih letih rednega dela dokazal na številnih področjih. Zanj je vsako besedilo nova zgodba, ki se je nikoli ne loteva z avtomatizmom, ampak z živim, njemu lastnim zanosom.

Igor Mitrović

Priznani orkestrski glasbenik, solist violončelist, je od leta 1994 član Simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Kot solist in komorni glasbenik sodi v sam vrh slovenske glasbene poustvarjalnosti, izvedel je veliko število del svetovnega repertoarja in slovenskih skladateljev.

Milan Krapež

Na Radiu Ljubljana je od leta 1974, najprej kot honorarni sodelavec Vala 202, kasneje urednik. Brez njega ne bi bilo Veselega tobogana, oddaj Prizma optimizma in Kar znaš to veljaš. Neprešteto je število njegovih oddaj. Še vedno pa jih z navdušenjem ustvarja.

Priznanje za nadpovprečne delovne dosežke v zadnjem letu

Barbara Brezavšček Stegeman, Petra Hauc in Tatjana Smisl

Male sive celice so kviz, ki nastaja s strokovnjaki z različnih učnih področij, in je plod znanja in izkušenj treh televizijskih ustvarjalk. Vse tri so vsaka na svojem področju dale odločilen pečat, da smo v zelo kratkem času oblikovali nov format kviza, ki so ga za svojega vzeli tudi mladi.

Adrijan Bakič

V svojem dokumentarnem filmu Boj z(a) državo je predstavil narode, ki so nezadovoljni s politično ureditvijo in si glasno prizadevajo za osamosvojitev. Na ekran je prenesel njihove slabe in dobre izkušnje v boju z državo in želje, poglede ter načrte na njihovi poti do želene lastne države.

Rade Bojič, Tomaž Zaletel in Boštjan Kolbezen

Nagrajeni trio je letos sprejel izziv, da napišejo programske aplikacije, ki so bile potrebne za prenovo oddaje Male sive celice. Gre za set med seboj povezanih aplikacij in tehnoloških postopkov, ki so ključni za potek oddaje, s čimer je bilo opravljeno veliko delo.

Peter Barušič in Peter Hanzl

Sodelavca sta v letu 2016 uspešno zaključila projekt HD reportažnih vozil HD3 in HD4 na TV Slovenija. Celotna zasnova in izvedba projekta je bila izpeljana z lastnimi izkušnjami in znanjem. Reportažni vozili sta danes nepogrešljivi in prepoznavni del HD reportažnih vozil Radiotelevizije Slovenija.

Lidija Hren in Bernard Vrh

Lidija Hren je zasnovala novinarsko podatkovno preiskovalno skupino, Bernard Vrh pa je z izdelavo aplikacije EkstraVisor podatkovno podprl njihovo delo. Preiskovalna skupina s svojim delom in ugotovitvami postavlja visoke profesionalne kriterije in povečuje ugled Televizije Slovenija.

Vlasta Jeseničnik

Dolgoletna dopisnica RTV Slovenija iz Rusije je v svojem dokumentarnem zapisu Ukrajina na dveh bregovih odlično prikazala aktualna ukrajinska nasprotja. Realnost te države je opisala skozi oči navadnih ljudi. Dokumentarec Vlaste Jeseničnik je odličen prikaz nekega časa in nerazrešenega spora.

Tjaša Krajnc

V sezoni 2015/16 je idejno zasnovala izviren cikel portretnih oddaj ob 60. obletnici Simfoničnega orkestra RTV Slovenija.

Delo, ki ga je opravila, pomeni izčrpen prispevek k ohranitvi avtentičnih zgodovinskih pričevanj o našem osrednjem glasbenem izvajalskim telesu.

Franc Kuplen

Produkcijski sistem Dalet je na radiu prisoten že skoraj 20 let, v tem času je prerastel v najpomembnejši produkcijski sistem Radia Slovenija. Ni samo visoka strokovnost Ferija tista, ki je botrovala uspešnemu projektu, predvsem je to posledica predanosti in vizionarskega pogleda na razvoj tehnologije in radijskega medija na sploh.

Dejan Ladika

V dokumentarnem filmu Slovenija a'la Greta Garbo o mednarodnih razsežnostih osamosvajanja Slovenije je po 25 letih razkril zaupne pogovore svetovnih voditeljev ob razpadu Jugoslavije in o priznanju Slovenije. Dokumentarni film predstavlja izjemen novinarski dosežek.

Aleksandra Kerin Kovač, Luka Lukič, Gorazd Kosmač in Slavko Jerič

V formatu MMCPodrobno so zbrali zgodbe o ravnanju z delavci, večinoma iz tujih držav, ki mejijo na tlačanstvo in jim dali glas. V razmislek in spodbudo za prihodnje ravnanje. Ker se mora slišati in videti.

Nataša Müller

Široka razgledanost, občutek za delo z ljudmi, poznavanje televizijskega medija in ustroja naše TV-hiše ter pretanjen čut in skrb za materinščino so tiste njene odlike, zaradi katerih oddelek za prevajanje in lektoriranje TV Slovenija še nikoli ni deloval tako dobro kot v času njenega vodenja.

Bernard Perme

Je med najbolj kreativnimi snemalci v preteklem obdobju. Zaupani so mu bili najzahtevnejši projekti. Kot direktor fotografije je v lanskem letu izkazal svoje mojstrstvo pri dveh filmih - Leteti! in Krištof Zupet, ki sta TV Slovenija predstavljala tudi na 19. festivalu slovenskega filma v Portorožu.

Projektna skupina OE OZ za zagon digitalnega radia DAB+ (Frančišek Obolnar, Jure Grjolj, Marijan Kerč, Boštjan Koprivnikar, Jan Čurič Lešek, Roman Matko, Stojan Vitežnik, Marko Brlogar, Bojan Ramšak, Gregor Jeraša, Jakob Mlakar in Andrej Trojer)

Na RTV Slovenija smo v letošnjem letu zabeležili nov mejnik v načinu oddajanja radijskega signala. Člani projektne skupine so pri projektu sodelovali od priprav, izvedbe in zagona omrežja digitalnega radia DAB+ ter se hkrati trudili, da so bila realizirana tudi ostala vsakodnevna opravila.

Projektna skupina se je odrekla denarni nagradi in jo darovala družini pokojnega sodelavca Robija Pučka.

Gabrijela Milošič in Timotej Semenič

Ko smo v začetku oktobra 2016 poročali o požaru, v katerem je družina iz Kungote izgubila vse svoje imetje, so se odzvali številni posamezniki. Nagrajena novinarja sta poleg svojega dela prevzela tudi koordinacijo pomoči in pokazala, da novinarji niso le poročevalci. Z njuno nesebično pomočjo se bo družina kmalu vselila v nov dom.

Anton Šturm

S svojo organiziranostjo, profesionalnostjo in predanostjo je pred dvema letoma stopil pred velik izziv in prevzel nalogo vodenja vseh procesov in združevanja sodelavcev znotraj produkcije. Sodelavci mu zaupajo, sledijo njegovi pozitivni energiji in ga globoko spoštujejo.

Častno priznanje za delo na RTV Slovenija

Ivan Milovanović

V več kot 40 letih je zelo pripomogel k ugledu Televizije Slovenija. Največji pečat je pustil kot športni komentator, predvsem neposrednih prenosov v rokometu in nogometu. Vedno se je zavzemal za napredek, večjo kakovost poročanja in ugled Športnega programa TV Slovenija.

Jadranka Oblak

Najbolj aktivna leta svojega življenja je posvetila televiziji. Je pionirka televizijske promocije tako znotraj RTV Slovenija kot zunaj nje, njena vnema je glas o RTV Slovenija v letih, ko besede promocija še poznali nismo dobro, ponesla v vse slovenske medije.

Davorin Tomažin

Štirideset let je vestno skrbel za servisiranje in nemoteno delovanje studijskih ter terenskih kamer in kamkorderjev. Cenimo ga, saj je s svojim znanjem in na njemu lasten hudomušen način znal rešiti prenekatero zagato produkcijske ekipe.

Janko Špunt

Zadnje obdobje svojega aktivnega delovanja je zaključil kot snemalec TV Slovenija. Pri njemu je bilo ves čas čutiti pripadnost naši ustanovi in njenemu poslanstvu. Nedvomno je v vseh teh letih doprinesel pomemben delež v mozaik programskega ustvarjanja.

Marjan Vrebec

Kot dolgoletni sodelavec RTV SLO je bil s svojim delom vzor prenekateremu mlajšemu sodelavcu. Svoje znanje in pridobljene izkušnje je nesebično delil z vsakim, ki si je tega želel. Brez njega si je bilo težko zamisliti realizacijo najbolj zahtevnih projektov.

Ernest Munda

Začetki njegovega dela segajo v čas, ko se je po celi Sloveniji gradila mreža mikrovalovnih povezav. Celodnevno delo na oddajniških točkah je zaznamovalo njegova prva leta delovanja. Še posebej pa se je izkazal med in po slovenski osamosvojitveni vojni ter se aktivno vključeval v zamenjavo analogne tehnike z digitalno.

Janez Kovač

Začetki njegovega dela segajo v čas analogne tehnike, ki se je postopoma umikala. Janez se je vedno zavzemal za dobre medčloveške odnose in pošten odnos do dela. Na prvo mesto je postavljal kvalitetno delovanje sistemov in hitro ter učinkovito odpravo napak.

Dušan Zadnik

Dušan Zadnik je pričel svojo karierno pot na RTV leta 1977, ko se je po končanem študiju zaposlil na oddajnem centru Beli križ. Poklicno pot je zaključil letos in do odhoda deloval kot vodja oddajnega centa Beli križ.

Janez Čebulj

Janez Čebulj bo sklenil skoraj tri desetletja uspešnega dela na RTV Slovenija. Kot producent programa je sodeloval s kolegi Radia Maribor, nacionalnih programov in s številnimi zunanjimi partnerji. Znal je motivirati sodelavce in včasih tudi mimo zakonov fizike ustvariti številne programske presežke.

tekst: **Darja Slokan,** foto: **Žiga Culiberg**

Latino ritmi z Mironom Hauserjem in Big Bandom RTV SLO

Big Band RTV Slovenija je v četrtek, 30. marca 2017, v Stari elektrarni v Ljubljani nastopil s priznanim hrvaškim pozavnistom in skladateljem Mironom Hauserjem, s katerim so izvedli program, imenovan Tu fragancia.

Avtor skladb Miron Hauser, ki je Big Bandu tudi dirigiral, se je s tem avtorskim delom poklonil kubanski kulturi ter nam skupaj z orkestrom pričaral energičen večer jazzovskih in latinskih ritmov.

Na odru so se Big Bandu RTV Slovenija in Mironu Hauserju pridružili tudi tolkaška sekcija skupine Cubismo (Hrvoje Rupčić i Mladen Ilić) ter kubanski glasbenik Lazaro Ameda Hierrezuela Zumete.

Miron Hauser je leta 2011 diplomiral iz jazz pozavne na Univerzi za glasbo in uporabne umetnosti v Gradcu, magistrski študij pa je nadaljeval na Konzervatoriju Giuseppe Tartini u Trstu. Je član jazz seksteta B's FUNstallation, v katerem nastopa kot pozavnist, skladatelj in aranžer.

Iz naslova vašega programa Tu fragancia bi lahko razbrali, da vas v kubansko glasbo vleče ravno izrazita opojna čustvenost, ki s svojimi ritmi zapelje še tako lesenega poslušalca. Na koncertu je bilo težko obvladovati nemirne nogice, ki so poplesovale v ritmih vroče salse in latina. Ali s kubanskimi ritmi izražate svoj trenutni navdih ali gre za globljo ljubezen? Kako je prišlo do ideje za program Tu fragancia?

Sem jazz glasbenik. To sem študiral. Kubanska glasba ima zelo veliko vlogo v svetu jazza. Prvi veliki prodor kubanske glasbe v jazz je bil že v 40. letih prejšnjega stoletja. Ne glede na to, ljubezen do kubanske glasbe gojim že od otroštva. Bolj jo spoznavam, bolj me privlači. Mislim, da bi vsak resen glasbenik moral del svojega izobraževanja posvetiti ravno kubanski glasbi. Zelo je bogata, predvsem z ritmi, saj ima veliko vplivov iz Azije, Evrope in Afrike. Po drugi strani je Kuba edina država na svetu, katere glavna veja gospodarstva je prav glasba. Tako je ideja za projekt Tu Fragancia prišla sama od sebe. Ni je bilo treba iskati.

Program ste premierno izvedli maja lani z jazz orkestrom hrvaške radiotelevizije, tokrat pa ste oder delili z Big Bandom RTV

Slovenija. Vem, da je vprašanje nehvaležno, a se ponuja samo od sebe. Mi za Big Band mislimo, da so najboljši, kakšne vzporednice oz razlike med orkestroma pa ste vi zaznali? Glede na to, da nas Slovence označujejo za čustveno bolj hladne (razen ko so v igri poleti v Planici in ostali športni uspehi naših tekmovalcev), mislim, da fantje iz Big Banda dokazujejo ravno nasprotno. Se motim?

Ha, ha, ha. To je "tricky question" (op. a. dvoumno vprašanje), malo heca. Bom odgovoril najbolj iskreno, kar lahko. Najprej zadnje vprašanje – tudi sam sem že slišal za predsodke o slovenski čustveni hladnosti. To je nekako tako, kot bi rekli, da so Bosanci neumni, Črnogorci leni...smešno se mi zdi. S slovenskimi glasbeniki sodelujem že od leta 2013. Lahko rečem le, da so bili večinoma zelo talentirani in polni strasti. Če pa primerjam ta dva orkestra, je zame velika čast, da sem dobil priložnost sodelovati s tolikšnim številom odličnih glasbenikov. Brez zadržkov lahko rečem, da so to najboljši glasbeniki v regiji. Tako kot vsak človek ima tudi vsak orkester ima svoje prednosti in slabosti. Seveda so me že spraševali, kateri orkester je boljši. Na to vprašanje enostavno nisem imel odgovora. Oba orkestra sta igrala mojo glasbo. V posameznem taktu, skladbi ali noti je bil eden izmed orkestrov boljši kot drugi. Zelo težko je odgovoriti na to vprašanje. Sem član jazz orkestra HRT-a. Ko sem pisal vse te skladbe, sem v glavi imel glasbenike svojega orkestra, ki jih tudi osebno poznam zelo dobro. Potrudil sem se napisati skladbe na način, da ima vsak izmed glasbenikov svoj trenutek, da uživa v glasbi in da mu hkrati pomeni izziv, da skupaj premikamo meje. To smo naredili odlično. Naslednje leto je prišlo do sodelovanja z Big Bandom RTV Slovenija. Nisem vedel, kaj lahko pričakujem, kako bo vse skupaj delovalo oz. ali bo sploh delovalo. Lahko le rečem, da je bilo čudovito delati z orkestrom. Že po prvi vaji sem vedel, da bo koncert odličen. Sprostil sem se in užival. Ostalo že veste, koncert in publika sta bila odlična. To je najpomembnejše.

Očitno sta oba z bratom (Mironov brat je Stjepan Hauser iz dua 2CELLOS, op. a.) zelo disciplinirana glede na uspešnost v poklicu, ki sta si ga izbrala. Po čem pa se najbolj razlikujeta? Katera je lastnost, ki jo pri bratu najbolj cenite?

Mislim, da je največja razlika med nama, da se je on maksimalno posvetil igranju inštrumenta ter postal vrhunski solist, interpret, virtuoz in vse, kar sodi k temu. Meni zgolj igranje inštrumenta ni bilo dovolj, da se povsem izrazim, zato sem se bolj posvetil skladanju in aranžiranju. Odkar sem se preizkusil v dirigiranju, me to tudi vedno bolj privlači. Pri Stjepanu najbolj cenim, da brezkompromisno verjame v svoje vizije.

Izbira inštrumenta – je bil to predlog staršev ali sta že od začetka vedela skozi kakšno zvrst glasbe se bosta lahko najbolj izrazila? Ponavadi starši otroke silimo v glasbeno šolo ... vidva pa sta imela učiteljico doma.

Res je. Nisva imela izbire, morala sva postati glasbenika. Jaz sem izbral violino. Po petih letih sem ugotovil, da se nikakor ne vidim z violino, potem je trombon izbral mene. Vedno rad rečem, da se trombonist ne postane, trombonist se rodi.

Predstavniki delavcev za obdobje 2017 – 2021

V mesecu maju smo volili predstavnike zaposlenih v Svet delavcev RTV Slovenija za obdobje štirih let. Svet delavcev je na konstitutivni seji, 4. julija 2017, izvolil novo vodstvo. Predsednica je postala Petra Bezjak,namestnika predsednika pa Franci Pavšer in Franc Kuplen – Feri.

Izvoljeni predstavniki Sveta delavcev za obdobje 2017 – 2021 so:

Petra Bezjak, Nataša Bolčina Žgavec, Dr. Andrej Doblehar, Sabina Francek Ivović, Mag. Simona Habič, Irena Shyama Hlebš, Aleksander Hribar, Tomaž Karat, Franc Kuplen, Edi Mavsar, Špela Novak, Robert Pajek, Franci Pavšer, Viki Twrdy, Jana Vidic.

Tik pred zaključkom redakcije smo izvedeli, da se je tudi veljavnost teh volitev preizkusila na sodišču, izpodbijal jih je Sindikat delavcev radiodifuzije Slovenije. Volilna komisija je sodbo, s katero je sodišče volitve razveljavilo, prejela v sredo, 19. julija 2017. Sodba še ni pravnomočna, tako da novoizvoljeni Svet delavcev nemoteno deluje naprej. Tako Volilna komisija kot Sindikat novinarjev Slovenije, ki v postopku sodeluje na strani Volilne komisije RTV, sta zoper sodbo napovedala pritožbo.

EBU imenovanja

Na 23. radijski skupščini EBU, ki je letos potekala v Pilznu na Češkem, je bil Miha Lampreht, direktor RA Slovenija, ponovno izvoljen za člana radijskega odbora za mandat dveh let. To je njegov četrti zaporedni mandat.

V odboru so še predstavniki: Graham Ellis (BBC), Marius Lillelien (NRK), Serge Schick (SRF) and Rene Zavoral (CR), Angelika Bierbaum (ARD/HR), Andrea Borgnino (RAI), Francis Goffin (RTBF), Jose Gabriel Herrero (RTVE), Gustav Lutzhoft (DR), Zoran Mihajlovic (HRT), Marianna Mucsanyi (MTVA), Albena Milanova (BNR) and Marc Savary (SRG SSR).

Na 23. televizijski skupščini EBU, ki je letos potekala v Bratislavi na Slovaškem, je bila Natalija Gorščak, pomočnica direktorice TV Slovenija, ponovno izvoljena za članico televizijskega odbora za mandat dveh let.

V odboru so še predstavniki: Mohammed Abdenhour (SNRT), Ana Maria Bordas (RTVE), Alexandre Dureux (FTV) Dermot Horan (RTE), Petri Jauhiainen (YLE), Frans Klein (NPO), Ekaterina Orlova (RTR) and Doug Whitelaw (BBC) in Marek Solon-Lipinski (TVP).

Slike preteklosti bodo žive tudi v prihodnosti

Izkazujemo odgovornost do bogate kulturne dediščine

Arhivi RTV Slovenija v svojih zbirkah ohranjajo obsežen in pomemben del kulturne dediščine slovenskega naroda. Gre za največji filmski, avdio in video arhiv v Sloveniji.

S tem zavedanjem smo se na lastno pobudo lotili izjemno zahtevne naloge. Tako organizacijsko kot tudi finančno. Kako zaščititi arhivsko gradivo pred nadaljnjim propadanjem ali celo izgubo in ga narediti uporabnega v sodobnih digitalnih okoljih? Prvi koraki so bili narejeni in uspešno dokončani s projektom digitalizacije vseh zvokovnih radijskih vsebin v Digitalnem arhivu Mediateke. Ob zavedanju pomembnosti dragocenega arhivskega gradiva in nevarnosti njegovega samouničenja je bila Digitalnemu arhivu nato zaupana še digitalizacija filmskega in video arhiva.

Leto 2016 je bilo za filmski in video arhiv RTV Slovenija prelomno, saj bo v zgodovini zapisano kot leto začetka masovne sanacije in digitalizacije bogate filmske dediščine in video gradiva na kasetah. Filmski zapisi so polnili arhivske police vse od začetka delovanja takratne Televizije Ljubljana. Z uvajanjem ustvarjanja televizijskih vsebin v visoki resoluciji (HD) pa je filmska produkcija po petih desetletjih popolnoma zamrla. Na osnovi spoznanj, da je zaradi neprimernih klimatskih razmer filmsko gradivo vse bolj ogroženo, smo v Mediateki pripravili predlog za preusmeritev dejavnosti filmskega laboratorija (razvijanje, montaža in kopiranje filmov) v dejavnost sanacije in digitalizacije arhivskega filmskega gradiva. Po sprejetju predloga s strani vodstva RTV Slovenija, Nadzornega sveta in Sveta delavcev smo v Mediateki izdelali načrt za prostorsko preureditev nekdanje filmske razvijalnice in kopirnice v skupni površini 300 m2. Tako pridobljeni prostori in kadrovska okrepitev s sodelavci opuščenega filmskega laboratorija, ki so vešči rokovanja s filmom, so bili predpogoj za pričetek izvajanja zahtevnega projekta.

Poškodovana filmska slika

Demontaži in odstranitvi naprav filmskega laboratorija konec leta 2014 so sledili obsežni gradbeni posegi, rušenje, temeljita predelava in pozidava prostorov, vključno z vsemi instalacijskimi deli (klimatski sistemi, elektro instalacije, mrežne povezave, informacijska tehnologija, vodovodne instalacije, stisnjen zrak). Jeseni leta 2015 se je v preurejene prostore začela nameščati tehnološka oprema. Sledilo je testiranje novih delovnih procesov, prilagajanje informacijskega sistema in dodelava postopkov sanacije in digitalizacije, torej predpriprave za sistematično delo v letu 2016.

Digitalizacija filmske slike

Dejstvo je, da zapis na filmu po kakovosti slike daleč presega zapis na nekdanjih video kasetah, predvsem ko govorimo o video zapisu standardne ločljivosti. Video zapisi v visoki ločljivosti so bližje kakovosti slike na filmu, a s pravilnimi postopki digitalizacije 16 milimetrskih filmov v 2K ločljivosti lahko presežemo tudi HD kakovost.

Po grobi oceni je v našem arhivu približno 20 milijonov metrov ali za 29.200 ur oz. 3,3 leta neprekinjenega predvajanja različnih vrst izvirnih in kopiranih 16 mm črnobelih in barvnih filmov, vključno z zvokovnimi zapisi na magnetnih »perfo« trakovih ali na filmskem ton negativu.

Naloga nas vseh je zaščititi arhivsko gradivo pred nadaljnjim propadom, kar lahko storimo le s kakovostno digitalizacijo in trajno hrambo digitaliziranih vsebin s pomočjo sodobnih informacijskih tehnologij. Analogni zapisi so namreč podvrženi degradaciji skupaj s staranjem nosilcev, ki so v odvisnosti od pogojev hrambe (klimatski pogoji – temperatura in vlaga, embalaža, elektromagnetno valovanje). V današnjem času se vse pogosteje soočamo s pomanjkanjem naprav za predvajanje analognih AV vsebin, pomanjkanjem njihovih rezervnih delov in tudi znanja za zagotavljanje kakovostnega vzdrževanja. Po digitalizaciji je gradivo trajno shranjeno v digitalnem arhivskem sistemu, kjer je in bo treba tudi v prihodnosti skrbeti za ustrezno varnost in migracijo na novejše tehnološke rešitve, ki se bodo pojavljale.

Filmski prispevki pred sanacijo

Najpogosteje se digitalizacija filmskega gradiva neločljivo povezuje z restavriranjem, kar je zmotno in za nestrokovno javnost zavajajoče. Zato je zelo pomembno, da ločimo digitalizacijo od restavriranja. Z digitalizacijo prenesemo vsebine (sliko in zvok) z analognih nosilcev (film, video kaseta, magnetoskopski trak, magnetofonski trak, vinilna plošča) v digitalno okolje, pri restavri-

Kaj beseda digitalizacija pravzaprav pomeni?

Pri digitalizaciji analogno AV vsebino pretvorimo v digitalno obliko. Gre za vzorčenje, preprosto povedano, zajemamo vzorce zveznega analognega zapisa in jih pretvorimo v binarni zapis, jezik računalnikov. Število odvzetih vzorcev v eni sekundi in natančnost pretvorbe v binarni zapis pa vplivata na kakovost digitalizirane vsebine. Raziskave po svetu so pokazale, da je za digitalizacijo 16 mm filma potrebna najmanj 2K resolucija, za 35 mm film pa 4K (štirikrat več podatkov od 2K). Digitalizacija 90 min 16mm filma z resolucijo 2K generira preko 1,5 TB podatkov (1TB = 1000 GB). Še nekaj let nazaj je bila obdelava in hramba tako velikih količin podatkov nemogoča. Povečevanje procesorske moči računalnikov, zmogljivosti pretočnih poti in predvsem pomnilniških kapacitet pa danes že omogoča dovolj kakovostno digitalizacijo. Kakovostne naprave za digitalizacijo (skenerji) so bile pred nekaj leti še zelo počasne (zmogljivost skeniranja 1 filmska slika v sekundi). Za primerjavo, vrhunski skener v našem oddelku lahko skenira 30 filmskih slik na sekundo. Preprost izračun pove, da je cena minute digitalizacije zato v našem oddelku lahko veliko nižja. Glede na razvoj informacijskih tehnologij je pomembno, da se na pot digitalizacije odpravimo v pravem trenutku! S pripravami na projekt digitalizacije zvokovnega arhivskega gradiva RTV Slovenija smo začeli že leta 2005 in s pravilno organizacijo dela je bila masovna digitalizacija zaključena v šestih letih v dovolj visoki kakovosti, ki zagotavlja, da pri analogno digitalni pretvorbi nismo ničesar izgubili. Nekatere druge nam primerljive organizacije (npr. nemška RTV, španski Radio RNE) so se za digitalizacijo zvokovnih vsebin odločile malce prezgodaj (leta 2000). Danes jim je žal, saj njihovi digitalizirani zvokovni zapisi ne ustrezajo sedanjim kriterijem kakovosti. So dovolj dobri za predvajanje, niso pa veren odraz tistega, kar je bilo v preteklih desetletjih zapisanega na magnetofonske trakove in vinilne plošče. Za ponovitev digitalizacije pa ni več možnosti ... Vsi tisti, ki se digitalizacije zvokovnih zapisov lotevajo danes, ali pa se še niso odločili za to pot, so v hudi stiski. Na eni strani jih pesti pomanjkanje naprav za predvajanje in rezervnih delov, na drugi strani pa bijejo bitko s časom – zaradi propadanja in vse večje ogroženosti gradiva na analognih nosilcih. V našem arhivu se najdejo zvokovni posnetki že iz začetka petdesetih let prejšnjega stoletja, ki so v digitalni obliki varno shranjeni in dostopni preko kataloga Mediateke.

ranju digitalizirane slike in zvoka pa lahko nato sliko in zvok v digitalnem okolju obdelujemo na različne načine. Nekateri zagovorjajo izvorno podobo z vsemi napakami vred (pri filmu govorimo o praskah, nečistočah, tresenju slik, slabih barvah, itd.), spet drugi menijo, da z restavriranjem lahko moteče napake v interesu gledalcev in avtorjev preprosto popravimo, posodobimo sliko (npr. s korekcijo barv) in zvok, česar zaradi tehnologije in materialov v času ustvarjanja ni bilo možno doseči ali odpraviti. To odločitev pa moramo prepustiti ustvarjalcem, avtorjem, producentom, itd.. Posegi v izvorno sliko in zvok, kar restavriranje je, se lahko, če je to možno, izvajajo le s soglasjem avtorjev. Zavedati pa se moramo, da je avtorske pravice za predvajanje vsebin treba urediti ne glede na to, ali jih predvajamo v analogni ali v digitalni obliki.

Vsi delovni procesi in postopki v oddelku Digitalni arhiv so do potankosti premišljeni in načrtovani. Potrebna so bila znanja o filmu in našem arhivskem filmskem gradivu. Zato se je Mediateki pred nekaj leti pridružil Franci Strehovec, po izobrazbi univerzitetni diplomirani inženir kemije, ekspert filmskega področja, izjemen poznavalec filmske tehnike in slike in nekdanji vodja foto-filmskega laboratorija na TV Slovenija. Žal se je že upokojil. Dolžni smo mu veliko zahvalo, saj brez njega projekta digitalizacije filma ne bi bilo. Izdelal je prostorsko preureditev nekdanjih prostorov filmskega laboratorija in oblikoval delovne procese sanacije, čiščenja in skeniranja na novem filmskem skenerju. Po pretvorbi filmske slike v digitalno obliko pa se je z velikimi količinami podatkov spopadel izjemen sodelavec Bojan Kosi, vodja oddelka Digitalni arhiv, ki organizira delo in neprestano skrbi za razvoj kompleksnega računalniškega sistema in njegovo nemoteno delovanje. Njegove programske aplikacije, s katerimi nadgrajuje osnovne funkcionalnosti sistema Mediarc (NOA), so v pomoč vsem sodelavkam in sodelavcem že od prvega trenutka, ko se film sprejme v obdelavo. Vsi kompleksni procesi znotraj sistema za digitalizacijo in trajno hrambo filma v sistemu Mediarc so njegovo delo, ki upošteva mednarodni arhivski standard OAIS (open archival information system). Delovni procesi kot so »zajem«, »hramba«, »upravljanje s podatki«, »popisovanje« in »dostopanje« potekajo s pomočjo vnaprej določenih delovnih procesov znotraj arhivskega sistema. Za dostopnost pa so še posebej pomembni podatki o vsebinah, ki jih zajemamo in začenjamo urejati na različne načine. Poleg zajema obstoječih podatkov iz stare baze se skenirajo tudi obstoječi pisni viri o vsebinah (programske srajčke, scenariji ...). Šele na podlagi vseh teh virov je možen celovit opis digitaliziranih vsebin v katalogu, če ga želimo urediti enkrat za vselej. Postopkom digitalizacije vsebin sledi kataloški popis, saj bi bile brez osnovnih opisnih podatkov vsebine v veliki množici arhiviranega gradiva izgubljene ali pa vsaj težko dostopne. Z digitalizacijo zaščitimo vsebine pred nadaljnjim propadanjem, s kataloško obdelavo pa prispevamo k dostopnosti in uporabnosti arhivskega gradiva. Na podlagi tega je uporabnikom omogočeno enostavno iskanje, pregledovanje in naročanje vsebin na zahtevano lokacijo.

Potrebna je čim prejšnja sistematična digitalizacija vse filmske dediščine. Postopki restavriranja se lahko izvajajo naknadno, glede na potrebe, prioritete in seveda glede na finančne možnosti. Lahko se ponovijo čez desetletja, poskrbeti moramo le za varno trajno hrambo digitalnega originala, pridobljenega v postopku digitalizacije.

Za primerjavo naj omenimo zvokovne posnetke skupine The Beatles. Zagotovo bi si člani ansambla želeli sodobno zvočno sliko, kar je v nekaterih primerih (če je dostopen izvirnik) tudi možno. Posnetki, ki so bili restavrirani in zvokovno posodobljeni, so danes mnogo bolj zaželeni kot tisti iz leta 1963. Če bi primerjali s filmom – pri restavriranju zvokovnih posnetkov gre za korekcijo frekvenčnega spektra, stereo slike, dinamike, faznih napak, odstranjevanje šumov, pokov in popačenj, pri filmu pa za barvne in svetlobne korekcije, odpravo nečistoč in prask na filmu, neostrine, zrnatosti, vidnosti zlepk, tresenja, itd ... Razvoj računalniških aplikacij za obde-

Vpenjanje filma na filmskem skenerju

lavo digitalnih zapisov v zadnjih letih je omogočil, da so postopki restavriranja veliko hitrejši in mnogo bolj učinkoviti kot pred nekaj leti, in imajo veliko manj neželenih stranskih učinkov. Z leti bodo vsa ta orodja še veliko bolj zmogljiva. Takrat bo tudi restavriranje bolj kakovostno, časovno manj potratno in zato tudi cenejše.

Seveda pa to ne velja za restavriranje fizičnih nosilcev, torej filma, ki je ročno delo in ga ne moremo nadomestiti z nobenimi avtomatiziranimi postopki in računalniškimi aplikacijami. Je pa predpogoj za nemoteno in kakovostno digitalizacijo. V Mediateki te postopke imenujemo »sanacija« filmskega gradiva, dejansko je to priprava filma za digitalizacijo. Pri tem postopku se filmi iz starih neprimernih škatel preložijo v nove škatle, film se loči od perfo traku, zlepke se popravijo, na koncu pa sledi čiščenje v ultrazvočni napravi s posebno tekočino za razmaščevanje in odstranjevanje nečistoč na filmu. Tako pripravljeni filmi se digitalizirajo na trenutno najsodobnejši napravi za skeniranje filmov DFT Scanity HDR, nato pa se v novi embalaži (škatle iz stabilizirane plastike) vrnejo v arhivske depoje. Na žalost hladilnic za dolgoročno hrambo filmov RTV Slovenija še nima, klimatski pogoji v TV arhivu pa so za dolgoročno hrambo filma povsem neprimerni in pospešujejo propadanje arhiviranih filmov, saj v njih ni možno nadzorovati vlage, temperatura pa je občutno previsoka. Z analizo stopnje ogroženosti arhivskih filmov (vinegar syndrom) je bilo nesporno dokazano, da je najbolj ogroženo prav najstarejše filmsko gradivo, kar je alarmantno še posebej zato, ker bo projekt digitalizacije arhivskih filmov trajal veliko dlje od digitalizacije video vsebin na kasetah in eno-colskih trakovih.

Digitalizacija in zajem arhivskih video vsebin

Mnogi, predvsem starejši magnetni mediji (video kasete), so zaradi pogoste uporabe precej poškodovani, nekatere serije kaset so bile že v osnovi slabše kakovosti. Veliko napak je nastalo tudi pri prepisovanju zapisov z dvocolskih trakov na beta kasete, na kar v postopku digitalizacije ne moremo vplivati. Posebna zgodba so eno-colski trakovi, teh je v arhivskih depojih cca 11.000. Po zagotovilu sodelavcev iz TV-dokumentacije je bilo že kar nekaj tovrstnega gradiva prepisanega na beta kasete. Na podlagi podatkov o prepisanih vsebinah se bomo odločili, kaj storiti s preostalimi zapisi na eno-colskih trakovih. Trenutno je v hiši en sam predvajalnik tovrstnih trakov, glede na količino trakov pa bo treba izbrati najbolj ekonomsko upravičeno različico. To je - izpeljati digitalizacijo pri izvajalcih digitalizacije eno-colskih trakov v tujini ali pa se lotiti zahtevnega in zelo dragega vzdrževanja omenjene naprave in poskušati realizirati digitalizacijo v hiši.

V Mediateki izvajamo digitalizacijo in trajno hrambo po prioritetah, ki jih določajo uredništva TV Slovenija in TV dokumentacija, ki nam arhivska gradiva dostavlja. Restavriranje v Mediateki digitaliziranih vsebin pa je v pristojnosti TV produkcije, kjer imajo na voljo ustrezna tehnološka orodja in za takšno delo usposobljene sodelavce.

Mnoge nam sorodne organizacije po Evropi močno zaostajajo. Nekatere se nikoli ne bodo lotile digitalizacije filmskega gradiva, saj nimajo več zaposlenih z ustreznimi znanji in potrebne opreme (npr. previjalnih miz...), zato bo v prihodnje vse več povpraševanja po specializiranih ustanovah po Evropi, ki bodo ponujale tovrstne usluge. Da je bilo na tem področju pri nas opravljeno zares pionirsko delo, pričajo številni obiski od vsepovsod. Od pomembnejših naj omenim obisk avstrijske ÖRF, večkratni obisk delegacije hrvaške HRT, z zanimanjem si je marca letos naše delo ogledala delegacija švedske nacionalne RTV (SFR). Dejavnost Mediateke je bila predstavljena na letni mednarodni konferenci IASA (International Association of Sound and Audiovisual Archives) 2013 v Litvi, nato še na svetovnem kongresu FIAT-IFTA na Dunaju oktobra 2015. Z velikim zanimanjem so si naše delo ogledali tudi nekateri tuji predavatelji - udeleženci letošnjega Mednarodnega simpozija o restavriranju filmske dediščine, ki je potekal v dvorani Slovenske kinoteke 11. in 12. aprila 2017. Poleg gostov iz češkega nacionalnega arhiva je bil nad našim delom še posebej navdušen Reto Kromer iz Švice, velik strokovnjak na področju digitalizacije in restavriranja, predavatelj na univerzi v Lausanni in univerzi v Bernu.

RTV Slovenija je po Zakonu o Radioteleviziji Slovenija dolžna skrbeti za arhiviranje lastne produkcije. Leta 2011 je na podlagi 62. člena ZVDAGA Ministrstvo za kulturo zavodu RTV Slovenija izdalo dovoljenje za lastno varstvo arhivskega gradiva. Poleg obveznosti dolgoročne oz. trajne hrambe, ki jo v Mediateki zagotavljamo z digitalizacijo, dovoljenje zavodu omogoča, da je arhivsko gradivo ves čas dostopno in na voljo za uporabo, seveda z upoštevanjem avtorske in sorodnih pravic. V nasprotnem primeru bi morale biti velike količine AV gradiva že oddane v trajno hrambo Arhivu RS. Za zavod RTV Slovenija pa bo digitalizirano gradivo postalo neusahljiv vir programske ponudbe in neumrljiva kulturna dediščina, ki jo bomo svojim gledalcem in poslušalcem posredovali preko nevidnih poti tudi v prihodnosti.

tekst: **Jože Skok,** foto: **osebni arhiv Petra Habjaniča**

Peter Habjanič

Rodil se je aprila 1951, tistega leta, ko je bila velika suša in vročina, kot najmlajši, tretji otrok – po najstarejši sestri in dve leti starejšem bratu. Mladostni spomini ga vežejo predvsem na življenje v tedaj najlepšem bloku v Mariboru na Taboru, kjer so živeli vsi skupaj kot ena družina. Njegovi vrstniki so med drugim bili tudi nekdanji odličen nogometaš Olimpije Marjan Golec, pa izjemno priljubljen splošni zdravnik v Mariboru Gregor Drnovšek in ustanovitelj in lastnik Radia City Mišo Helbl.

»Osnovno šolo sem obiskoval na Taboru, danes se imenuje šola Franceta Prešerna, ki letos slavi 80 let obstoja. Iz moje generacije bi omenil nekdanjega predsednika naše države Danila Türka, s katerim sva že tedaj bila med drugim člana šolskega kluba OZN. V osmem razredu sem se prvič srečal s televizijo, ko so na naši šoli snemali priljubljeno pionirsko oddajo, katere voditelj je bil Marjan Rogelj, kasneje moj sošolec na fakulteti in kolega v radijskih poročilih.« Kot osnovnošolec je veliko nastopal v dramskem krožku, na proslavah kot voditelj programa, prejel pa je tudi priznanja za proste spise in kratke zgodbe.

Srečanje Kričač - Radio Maribor na malem stadionu Ljudski vrt, bivša Lukna, nekje v 90. letih. Spredaj ležita kapetana Peter Habjanič-Pic in Marjan Kralj-King.

Radijska ekipa na olimpijskih igrah v Sarajevu 1984 po tekmi v kegljanju. Od leve – Marjan Fortin, Rajko Dolinšek, Darko Klarič, Peter, Franek Trefalt, Boris Ljubič in Darko Milič.

»Po končani šoli je bilo tako normalno, da sem nadaljeval na gimnaziji – znamenita II. gimnazija v Mariboru, ki se je takrat preimenovala v Gimnazijo Miloša Zidanška. Tu sem spoznal tudi Vlada Krejača - Uha, s katerim sva po končani gimnaziji leta 1970 skupaj odšla v Ljubljano na FSPN, kjer sem se vpisal na smer novinarstvo. V petih letih sem prišel do absolventskega staža, nato pa le še tri izpite do diplome naredil daljši premor.« Petra so že v gimnaziji začeli klicati Pic, kar je verjetno okrajšava za Peter. To ime se ga je prijelo in po tem nazivu ga pozna tudi velika večina.

Zgodaj začel honorarno delati

Že v drugem letniku je tako kot velika večina njegovih sošolcev začel redno honorarno delati kot novinar. »Prvo leto sem se še iskal in delal predvsem pri tiskanih medijih, a sem se nato odločil za radio. Kar nekaj sošolcev je v tistem času začelo na RTV Ljubljana, tudi že omenjeni Vlado, ki pa je takoj odšel dve nadstropji višje, na televizijo.«

Urednik dnevnopolitične redakcije oziroma poročil je bil Milan Bajalo, ki je bil zelo strog, vendar je znal marsikaj naučiti, mentor Peter Štefančič, turnusni urednik v sedemdesetih letih je bil Tone Turk. »V redakciji so bili med drugimi Štefan Kutoš, Marjan Rogelj, Maca Švabič, Toni Laterner in drugi. Delo je bilo razgibano in naporno, saj tedaj še ni bilo računalnikov, poročila pa smo pripravljali po Tanjugu, kar pomeni, da si jih moral sproti prevajati v slovenščino. Po nekajmesečnem uvajanju sem začel delati samostojno in po tečaju govornega jezika pri Ani Mlakar sem tudi sam prebiral novice na Valu 202. V tistem času sem dobil tudi ponudbo za redno zaposlitev v DIRU, ki pa je nisem sprejel. Pred tem sem želel končati fakulteto in odslužiti vojaški rok, a se je oboje še kar zavleklo za nekaj let«. Na FSPN je diplomiral deset let pozneje, vendar mu je uspelo, kar ni uspelo mnogim, ki so študij prekinili.

Po treh letih dela na Radiu Ljubljana kot absolvent v Maribor

Na Radiu Maribor je honorarno delal že med počitnicami, in sicer v redakciji na Koroški cesti. »Hitro sem se vključil v družbo Jožeta Jagodnika, Marjana Šrimpfa, Janeza Ujčiča, Saša Veronika, Lojzeta Kosa, Darka Paška in drugih že uveljavljenih novinarjev. Leta 1978 sem dobil poziv za JLA najprej za Titograd, a mi je s pomočjo radijskih kolegov uspelo ostati v Sloveniji. Pol leta sem bil v Novem mestu, nato v Ljubljani, v uredništvu Naše vojske.«

Leto 1979 se mu je v marsičem za dolgo vtisnilo v spomin. Le slab mesec dni po vrnitvi iz vojske mu je umrl oče, aprila se je redno zaposlil na Radiu Maribor, konec leta pa še poročil. »Naslednje leto sem dobil še pogodbeno delo na srednji glasbeni šoli v Mariboru, kjer sem eno leto nadomeščal bratranca Zorana Milovanoviča, zdaj že dolga leta športnega novinarja na Radiu Maribor, ki je tedaj poučeval na omenjeni šoli. Ob predmetu osnove samoupravljanja s temelji marksizma sem se dogovoril še za poučevanje zgodovine in zemljepisa in tako spoznal tudi pedagoški poklic.«

»Moje glavno delo pa je bilo seveda na radiu, kjer sem prvo leto po redni zaposlitvi začel delati pri že pokojnem uredniku kulture Slavku Jugu. Tedaj še nisem imel povsem jasne ideje, kaj bi rad kot novinar počel, redakcija pa tudi ni bila ravno tako velika, da bi se lahko takoj odločil le za eno smer.«

Nekaj let je v Mariboru delal v gospodarski redakciji, pokrival komunalo, kmetijstvo in notranjo, lokalno politiko,- torej precej raznolika področja. »To je bilo obdobje direktorja Stojana Požarja, pa Leona Kremžarja in Tonija Kresala, pozneje Srečka Trgleca, direktorji so se kar precej menjali. Prvih deset let sem več ali manj delal in poročal o dogajanju v politiki, gospodarstvu in kar nekaj let sem pokrival komunalo. Med drugim sem poročal z odprtja novega mejnega prehoda v Šentilju in Karavanškega predora, urejal in pripravljal oddajo za naše rojake na avstrijskem koroškem, kasneje tudi oddajo Sotočje.«

Sredi 80. let prejšnjega stoletja je ob uvedbi tujejezičnega programa MM2 nekaj časa sodeloval kot urednik, pokrival je tudi dogajanje na avstrijskem koroškem. »Vmes sem za dve leti odšel z radia. Najprej za nekaj mesecev v Metalno za vodjo odnosov z javnostjo, kar je bilo tedaj pri nas še dokaj neznana služba. Tudi v tedaj mednarodno zelo znanem podjetju niso vedeli, kaj naj bi pravzaprav počel. Pritegnila me je predvsem njihova

V Ljudskem vrtu junija 1994 na finalu nogometnega pokala Maribor - Mura. Z leve Peter Košenina, Jan Čurič in Peter.

V Berlinu leta 2002, z leve Saš Bilodjerič, Peter in Pep - Jože Fošnarič.

Po olimpijskih igrah v Calgaryju v pogovoru z Matjažem Debelakom, levo Primož Ulaga.

obljuba, da bom pripravil knjigo in film o Metalninem poslovanju v tujini, ki pa se ni uresničila. Tudi sam sem spoznal, da sem raje novinar kot piarovec in sprejel ponudbo zagrebškega Vjesnika, ki je iskal dopisnika v Sloveniji. Poročal sem o dogajanju v Mariboru in okolici, hkrati pa pokrival športne dogodke za Športske novosti, ki so bile tedaj tudi v Sloveniji zelo navzoče. Šport sem pred tem občasno delal tudi na Radiu Maribor ob Frančku Jauku in Marjanu Šrimpfu, po moji vrnitvi konec osemdesetih let pa sem se več ali manj v celoti posvetil prav športu.«

V osamosvojitveni vojni za Slovenijo na terenu.

»Bil sem v ekipi, ki je o agresiji jugo vojske poročala s terena. Ker sem takrat že prenašal nogometne tekme, so mi mnogi kasneje dejali, da sem se v tistih dneh spopadov na našem koncu oglašal kakor s stadiona. Spomnim se, da smo tedaj imenovali dve skupini - eno je vodil Jože Fošnarič, drugo pa jaz s tehnikom in reportažnim avtomobilom. Naš RTV-center je bil namreč tudi ena od možnih tarč JLA in dejansko je bilo izstreljenih več raket nad našimi glavami. Najina naloga je bila v primeru uničenja centra javljanje s skrite lokacije. Jaz sem bil na položaju v Limbušu v gozdu ob Dravi in ko bi tudi mene uničili, bi z oddajanjem nadaljeval kolega Fošnarič, ki je bil v pohorskih gozdovih. No, na srečo do tega ni prišlo, sicer tudi tega mojega pogovora ne bi bilo.«

V novi državi Maribor dobil vrsto mednarodnih tekmovanj

Ker je že pred tem pokrival predvsem najbolj priljubljen šport - nogomet, je iz kratkega poročanja kaj hitro prešel na neposredne prenose. »Maribor je od samega začetka nastopal tudi v mednarodnih tekmovanjih, bil pa sem na praktično vseh tekmah državne reprezentance. S kolegi iz ljubljanske redakcije sem bil že pred tem, vse od zimske olimpijade v Sarajevu, v zelo dobrih odnosih, tako da sem vse več prenosov delal tudi za Val 202. Vrhunec nogometnega poročanja sta bili leti 1999 in 2000. Najprej je Maribor igral v evropski ligi prvakov, naslednje leto pa slovenska reprezentanca na evropskem prvenstvu. Prenose sva delala skupaj z Boštjanom Janežičem, nato pa sem si zaželel novih izzivov. Kot kaže, težko več let vzdržim na enem področju, kar ne nazadnje dokazuje moje nenehno iskanje novih zadolžitev in področij dela.«

Leta 2001 postal RTV dopisnik iz Berlina.

Naključje je hotelo, da je jeseni 2000 v RTV hiši v Ljubljani med drugim obiskal tudi kolega Marjana Kralja, tedaj vodjo kadrovske službe. »Na oglasni deski sem videl razpis za dopisnika iz Nemčije in nisem veliko razmišljal. Bilo mi je sicer jasno, da kot nekdo, ki ni v centrali, nima prav veliko možnosti, da bi dobil to mesto. Vseeno pa mi je uspelo, tako da sem štiri leta preživel v Berlinu. Nasledil sem Igorja Juriča in se spoprijel z zame izjemno zahtevnim delom. Pomagale so mi izkušnje dotedanjega, prav tako precej samostojnega dela na številnih področjih, tako da sta začetna tesnoba in trema hitro minili. Zavedal sem se, da sem v središču ne samo evropske, pač pa kar svetovne politike in v mestu, ki je prav tedaj postalo znova prestolnica združene Nemčije. Berlin se je tako rekoč čez noč spreminjal v svetovno velemesto, ko so velika podjetja kar tekmovala, kdo bo z novimi zgradbami bolj opazen. To je bilo tudi obdobje konca relativnega miru, ki ga je porušil terorizem z 11. septembrom 2001 v New Yorku in začetki vojn v Afganistanu in kasneje v Iraku. In če sem imel prvo leto občutek, da čas nikamor ne gre, so nato meseci še prehitro minevali. V Berlinu sem bil brez žene, a s številnimi kolegi in obiski, tako da bi lahko doma odprl kar manjši penzion. Se ne spomnim več, koliko jih je nekaj dni preživelo pri meni.«

Po štirih letih v vlogi dopisnika iz Nemčije se je vrnil v Maribor, čeprav je nekaj časa razmišljal tudi o nadaljevanju dela v Ljubljani. »Vrnitev sicer ni bila povsem enostavna, saj ni bilo povsem jasno, kaj bom delal, moja želja je bila le, da se ne vrnem v šport. Leto dni sem nato delal tako za Radio kot tudi za TV Maribor in poskušal uvesti bimedialnost, a se je izkazalo, da čas še ni zrel za kaj takega. Leta 2006 se je pojavila nova možnost, in sicer mesto odgovornega urednika Radia Maribor. Jeseni sem bil res imenovan na ta položaj, s čimer sem zaokrožil svojo bogato novinarsko pot – od novičarja do dopisnika in odgovornega urednika. Seveda pa je takšno stresno delo zahtevalo tudi svoj davek, ki sem ga dobil leta 2007 v obliki možganske kapi. Tedaj mi je postalo jasno, da je zdravje pomembnejše od dela in čeprav odločitev ni bila lahka, sem po dobrem letu urednikovanja odstopil. Zanimivo je, da me je nasledil prav Vlado Krejač, s katerim sva začela najini novinarski poti, sam pa sem se z njim še nekaj mesecev pred mojo boleznijo dogovarjal, da bi prišel na Radio Maribor.«

Vrnitev na stara pota

Vse do upokojitve leta 2016 je delal v dnevno-informativnem uredništvu in se nekako vrnil na stara pota novinarstva, tja kjer je začel. »In če sem prej dejal, da sem z uredniškim mestom zaokrožil svoje novinarsko delo, je bilo jasno, da lahko nadaljujem tam, kjer sem tudi začel, v dnevno-informativnem uredništvu. Vrnil sem se torej v poročila, kjer sem preživel čas do upokojitve septembra 2016. Skupaj sem v novinarskem poklicu, ob delu tudi v času študija, preživel dobrih 45 let. Praktično ni bilo področja, ki ga ne bi vsaj nekaj časa pokrival tako na radiu, televiziji ali v tiskanih medijih. V službi sem preživel ogromno koncev tedna, dobro tretjino časa pa na poti oziroma v tujini. Odhod v 'penzijo' zame ni bil nič posebnega, saj ne sodim med tiste, ki jih je strah tega zadnjega obdobja življenja.«

Pic je bil tudi na drugih področjih vsestransko dejaven, ni pa hlepel po priznanjih. »Kakšnega posebej omembe vrednega priznanja nisem dobil, razen manjših plaket in priznanj športnih društev in novinarskega ceha. V vseh teh letih pa sem bil sicer dejaven tudi na drugih področjih, še posebej v sindikatu in društvu novinarjev. Na družabnem področju sem bil aktiven med novinarji smučarji, vsa leta pa sem bil tudi član Športnega društva RTV.«

Posebej lepi spomini ga vežejo na nogometno ekipa Kričača, ki je sicer delovala v okviru Športnega društva RTV Ljubljana. »To je posebna zgodba. Že od srede 70. smo imeli z nogometno ekipo Kričača, ki jo je vodil Marjan Kralj - King, dvakrat letno srečanja, izmenjaje v Mariboru in Ljubljani. Dobivali smo se na najrazličnejših lokacijah, pogosto tudi v našem domu v Fiesi še s Koprčani, pa na Pohorju, v Planici, pluli smo po Ljubljanici in Dravi. Prav športno druženje s kolegi iz Ljubljane in Kopra je pripomoglo k našim dobrim odnosom in lažjem urejanju številnih službenih zadev. Prejel sem priznanja ob jubilejih in za sodelovanje s klubi - od NK Maribor, kegljačev, za poročanje o motokrosu in podobno, pa za 30 let dela v DNS. Tam sem bil kot predsednik našega aktiva član izvršnega odbora in nato konec devetdesetih član častnega razsodišča. V začetku osemdesetih let sem bil predsednik sindikalnega aktiva in nato vrsto let v izvršnem odboru SNS ter aktivno sodeloval kot član stavkovnega odbora v največji novinarski stavki na RTV, v prvi polovici 90. let.«

Jadranka Oblak je življenje posvetila televiziji

Marsikateri bralec Kričača je zmajal z glavo, ko je prebral naslov tega prispevka, saj intervjuvanke verjetno ne pozna. Ko pa bo ugotovil, da gre za Jadranko Tavčar, zdaj poročeno Oblak, bo odobravajoče pokimal, saj je malo tistih, ki so vso svojo delovno dobo posvetili temu najbolj vplivnemu mediju pri nas.

»Srednjo šolo sem obiskovala na Gimnaziji Poljane,« pripoveduje o svoji mladosti Jadranka Oblak, »kar je bilo zame zelo pomembno, saj so obljubili poučevanje angleškega jezika v dveh posebnih razredih. Čeprav je od te ideje ostalo samo več ur pouka angleškega jezika, je bilo slednje zelo koristno zame, saj sem po končani maturi odšla v okviru študentske izmenjave za leto dni na študij v ZDA.«

Zelo zgodaj ste začeli odkrivati povsem drugačen svet.

»Res je. Pet nas je odšlo, iz takrat še republike Slovenije, v nam povsem tujo deželo, kajti način življenja in vrednote, ki smo jih živeli v naši takratni domovini, so bile povsem v nasprotju s kapitalistično potrošniško miselnostjo. V šoli me je najbolj presenetila tekmovalnost med učenci, kar jih je oropalo iskrenega prijateljstva. Hitro sem ugotovila, da bi lahko s svojim gimnazijskim znanjem večino marsikaj celo naučila, saj je bilo njihovo učenje precej površno in plitko. A bolj kot nerazgledanost in neizobraženost sem med učenci pogrešala solidarnost in socializacijo.«

Torej vas je »obljubljena dežela« razočarala?

»To je le ena plat medalje. Navkljub razočaranju nad obljubljeno deželo so mi spoznanja o ZDA odprla oči, saj sem lažje prepoznavala vse novosti, ki so s kapitalizmom prihajale k nam kot obljube za boljše življenje. Sčasoma pa se je pokazalo, da so te obljube veljale samo za bogate, ki so se še bolj obogatili, medtem ko je srednji sloj padel med reveže, večina pa se je tako ali tako znašla na cesti. Toliko o skrbi za človeka, krinko, pod katero se narodu vsiljuje kvazi napredek.«

Po vrnitvi iz ZDA ste začeli študirati na eni od fakultet.

»Želja po znanju me je gnala naprej na visoko šolo. Po končani Filozofski fakulteti, smer A slovenski jezik s književnostjo, B angleški jezik s književnostjo, sem se zaposlila na takratni TV Ljubljana v dramski redakciji, iz katere je kasneje nastalo uredništvo igranega programa. Kot popolna začetnica sem se znašla v eliti slovenskih književnikov – pisatelja Saše Vuge, ki je bil urednik uredništva in dramaturg, pesnikov Janeza Menarta in Ervina Fritza ter dramaturga Marjana Brezovarja. Zahvaljujoč njihovi širini duha, izjemni strokovnosti in plemeniti človečnosti sem se pod njihovim mentorstvom kmalu seznanila z zakonitostmi televizijskega medija in bogastvom sporočilnosti vrednot. Žal se je tovrstna kakovost v današnjem televizijskem programu popolnoma izgubila.«

Zelo kritične besede!

»Žal. Plitke tematike vsakdanjega izpraznjenega življenja so izrinile bogastvo slovenskih knjižnih del, ki jih nacionalna televizija že leta ne uprizarja več, saj je od vsakomesečne televizijske igre ali filma ter dveh nadaljevank na leto, kar je bil nekoč normativ igranega programa, danes ostala le še kakšna televizijska limonada, pa še ta v tuji produkciji. Televizija namreč že leta ne snema lastnega igranega programa, pa zato ni čudno, da so izumrli poklici, kot je, recimo, režiser igranega progama, pa tajnica režije skript. Enako velja za scenografijo in kostumografijo, ki sta se takrat kosali z zahtevami produkcije celovečernih filmov. Celotna izvedbena ekipa je po svoji strokovnosti prekašala dandanašnje ekipe, kjer tehnološki razvoj zahteva zgolj računalniško znanje, a poznavanje stroke je postalo skoraj nepomembno. Digitalna tehnologija naj bi sicer poenostavila proces dela, žalostno pa je, da ga hkrati tudi siromaši ali celo sploh izniči sporočilnost.«

V produkcijskih magnetoskopih, pri montaži TV-Teke Jaka Bartol.

Ali ste svoje poglede na televizijski medij predstavili tudi ljudem, ki so in še vedno odločajo o njem?

»Poglabljanje v televizijski medij me je kasneje navdihnilo, da sem se lotila zahtevnega projekta, prikaza nastanka in razvoja slovenske televizije. Pogovorno dokumentarna oddaja TV-teka je mesečno nekaj let gledalcem obujala spomin na naše prve začetke, dokler ni bila nekega dne ukinjena. Razlogi za ukinitev mi še danes niso znani. Oddaja namreč ni bila niti produkcijsko zahtevna niti finančno draga, med gledalci pa je bila zelo priljubljena. Zato je v arhivu ostalo petinsedemdeset enoinpolurnih še nezmontiranih posnetih pogovorov, arhivskega gradiva in kar nekaj na novo obnovljenih oddaj, ki so ob tistih prvih začetkih, ko še ni bilo magnetoskopskega zapisa, potekale v živo, pa smo obudili spomin nanje tako, da smo jih na novo posneli. Glede na informacijsko, morda bolje povedano dezinformacijsko prenasičenost današnjega časa in na samozadostnost novodobne generacije, ki se ne zaveda svojih korenin in ki ne priznava zgodovine, je vedno manj možnosti, da se ta kulturna dediščina kakorkoli ohrani.«

Torej ste ostali brez dela.

»Ne! Po ukinitvi TV-teke sem delo nadaljevala pri oddaji TV-Mernik, takratni oddaji o televiziji, ki jo je vodila Olga Rems. S sodelavci smo zasnovali samostojno uredništvo TV- STIK, promocijo televizijskih programov, poleg oddaje Za TV kamero, kjer smo pogovore v studiu obogatili in dopolnili z reportažami s snemanj. Tako smo pripravljali novinarske konference za predstavitve novih oddaj, zbir vseh člankov o televiziji, publikacijo TV okno, v kateri smo ostale medije obveščali o vsebinah

televizijskega sporeda, ter tedensko oddajo Ne prezrite z napovedniki najbolj zanimivih oddaj. Skratka, mnogo in marsikaj, kar se je kasneje z leti porazgubilo ali preusmerilo v druge službe, ki so nastajale na novo, kot so službe za stike z javnostjo ali pa so delo prevzele privatne agencije. Seveda, ob ustanavljanju komercialnih televizij je tudi vloga promocije postajala vse pomembnejša, tako da so se pojavili tudi poskusi privatizacije promocije v samostojno agencijo izven nacionalne televizije, ker si je očitno nekdo iz tega naslova obetal dober zaslužek.«

Ste zadovoljni s svojo kariero?

»Svojemu delu na televiziji bi težko rekla kariera, ker mi je več kot lastni status vselej pomenilo in me navdihovalo iskanje, kaj lahko sporočim gledalcu novega ali zanj koristnega. Spadam namreč v tisto generacijo, ki je bila vzgojena v vrednotah človečnosti in nam je bila prvenstvena skrb za sočloveka, trud za ozaveščanje preprostih ljudi. No, danes preprostih ljudi ni več, ali so reveži ali so šolani, čeprav pogosto prav

Za TV kamero s takratnim urednikom uredništva za resno glasbo Janijem Golobom.

Uredništvo TV STIK – Milica Prešern, Jadranka Tavčar, Bogi Pretnar, Teja Vidmar, Olga Rems, Miro Megušar.

tako reveži, le da ne v materialnem bogastvu, temveč v notranji plitkosti. Potreba po atraktivnosti programa in senzacionalnosti vsebine je izrinila željo po ozaveščanju, pa je zato tudi fokus ustvarjalcev usmerjen bolj na kariero kot na ustvarjalnost.«

S čim se ukvarjate zdaj?

»Vse bolj postajam posameznik, ne v smislu, da bežim od ljudi, temveč da moje delo ni več timsko, kot je bilo na televiziji, saj več prevajam in lektoriram. Napisala sem tudi zgodbe o naših odnosih z naslovom Moč odnosa. Knjigo o duhovnosti in morali, Plodovi Modrosti in knjigo Bojevnik Plemenitosti, o človeških vrednotah, ki osmišljajo naše življenje.«

Bi si izbrali drugačno pot, če bi bili zdaj na začetku svoje kariere?

»Ne glede na to, kakšen vtis kdo dobi o moji delovni poti, vem, da je vse, kar se mi je morda v tistem trenutku dozdevalo kot krivično ali sem doživljala kot boleče, vendarle služilo za premik v razvoju in me bogatilo v raznovrstnosti. Najlažje in najvarneje se je držati ene poti in se povzpenjati, a mnogo težje je spoznavati različna področja, se soočati z različnimi vsebinami in vsakič začenjati znova.«

Bili ste tudi novinarka. Kako je z novinarsko dejavnostjo v vaši družini? Se z njo ukvarjate le vi?

»Lahko bi trdila, da sem talent za pisanje podedovala po očetu, ki je bil najprej novinar in urednik na Slovenskem poročevalcu, kasneje pa predvsem kulturni delavec na različnih funkcijah - minister za kulturo, predsednik kulturne skupnosti, predsednik skupščine RTV in nazadnje ustavni sodnik. Vendar sem se dolgo otepala, da bi hodila po očetovi poti, saj me je mnogo bolj kot novinarstvo privlačilo gledališče. Tako sem se preizkusila tudi v radijski igri, žal pa za televizijsko uprizoritev nisem nikdar zbrala dovolj poguma.«

Zakaj ste se odločili za ta poklic?

»Pravzaprav se niti nisem odločila, tako me je življenje peljalo, take možnosti so se pokazale in jaz sem se v njih našla in to me je vedno izpolnjevalo. Čeprav sem vodila tudi nekaj Polnočnih klubov in pripravila kar nekaj intervjujev, se še vedno lažje in bolje izražam v pisani besedi.«

Katero je najlepše obdobje v uspešni novinarski karieri?

»Ne vem, ali zato, ker so bili to mladostni podvigi ali zaradi dela samega ali zato, ker imam še danes na duši dolg nedokončanih oddaj, je bilo zame najbolj plodno in s tem najbolj bogato obdobje delo oddaje TV-teka. Bili smo čudovita ekipa, hkrati pa smo odkrivali zlato dobo slovenske televizije in ko razkrivaš tako bogastvo tudi sam postajaš bogatejši.«

Ste tudi avtorica najrazličnejših oddaj. Povejte nam kaj o njih.

»Seveda je najbolj živahno zapisan moj prvi televizijski projekt, to je televizijska drama Kati Kustecova, po romanu Miška Kranjca, kjer sem z režiserjem Igorjem Prahom sodelovala tudi pri oblikovanju dialogov, medtem ko je delo dramatiziral kolega iz uredništva Vladimir Frantar. Idejno sem tudi zasnovala oddaje Duhovni utrip in kot primer vzora tudi pripravila prve tri tematike. A pozneje, ko sem se iz službe TV-marketing, ker mi propaganda ni šla najbolje od rok, želela vrniti med programske ustvarjalce, sem bila zavrnjena, kot češ, da ne spadam v verski program, saj sem bila zavoljo intervjuja z Dalajlamo označena kot budistka.«

Kako pa je bilo s priljubljenostjo vaših oddaj?

»Oddaje TV-teke so bile ob svojem času precej gledane. Mnogi so se še spominjali prvih začetkov, a kar je najpomembneje, generacijo takratnih ustvarjalcev so ljudje poznali. Če mlajšo generacijo na televiziji danes vprašate, kdo sta bila, recimo, Marjana Deržaj ali pa Stanko Bloudek, je zanje to popolna enigma. Današnji svet je preplavljen z večinoma nepomembnimi informacijami.«

Ko delo postane užitek

Damjan Zorc, slovenski prevajalec in anglist, srčni spodbujevalec bralne kulture na Slovenskem in pravi knjižni molj, ki mu je branje delo in užitek.

Ima dvojnika na Radiu Slovenija, s katerim sta v podkastu Številke že sodelovala in begala poslušalce. Pogovarjali smo s s tistim Damjanom, ki na teden prebere eno knjigo in ki na vse možne načine (prek svoje spletne strani damjanzorc.net, z bralnimi srečanji v Konzorciju Mladinske knjige v Ljubljani, na svoji FB-strani) spodbuja bralno kulturo med Slovenci.

Damjan, lahko bi še in še naštevala, a te prosim, da se sam predstaviš. Da najprej slišimo, kako vidiš samega sebe. Knjige niso edina stvar, ki te okupirajo, so pa zagotovo najpomembnejša, če odmislim tvoji prisrčni deklici?

Knjige res niso edina moja zaposlitev, vendar jih pri vsem, kar počnem in kar sem, poskušam postaviti kot osrednji okvir, skozi katerega raziskujem sebe in na podlagi katerega poskušam razumeti druge, zlasti najbližje. Branje me iz nepotrpežljivega sitneža spreminja v pozornega opazovalca, iz trmoglavega vsevedneža v ponižnega učenca. Zgodbe, zlasti tiste, ki zahtevajo svoj čas, me urijo v vztrajnosti in rad se predajam večplastnim likom, ki niso predvidljivo všečni ter razgalijo svoje hibe, to so tisti liki, ki jih zares tudi srečujemo. Življenja ne poskušam naravnati po sreči, ampak po vsem tem, kar pride pred njo. Poskušam delati dobro, v prevajanju, v družinski vlogi, v prijateljevanju, ampak mi občasno spektakularno spodleti. In zdi se mi, da je tako prav.

Je prevajanje še vedno tvoja primarna dejavnost? Kdaj najdeš čas za ostale, tebi pomembne zadeve, npr. planinarjenje?

Prevajalstvo in jeziki so v meni že dolgo zapisani in tako bo tudi ostalo. Z jeziki in besedami pa se ukvarjam tudi drugače, kot bralec, pisec in nedavno sem sprejel tudi delo v pisarni Ljubljane, Unescovega mesta literature. Ljubljana je ta naziv prejela kot pomemben akter na področju knjige in se tako znašla v odlični družbi drugih mest literature. Ravnam se po načelu, da je časa za vse dovolj, med seboj se razlikujemo zgolj po prioritetah. Polovico dneva lahko odrežeš za gledanje televizije

in izlete v nakupovalne centre ali pa jo razdrobiš na filme, knjige, sprehode, družino. Seveda pa mi nekoliko na roke hodi dejstvo, da si kot svobodni podjetnik lažje odrejam čas. Takšna svoboda pa vseeno zahteva nekaj več discipline.

Je bila ljubezen do knjig tvoja strast že v mladosti? Ko pogledam današnjo mladino, bi rekla, da je nekaj hudo narobe, saj skoraj nihče več ne bere prostovoljno. Rezultati bralnih analiz na Slovenskem so porazni, a vendar se ne zdi vse tako črno-belo. Ob vsakoletnem knjižnem sejmu sem navdušena nad številnimi novimi, slovenskimi in prevedenimi deli.

Sem eden tistih, ki se je v knjige polno zatopil šele pozneje, pri vstopu na fakulteto, sem pa ves čas imel stik z umetnostjo. Glede bralne kulture pri nas sem deljenega mnenja, vendar v svoji osnovi ostajam optimist, konec koncev tudi delujem na področju spodbujanja branja. V prvi vrsti pa poskušam biti zgled, najprej doma, kjer gojim spoštljiv odnos do knjig in vsi veliko beremo. Kamorkoli grem, imam vedno s sabo knjigo, naj bo to v čakalnici ali na vrhu Grintovca. Od knjig si še najbolj oddahnem na morju.

Kolikor mi je znano, si tudi filmski navdušenec. Od študentskih let dalje si prevedel ogromno filmov. Pred leti sta s kolegom celo snemala oddaje o prevajanju. Kako se je vse skupaj začelo?

V filme sem zaljubljen že od malih nog. Starši so mi dovolili gledati čisto vse, lahko bi rekel, da sem imel res srečo, čeprav bi danes glede tega kdo znal vihati nos. Gibljive slike so me popolnoma prevzele, zato ni bilo čudno, da sem to strast povezal s prevajanjem filmov. Na tej podnaslavljalski poti sem dobil ogromno izkušenj, ki sem jih pozneje želel deliti tudi z drugimi. Ko sem začel prevajati, ni bilo nikogar, ki bi me vodil, zato sem se moral vse naučiti sam. Zdi se mi pomembno, da nekaj, kar usvojim, dam tudi naprej. Zato sva s kolegom tudi posnela oddaje o podnaslavljanju za začetnike. Danes sem spet samo gledalec. Ampak vedno bolj izbirčen.

Kako si določaš svoje bralne prioritete? Imaš veliko sledilcev na Facebooku, ki z veseljem pridemo v živo poslušat tudi Knjižne peripetije z Damjanom in gosti. Te založbe vabijo, da bereš in pripraviš kritiko knjige ali se povsem sam odločaš, čemu in kdaj boš namenil svojo pozornost?

Čez leto berem novosti, za daljše oddihe pa si na stran dam nekoliko težje branje, tudi klasike, ki sem jih v svoji nebralski odsotnosti zanemarjal. Zdaj, ko se že nekaj časa ukvarjam s pisanjem o knjigah, se založbe same prijazno javijo in mi ponudijo novosti iz svojega kataloga. Potem pa se glede na trenutno razpoloženje in obveznosti odločim, čemu bom posvetil pozornost. Trudim se, da bi zaobjel vse založbe, zadnje čase me razveseljuje tudi to, da je na voljo precej kakovostne domače literature.

Ko včasih berem kritike katere izmed knjig, so si mnenja zelo različna. Kako je tebi izobrazba, si diplomiran anglist in prevajalec, pomagala pri razumevanju sodobne literature?

Prav nič mi ni pomagala. Res je, da mi je odprla vrata v angleško književnost, ki ji v drugih okoliščinah morda ne bi posvečal toliko pozornosti, drugače pa sem mnenja, da je razumevanje literature stvar vsakega

posameznika, njegovega trenutnega razpoloženja, čustvene zrelosti in življenjskih izkušenj, zlasti tistih neprijetnih, zapletenih. Iz te izkušenjske zmesi, iz katere črpaš besede za zapise in pogovore, pa je potem odvisno, koliko ljudem sta tvoje razmišljanje in doživljanje prebranega blizu.

Pri iskanju učinkovitih metod za navdihovanje bralcev, predvsem najmlajših, si zelo inovativen. Moram priznati, da mi je bil pristop, ki si se ga lotil s Peripetijami na poti, zelo zanimiv in zabaven. Imaš v rokavu še kakšnega asa, kako mladim približati literaturo? Tudi na RTV Slovenja se namreč intenzivno trudimo pritegniti mlajšo publiko.

Nikogar ne moreš prisiliti, da bo bral, zlasti najmlajših ne. Zato je toliko pomembneje, da odrasli sprejmemo knjigo kot nekaj neobhodnega, zabavnega, življenjskega, vrednega. Predvsem na način, ki literature ne bo prikazoval kot nekaj izključujočega, izoliranega. To je bil tudi namen Peripetij na poti. Knjige so nekaj naravnega v kateremkoli okolju. Zato na televiziji pogrešam oddajo, ki bi knjige poskušala približati na dostopen in sproščen način, v povezavi z drugimi priljubljenimi temami, ki pritegnejo ljudi. Maja smo na tematski konferenci, ki je potekala na Gospodarski zbornici, med drugim sprejeli tudi poslanico o branju. Ena od pomembnih točk poslanice je bila tudi, da so za razvoj bralne kulture pri nas ključnega pomena tudi množični mediji, pri tem pa osrednjo vlogo igra prav javna televizija, katere dolžnost je podpiranje branja.

Poleg tvojih bralnih predlogov z veseljem upoštevamo tudi nasvete o pravilni rabi slovenskega jezika. Kakšno je naše znanje maternega jezika? Spadaš med puriste ali si mnenja, da jezik je in mora biti živa stvar?

To, da tisti, ki se ukvarjajo z jezikom, od prevajalcev do novinarjev, ne poznajo osnovnih pravil maternega jezika, nima nobene zveze s tem, da je jezik živ in se spreminja. In občutek imam, da se je v zadnjih letih njihovo znanje poslabšalo. V tem pogledu sem purist, je pa treba to čistost obravnavati v okviru področja, v katerem deluje jezik. Prevajanje je izjemno razgibano, zato je treba vedeti, kdaj so ustrezna določena odstopanja, ki pa jih nekateri vseeno jemljejo kot izgovor za neznanje. Pri novinarjih pa je spet druga zgodba. Tu bi moralo biti spoštovanje do jezika samoumevno.

Ravno sem se vrnila iz Londona, kjer sem se v eni izmed večjih knjigarn Waterstones za več ur izgubila med knjigami, predvsem otroškimi. Komaj čakam, da bom lahko spet vnučkom brala pravljice. Kako pa sta se tvoji hčerkici nalezli branja? Je tudi njiju že navrtal knjižni molj?

Starejša se je že toliko nalezla bralnega virusa, da jo moram držati na vajetih, saj je prebrala že skoraj vse, kar se da za njeno starost. Čeprav jo včasih že gledam postrani, ker ves čas tišči nos v knjige, pa sem po tihem vesel, da so se neki izgubljeni časi vseeno znašli tudi v tej dobi. Občasno namreč zvečer uporabi baterijo in z njo bere pod odejo. Mlajša še ne zna brati, se pa trudim, da ji čim več berem in tako vsaj poskrbim za dobro osnovo. Če bo rada brala, bo pokazal samo čas. Nobeno zagotovilo namreč ni dejstvo, da sam tako rad berem.

In za konec še nekaj poletnih predlogov Damjana Zorca:

Mojca Kumerdej – Kronosova žetev
Zgodovinska drama, ki prestreli s svojo aktualnostjo.

Cormac McCarthy – Cesta
Postapokaliptična sivina, ki s svojim neposrednim in oluščenim jezikom zareže globoko.

Donna Tartt – Skrivna zgodovina
Kompleksni psihološki kriminalni roman, vreden naziva moderni klasik.

Ivana Djilas – Hiša
Prerez generacije, ki si nepremišljeno jemlje sanje po domu in toplini.

Maylis de Kerangal – Pokrpajmo žive
Presunljiva drama o izgubi in upanju.

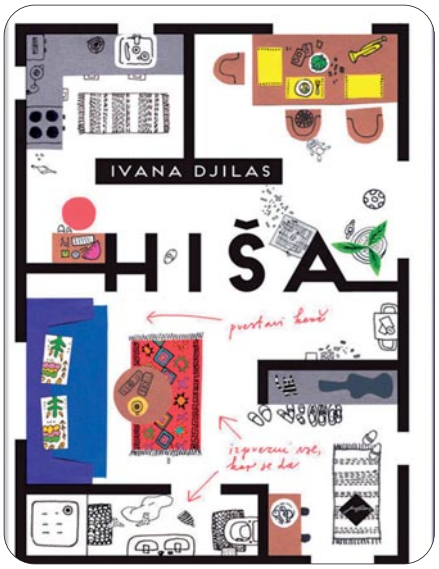

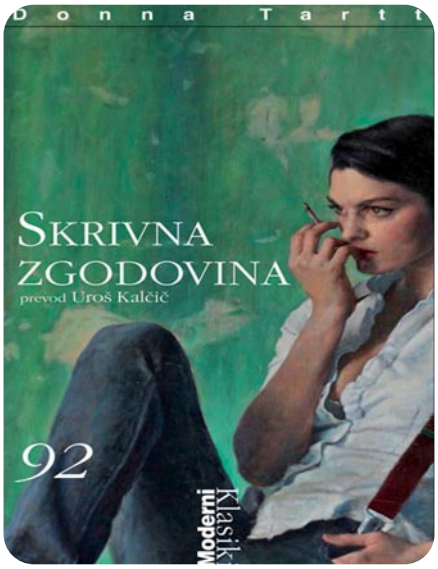

RAZLIČNI IZVAJALCI (DVD)
KRAJINSKI PARK SEČOVELJSKE SOLINE (2017), Format: DVD

Krajinski park Sečoveljske soline. Edinstveno mokrišče v prostoru, ki ga že skoraj tisoč let sonaravno oblikuje človek, polno posebnih življenjskih okolij z zanimivimi rastlinskimi in živalskimi vrstami, je izjemen primer ohranjene tradicije solinarstva in dragocene biološke raznoterosti. Dokumentarni film nam odkrije ta svet naravne in kulturne dediščine skozi zvedavo oko kamere in s strokovno pozornostjo poznavalcev krajinskega parka Sečoveljske soline.

NINA ŠENK : GRDI RAČEK - GLASBENA PRAVLJICA (H. C. ANDERSEN) - TASF & LUCIJA ĆIROVIĆ (2017), Format: CD

Glasbena pravljica za trobilni ansambel in pripovedovalko (H. C. Andersen), prevedla Silvana Orel Kos. »Na podeželju je bilo res lepo; bilo je poletje, žito je rumenelo, oves zelenel, na zelenih travnikih je bilo seno spravljeno v kopice, štorklja pa se je sprehajala na dolgih rdečih nogah in govorila egipčansko, kajti tega jezika se je naučila od svoje matere. Okrog polj in travnikov so se širili gozdovi, sredi njih pa so bila globoka jezerca ... Zares, na podeželju je bilo izredno lepo. Na sončnem kraju je stal star podeželski dvorec, ki ga je obdajal prekop, ob zidu pa je vse do vode je rasel repuh, ki je bil tako velik, da so otročiči pod najvišjimi rastlinami zlahka stali pokonci. Med njimi je bila taka goščava kakor globoko sredi gozda in tu je gnezdila raca.« Le kaj lahko skali tako idilo, da je nekdo ožigosan kot grd?

RAZLIČNI IZVAJALCI
DSZG 2017: POPEVKA - POP ROCK (2017),m Format: CD

Kompilacija pesmi obeh večerov v okviru festivala Dnevi slovenske zabavne glasbe 2017, ki ga je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani organizirala RTV Slovenija. Tekmovalni večer popevk je postregel z dvanajstimi novimi popevkami. Zmage se je veselila Nuška Drašček s popevko Tak dan. Tudi na drugem tekmovalnem pop rock večeru DSZG 2017 smo slišali 12 novih skladb. Med tremi finalisti je zmagala skladba Ob kavi Anabel. Strokovna žirija je ob zaključku festivala Dnevi slovenske zabavne glasbe, upoštevajoč vse skladbe, predstavljene na Poprocku in Popevki, podelila nagrado za najboljše besedilo, ki jo je prejela Anja Rupel za skladbo Tak dan v izvedbi Nuške Drašček, nagrado za najboljšo interpretacijo je prejela Nuška Drašček, nagrado za najboljšo priredbo je prejel Aleš Avbelj za skladbo Tak dan v izvedbi Nuške Drašček in nagrado za najobetavnejšega avtorja ali izvajalca sta prejel(a) Mon'ami.

RAZLIČNI IZVAJALCI (OTROŠKI)
VIOLINČEK (2017), Format: CD

Že poznate Violinčka? Rad posluša glasbo, ob njej ustvarja, poje, pleše in igra. Všeč so mu otroške pesmi, ravno take, kot na tem srebrnem ploščku. Otroci, starši, stari starši in vsi tisti, ki imate radi otroško petje: Violinček je že shodil, šel na glasbeno popotovanje in se vrnil starejši. Tudi zrasel je, še razmišlja malce drugače, se sprašuje o glasbi, ki bi jo rad prinesel v domove, učilnice in seveda na radio. Zato je pred vami drugačen izbor pesmi – zrelejši, namenjen tudi najstnikom, ki se pogosto sprašujejo o stvareh okoli sebe. Prepevajo pevke in pevci otroškega in mladinskega zbora RTV Slovenija, solistke in solisti – mlajši in starejši. Za vas igrajo člani Big Banda in Simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Tu je glasbeni svet otroške in najstniške duše. Prelistajte pesmarico, poiščite svojo najljubšo skladbo, zapojte jo iz srca. Temu je namenjena Violinčkova plošča. Pa tudi vrtcem, šolam, pevskim zborom ... Prepevajte, ustvarjajte in se igrajte z Violinčkom.

tekst: **Mojca Otavnik,** foto: **Anton Kos**

Od Brionov do Goriških brd

Letos smo se prvič srečali že na začetku meseca januarja v Etnološkem muzeju na nostalgični razstavi »140 let Šumija. Bonboni vseh generacij.« Obujali smo spomine o bonbonih (Melisnice, 505 s črto, Visoki C...), s katerimi je odraščala naša malo starejša generacija.

Na obrežju Divjega jezera pri Idriji

Na prvi izlet odšli na otoke Brijone in si ogledali mesto Pulj. Otok Veliki Brijon nas je pričakal v vsej svoji lepoti. Favna in flora sta res veličastni, le stavbe so še samevale in čakale poletne turiste. Po mestu Pulju smo se sprehodili med zgodovinskimi ostanki stare antike in modernim utripom mesta. Nismo pozabili na naše želodce in se pogostili po morsko, saj smo vendar bili ob morju. Aprila nam jo je skoraj zagodel sneg, odpravili smo se namreč v zgornjesavsko dolino. Dan je bil mrzel, a je jasno nebo dovoljevalo nepozabne poglede na naše lepe gore. Obiskali smo planinski muzej v Mojstrani, ki je odlično urejen. Ogledali smo si tudi nordijski center v Planici in se povzpeli na skakalnico – velikanko - s sedežnico, seveda. Ker imamo radi naravo, smo se sprehodili še do slapa Peričnika in do izvira Save Dolinke v Zelencih. Ob vrnitvi v Ljubljano smo sprejeli vabilo Narodnega muzeja na razstavo ob 300. obletnici ustanovitve Velike lože Anglije. Prvič je bila na ogled prostozidarska dediščina slovenskih in tujih muzejev. Topli majski dnevi so nas spet spodbudili na potepanje in podali smo se raziskovati lepote in skrivnosti Idrije. Najprej smo obiskali rudnik srebra in Antonijev rov ter topilnico. To je lep primer dobre revitalizacije industrijskega objekta, ki ne propada, saj je spremenjen v muzej, kjer lahko vidimo, kako so nekoč pridobivali živo srebro. Bili smo zelo navdušeni. Ogledali smo si čipkarsko šolo in njihove prečudovite izdelke ter razstavo na gradu Gewerkenegg. Za Idrijo so značilne tri velike stvari: živo srebro, čipke in seveda idrijski žlikrofi, ki smo si jih privoščili za kosilo, imeli pa smo tudi manjšo kuharsko delavnico. Prijazni kuharici sta nam predstavili izdelovanje teh dobrot in nekateri smo se tudi sami lotili izdelovanja žlikrofov pod budnim očesom strokovnjakinj. V okolici Idrije smo obiskali še Divje jezero in uživali ob pogledu na kristalno vodo.

V začetku junija nas vsako leto v Brda zvabijo slastne češnje. Vedno si ogledamo še kaj v okolici, letos smo zato obiskali Oglej. Tam se nahajajo odkritja prazgodovinskih naselbin, bogati ostanki rimskega foruma in zibelka krščanske kulture. Nadaljevali smo do Gradeža, majhnega ribiškega mesteca z neskončnimi peščenimi plažami. Pot nas je vodila ob Soči, kjer je naravni rezervat - habitat za ptice. Naši pridni fotografi so imeli veliko priložnosti za dobre posnetke. Potem pa seveda češnje, tiste najboljše, temnordeče, briške hrustavke. Kot mali otroci smo se jih razveselili, saj so jih naši vsakoletni gostitelji za nas nabrali dovolj, da smo jih odnesli tudi domov. Naša potepanja so zanimiva in lepa, zato se nam na njih lahko pridružite vsi nekdanji RTV-jevci.

tekst: **L. Drevenšek in V. Lazović,** foto: **arhiv PD RTV**

Vabljeni v družbo nasmejanih ljudi

Planinsko društvo ima na RTV skoraj petdesetletno tradicijo. Leta 2017 smo pripravili plan izletov tako, da je primeren za zahtevne planince in ostale, ki hodijo z veseljem. Udeležujemo se pohodov, hodimo po srednje zahtevnih in tudi po plezalnih poteh. Naši cilji so vrhovi v Kamniško-Savinjskih Alpah, Julijcih, Karavankah, na Pohorju, pa tudi na Primorskem, Dolenjskem, Notranjskem.

Med vodniki so veliki navdušenci za organizacijo potovanj in planinarjenje tudi zunaj naših meja. Uspešno smo organizirali planinske izlete v BiH, Črno Goro, Albanijo, Grčijo, bili smo celo na Kanarskih otokih. Poleg tega, da smo osvojili različne vrhove, kot so Maglić, Durmitor, Olimp, El Teide, smo se udeležili tudi raftinga na Tari, se spustili po kanjonu Nevidio in spoznali paleto drugih izzivov.

V letošnjem načrtu imamo planinarjenje po Kreti. V prihodnje bi želeli izvesti pohodništvo po Korziki in Siciliji, načrtujemo tudi planinske izlete po Bolgariji in otoku Lanzarote (Kanarski otok). Za potrebe našega planinskega društva smo ravno zaradi prej naštetih destinacij izšolali turističnega vodnika in planinske vodnike za vodenje zahtevnejših tur.

Raznovrstne in številne pohodniške izkušnje nam bodo omogočile organizacijo in izvedbo ekspedicij tudi na višje vrhove, kot so Kilimandžaro, Elbrus, Ararat in drugi. Te gore so visoke, atraktivne, vendar za vzpone ne zelo zahtevne in nevarne. Udeleženci, ljubitelji planin, ob teh priložnostih spoznavajo tudi druge kulture, vzpostavijo stik z domačini, s katerimi se vzpostavijo veliko bolj pristni odnosi kot na navadnih turističnih potovanjih.

V začetku leta smo opravili snežno turo na Pohorje in na Veliko planino. Bili smo v dolini Glinščice pri Trstu, kjer je bil del skupine na plezalni poti, ostala skupina pa je bila pohodniška. Na Krku smo hodili v sodelovanju s PD Bazovica Rijeka in PD Iskra Ljubljana, skupaj je bilo preko 140 planincev. Imeli smo lepo vreme, obiskali pa smo vzhodni del otoka. Praznovanja ob jubileju reškega društva so se udeležili tudi naši člani. Zelo zanimiv je bil pohod po poteh Claustre. Pod strokovnim vodstvom smo prehodili del od Predjamskega gradu do Hrušice. V marcu smo opravili pot iz Solkana na Sabotin, Korado ter spust v Kanal – osemurni pohod s pogledom na Sočo. Lažji pohod v Kamniški Bistrici je bil združen z ogledom vojaške bolnišnice in Orglic. Aprila smo prehodili greben Struške, kjer smo občudovali pomladno cvetje. Izredno zanimiv in obiskan je bil naš pohod po sledeh medveda v Loškem potoku, kjer smo bili gostje naših vodnikov, upokojenca RTV Jake Bartola in vodnika Draga Carja. Vseh petdeset udeležencev izleta je bilo navdušenih nad naravnimi lepotami in izjemno muzejsko zbirko pri Antonovih, na Jakovi domačiji. Majska tura na Veliki Rogatec nas je razveselila z izjemnimi pogledi na Kamniško-Savinjske Alpe.

Naši izleti v prihodnjih tednih bodo: vzpon na Dovško Babo in Hruševski vrh, kjer pričakujemo pravi botanični vrt. Potem sledi vzpon na Rodico z Vogla, zopet z našimi prijatelji, planinci z Reke. Naš vodnik Andrej organizira tečaj plezanja v Paklenici, kjer bodo možne tudi pohodne ture. V načrtu imamo tudi planinsko turo v tujino, letos gremo na Kreto.

Sledile bodo zahtevnejše ture: Ojstrica, Košutnikov turn, Skuta, Triglav, Peca, Visoka Ponca. Za Krn imamo v planu dve različici, lažjo, enodnevno in težjo, dvodnevno. Potem sledijo srednje zahtevne ture na Kamniško sedlo, z možnostjo čez Okrešelj. Brda v jeseni so vedno lepa. Kasneje bodo lažje jesenske in zimske ture: Slemenova špica (dve različici), Kraški rob, Lajnar-Slatnik-Možic, Kavčič-Lipnik-Golič in za zaključek še Golaki.

Področje promocije zdravja je izredno široko, tako da je tudi sodelovanje Službe varnosti in zdravja pri delu z ostalimi društvi in organizacijami pomembno. Sodelujemo z aktivnimi društvi znotraj RTV Slovenija, kot sta Športno-kulturno društvo in Planinsko društvo, ki imata pomembno vlogo pri spodbujanju zaposlenih k telesni aktivnosti oziroma rekreaciji. Redna telesna aktivnost je izjemno pomemben del življenja, saj zavira fiziološke procese staranja in omogoča dolgo, kvalitetno in neodvisno življenje. Na delovnem mestu to pomeni zmanjšanje tveganja za razvoj številnih bolezni in zmanjšuje stres. Aktiven način življenja omogoča tudi priložnosti za sklepanje novih prijateljstev, vzdrževanje socialne mreže in povezovanje z ljudmi vseh starosti.

Sodelovali smo tudi v akciji "Za lepšo Ljubljano 2017". Očistili smo okolico Grajskega hriba, preko katerega je trasirana za prestolnico edinstvena Planinska pot po oddajnikih RTV SLO št. 13, in Gruberjev prekop do Gruberjeve brvi. V jesenskem roku bo akcija razširjena še na drugo pot, z istim imenom, le oznaka bo nova, št. 14 Rožnik. Ta, že prehojena in še ne markirana pot, je tudi tokrat v zgodnem pomladanskem roku, ko smo z metodo GPS izmerili potek planinske obhodnice, naravna in še ni komunalno onesnažena s strani uporabnikov naravnega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.

Na koncu naj omenimo še prednosti planinarjenja. Danes je življenje bolj stresno in naporno kot kadarkoli prej. Stres in utrujenost sta nekaj, kar je zelo dobro znano vsakomur od nas. Stresu in pritiskom smo izpostavljeni povsod: v službi in doma. Posledice stresa so utrujenost, izčrpanost, napetost, glavoboli, pogosta obolenja, pomanjkanje navdušenja, slabo počutje, slaba koncentracija pomanjkanje volje do dela in depresija. Tudi upokojenci poznajo stres, pogosto se počutijo osamljene, odrinjene od družbe in nekoristne. S planinarjenjem krepimo »dušo in telo«, torej s socialnimi stiki in fizičnimi napori krepimo kognitivne in telesne zmožnosti, kar zelo pozitivno vpliva tudi na delovne zmožnosti.

Lepo vabljeni, da se nam pridružite tudi novi člani, zaposleni, zunanji sodelavci in ostali.

tekst in foto: **Darja Slokan**

Skrbimo za okolje in sebe

Uspešna šesta akcija zbiranja rabljenih oblačil. Sodelavke in sodelavci RTV Slovenija smo v tradicionalni dobrodelni akciji zbrali 1560 kilogramov rabljenih oblačil.

V dobrodelni akciji smo sodelovali sodelavke in sodelavci vseh enot RTV Slovenija – tako v RTV-centru v Ljubljani kot v Regionalnih RTV-centrih Koper–Capodistria in Maribor, vključno s studiem madžarskih programov v Lendavi. To je bila že šesta tovrstna dobrodelna akcija.

Akcijo smo pripravili v sodelovanju s Centrom ponovne uporabe, ki je bil ustanovljen z namenom ustvarjanja zelenih delovnih mest, zaposlovanja težje zaposljivih oseb in njihove integracije v družbeno okolje in na trg dela.

Center tako zagotavlja zaposlitev tistim skupinam ljudi, ki so zaradi specifične oviranosti oziroma ekonomskih okoliščin manj konkurenčni na trgu delovne sile.

Sodelavci centra ponovne uporabe izdelujejo inovativne izdelke za namen izboljšanja življenja ljudi preko zagotavljanja dejavnosti ponovne uporabe, s katero bodo zagotovili boljšo kakovost življenja.

Zbrana oblačila in predmete bodo v pretežni meri namenili nadaljnji uporabi, del bo šel za predelavo v vrečke, torbe in nahrbtnike, čistilne krpe in reciklažo.

Poudarek je na prednostnem ravnanju z odpadki po sistemu 3R:

Reduce/zmanjševanje oz. preprečevanje nastanka odpadkov;

Re-use/ponovna uporaba – postopek, ko se izdelek ali njegov del ponovno uporabi za namen, za katerega je bil prvotno izdelan;

Recycling/recikliranje – postopek predelave, v katerem se odpadne snovi ponovno predelajo v proizvode oz. materiale za prvotni ali drug namen.

S takšnim načinom ravnanja z odpadki se skušamo približati ničelnemu nastajanju odpadkov.

Z vsakoletno akcijo zbiranja rabljenih oblačil želimo med sodelavci RTV Slovenija dvigniti okoljsko ozaveščenost ter se seznaniti z inovativnimi okoljevarstvenimi metodami.

Sodobno potrošništvo povzroča ogromne količine odvečnih izdelkov, ki podjetju predstavlja surovine za izdelovanje "retro" opreme. Modna industrija je postala eden največjih onesnaževalcev, ne le s proizvodnjo oblačil, temveč tudi zaradi masovnega odlaganja oblačil. Da o izkoriščanju poceni delovne sile, niti ne govorimo. Tekstilni izdelki so med najbolj razširjenimi potrošnimi dobrinami in so najhitreje rastoči odpadki v evropski uniji. V Sloveniji odvržemo približno 12-15 kg tekstilnih odpadkov na leto. S tem sami, kot potrošniki, ustvarjamo ekološko krizo, saj se večina teh oblačil ne razgradi. Sežig nerecikliranega tekstila namreč povzroča povečanje emisij ogljikovega dioksida.

Z ločenim zbiranjem odpadkov, ponovno uporabo in predelavo oblačil lahko prispevamo k prihranku surovin, manjšemu onesnaževanju okolja zaradi manjših potreb po proizvodnji primarnih vlaken, razbremenitvi odlagališč in manjšim izpustom toplogrednih plinov, ki nastajajo ob razgradnji naravnih vlaken.

Tovrstno zbiranje odvečnih oblačil in predmetov spodbuja trajnostne načine potrošnje, trajnosten življenjski slog ter večjo okoljsko in družbeno odgovornost nasploh.

Poleg okoljskega vidika, je akcija zbiranja rabljenih oblačil pomembna tudi s humanitarnega, saj se s projektom ustvarjajo nova, tako imenovana »zelena« delovna mesta, ki zaposlujejo težje zaposljive ljudi.

Potrošniki se naraščajoči količini odpadkov ne moremo izogniti, lahko pa s svojim ravnanjem prispevamo k zmanjšanju količine odpadkov, vplivom odpadkov na okolje in zdravje ljudi in izboljšanju učinkovite rabe virov.

Na letošnji svetovni dan varstva okolja smo skupaj s Službo varnosti in zdravja pri delu opozorili zaposlene, da je naša vsakodnevna odgovornost tudi skrb za vodo, energijo in hrano.

Strokovni sodelavec za promocijo zdravja Aleš Homovec je na različnih lokacijah po naših enotah na kratko predstavil pomembnost pitja vode (hidracije) na delovnem mestu ter z nasveti pomagal, da bi zaposleni redno pili vodo (tudi na terenu) ter se izognili dehidraciji.

Dunja Gačnik, trenerka in inštruktorica, pa je prikazala kratke vaje na delovnem mestu za pretežno sedeče delo, vaje za pravilno držo telesa ter tehnike sproščanja.

Peš petek je pobuda in spodbuda k aktivnemu življenjskemu slogu, tako na delovnem mestu kot v prostem času. Z odločitvijo, da ob petkih ne bomo uporabljali dvigala, da pridemo na delo peš ali s kolesom, da namesto vsakodnevne uporabe avtomobila uporabimo vlak ali avtobus, prispevamo k manjši obremenitvi okolja, manjši porabi energije in trdnejšemu zdravju.

To lahko storite vsak petek in se nam v sklopu akcije Peš petek in aktivna malica pridružite pri vzponu na Ljubljanski grad.

Predavanje o vodi in zdravju ter aktivnem odmoru si lahko ogledate tudi na MOjRTV na povezavi Dogodki in novice/Novice/Svetovni dan varstva okolja.

V spomin Robertu Bogataju

Na pragu pomladanskega jutra smo spoznali neustavljivo moč minevanja. Tako dokončno in nepovratno se zdi, ko izveš, da nekoga več ni. Neznosen občutek praznine pa vendarle ni prazen - zapolnjujejo in presegajo ga žlahtni in lepi spomini. Na navdihujoča raziskovanja, Robertove iskrive domislice, ustvarjalne preskoke in na njegovo ljubezen do narave, živali in ljudi. Težko je v tem trenutku ujeti vse spomine in vtise, ki bi ti jih radi povedali. Z Robertom v pisarni je bil najprej zagotovljen glasen jutranji pozdrav, skorajda vedno obvezno zbadanje v eno in drugo smer ter glasen smeh. Robert je marsikatero težavo znal urediti z nekaj klici, na kratkem sprehodu od radia do npr. Cankarjevega doma pa je obvezno srečal vsaj enega znanca. Za svoj rojstni dan je bil vedno najbolj inovativen med vsemi v pisarni: tople palačinke, kremne rezine direktno z Bleda in polna miza jedi mednarodne kuhinje. Vedno se je zdelo, da zanj nič ni bilo nedosegljivo, nemogoče, neuresničljivo ... Ko je nekdo od nas samo sprožil neko vprašanje, željo, ko je kdo kaj potreboval, je Robert v svojem telefonskem imeniku prav gotovo imel številko prave osebe ... Robert je bil tehnološko najbolj napreden in ozaveščen član naše ekipe. Bilo je preprosto, če si poznal Roberta, si šel v korak s časom.

Bil je poln nasvetov, zlasti o živalih, noben nakup psa na našem hodniku ni šel mimo brez njegovih priporočil, nasvetov, posredovanja. Robert, človek neizmerne energije, predanosti in delovne profesionalnosti, za mnoge med nami pa tudi del "klobučniškega odraščanja", je bil kolega, ki ti je vedno pomahal in ti kaj zaklical, če te je opazil z druge strani radijskega hodnika. Spontano in iskreno. V spominu bodo ostale zarisane mnoge skupne dogodivščine.

Dragi Robert. Bil si tako poln življenja, da je težko verjeti, da te več ni. Tako poln življenja, da v bistvu vedno boš. Tudi v vseh teh zgodbah in spominih, ki jih nosimo naprej.

Vsak od nas bo odslej nosil svoje spomine, tvoja miza pa ostaja tih spomin in opomin na neizbežno minljivost časa, ki nam je odmerjen. Počivaj v miru.

Tvoji sodelavci
DAP-a Radia Slovenija

kadri

ODŠLI V MARCU 2017

TEHNIKA, INVESTICIJE, INŽENIRING
SAŠO ZALETEL – vodja oddelka

PRIŠLI V MARCU 2017

PPE TV SLOVENIJA
ZARJA ZAVODNIK – redaktorica
SENADA KLJAJIĆ – oskrbnica studia

PPE REGIONALNI CENTER MARIBOR
ALJAŽ MEJAL – turnusni urednik

ODŠLI V APRILU 2017
PPE TV SLOVENIJA
SANJA MODRIĆ – novinarka urednica

PPE RADIO SLOVENIJA
ROBERT BOGATAJ - spiker

PPE REGIONALNI CENTER KOPER-CAPODISTRIA
LORENA VADNOV – tajnica

PPE REGIONALNI CENTER MARIBOR
TIMOTEJ SEMENIČ – novinar specialist

PRIŠLI V APRILU 2017

PPE TV SLOVENIJA
BARBARA ŠTOR – novinarka urednica
MATEJA ROSA – novinarka specialistka
BORUT ATLAGIČ – asistent TV/RA režije
ALEŠ STOPA – realizator oddaj VI
NATAŠA PINTERIČ – realizatorka oddaj VI

PPE RADIO SLOVENIJA
REBEKA VIKTORIJA PFEIFER – dokumentalistka arhivarka
AMBROŽ KVATERNIK – tehnik laboratorija
ANDREJA FRANKOVIČ – realizatorka specialistka

PPE REGIONALNI CENTER KOPER-CAPODISTRIA
TJAŠA BERNETIČ – organizatorka izvedbe VI

VODSTVO JZ RTV SLOVENIJA
IGOR KADUNC – generalni direktor

ODŠLI V MAJU 2017

PPE TV SLOVENIJA
JAN KONEČNIK – novinar
METKA PIRC – novinarka specialistka

PPE RADIO SLOVENIJA
MAJA ŠUMEJ – fonetičarka lektorica

PRIŠLI V MAJU 2017

PPE REGIONALNI CENTER KOPER-CAPODISTRIA
ANTONIO SACCONE – glasbeni urednik

OE ODDAJNIKI IN ZVEZE
INES SMRKE – sodelavka za organizacijo in poslovanje
TADEJ ORAŽEM – tehnik za antene

PPE MULTIMEDIJSKI CENTER
JAŠA RAJŠEK - novinar

PRIŠLI V JUNIJU 2017

PPE TV SLOVENIJA
ROK SMOLEJ – urednik oddaj
NATAŠA IVANUŠ ČUČEK – novinarka specialistka analitičarka

PPE RADIO SLOVENIJA
TEJA KLOBČAR – glasbena urednica
GORAN DEKLEVA – novinar specialist analitik
ANŽE TOMIĆ – turnusni urednik

OE ODDAJNIKI IN ZVEZE
TOMAŽ NARTNIK – inženir laboratorija

TEHNIKA, INVESTICIJE, INŽENIRING
ALEŠ BUTALA – skrbnik podpore uporabnikom

KRIČAČ
GROFOVA ŽENA
OSTANEK IZ PREJŠNJIH ČASOV
NEMŠKI MUZIKOLOG (HERMANN)
NEKDANJI SL. SMUČ. SKAKALEC
ANTIČNI BEOTIJEC
MANJŠA OZKA DOLINA
KOST, KI OBDAJA PRSNO VOTLINO
SPOJINA GLICEROLA Z OLJNO KISLINO
SL. PISAT. (VLADO)
REŽISER JEMERŠIĆ
MAJHNA RUTA

Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO
POMOŽNI PILOT
TROPSKI SADEŽ HRUŠKASTE OBLIKE
MESTO V BELGIJI
KRATKO OGRINJALO
ŽU(R)
NENADARJEN ČLOVEK
RUDARSKO MESTO V BOSNI
MESTECE V PROVANSI
PREBIVALEC ZREČ
KRMA ZA KONJE
PRIPADNIK AZTEKOV
SPODRSLJAJ
ZARODEK LISTA ALI CVETA
OBROK ODPLAČILA
KRIŽANEC OSLA
IRENA KOHONT
SL. SLIKAR (OTO)
RIM. BOG. PLODNOSTI
REKA SKOZI BERN
LJUDSTVO V LAOSU
SLOVAŠKI TENISAČ (KAROL)
(K)OC
ŽENSKA, POSLANA S POSEBNO NALOGO
GORA V JULIJCIH (2275 M)
SIMFONIJA NIKOLAJA RIMSKEGA-KORSAKOVA

tekst: **Špela Škrbina, Sabrina Povšič Štimec**
foto: **Aljaž Repnik, Danica Dolinar, Ivan Merljak, Miha Lampreht**

Otroški in mladinski program TV Slovenija julija snema studijski del **nove sezone Ribiča Pepeta** (20 oddaj), kratke **otroške portrete za Studio Kriškraš,** avgusta pa **Firbcologe** (20 oddaj) in pet kratkih (15-minutnih) dokumentarnih filmov o mladih za mlade iz serije **Infodrom – Moje življenje.** Raziskali bodo, kako različne elektronske naprave vplivajo na najstnike in kakšne so pasti spletnih aplikacij; ugotavljali, kaj so prednosti in slabosti drugačnosti; se pridružili mladim, ki se ukvarjajo z različnimi obšolskimi dejavnostmi; predstavili vsakdan mladih prebežnikov in spoznali težave, s katerimi se srečujejo mladi ločenih staršev.

Igrani program TV Slovenija avgusta po scenariju Irene Svetek in v režiji Marka Šantiča začne snemati **celovečerni film Do zvezd in nazaj.** Film govori o igralcu Luki, ki štiri leta živi v zunajzakonski skupnosti s partnerjem Matejem, zdravnikom, in njegovo hčerko Mio. Matej nepričakovano umre in Mia, ki je pred leti že ostala brez mame, je zdaj tudi brez očeta – kot je Luka brez ljubljenega partnerja. Luka in Mia boleče občutita izgubo Mateja, obenem pa se morata zaradi okolja, ki ni naklonjeno obstoju drugačnih družinskih skupnosti od konvencionalnih, bojevati tudi za obstoj svoje nevsakdanje družine. V glavnih vlogah bodo Primož Bezjak, Jernej Šugman, Nadja Debeljak, Silva Čušin in Ivo Ban.

Izobraževalni program TV Slovenija bo poleti skupaj s finskimi in hrvaškimi partnerji začel snemati **evropski projekt Young Village Folk,** ki nadaljuje uspešen evropski projekt Village Folk. Projekt bo spodbujal mlade, da si z inovativnimi idejami, s posnemanjem preverjenih dobrih praks in v okviru trajnostnega razvoja odpirajo zelena delovna mesta v pridelavi hrane. Snemanje prvih zgodb so že začeli na Hrvaškem, na Finskem bodo potekala v avgustu, v Sloveniji pa se bodo začela konec avgusta.

Kulturno umetniški program TV Slovenija je v polnem zagonu pri ustvarjanju **dokumentarnega filma** o vrhunskem, svetovno znanem glasbenem duu **2CELLOS** – Slovencu Luki Šuliću in Hrvatu Stjepanu Hauserju. Ekipi TV Slovenija sta odprla vrata tudi v tisti del njunega umetniškega in zasebnega sveta, ki je doslej ostajal skrit očem gledalcev in množicam občudovalcev po vsem svetu.

Prvi program, Val 202 in program ARS se bodo 24. in 25. avgusta predstavili občinstvu v okviru dogodkov **Noči v stari Ljubljani.** Obiskovalci bodo med drugi lahko spremljali oddajo Lahko noč otroci v živo, prisluhnili koncertu Anike Horvat in Big Banda, koncertu Andraža Hribarja s Simfoničnim orkestrom, oddaji Izštekani in Studio ob 17-ih. V okviru Noči v Stari Ljubljani bo ponovno podeljena nagrada za kratko radijsko zgodbo.

Glasbena produkcija RTV Slovenija bo septembra izvedla vsakoletne **avdicije za nove člane Otroškega in Mladinskega pevskega zbora.** Avdicija za Mladinski pevski zbor bo v sredo, 6. septembra ob 18. uri, avdicija za Otroški pevski zbor pa v četrtek, 7. septembra ob 17. uri. Kandidati naj pripravijo eno skladbo v slovenskem jeziku. Zbirno mesto je avla Radia Slovenija.

Ste vedeli?

Na strehi Radia Slovenija domujejo pridne čebelice.
Ob hladnem pomladanskem temperaturnem obratu smo se sicer zbali za čebelji zarod, a vse je minilo brez negativnih posledic. »Radijske« čebele se pasejo na Rožniku, Golovcu, Ljubljanskem gradu in v Tivoliju. Pridne so in še pred cvetenjem kostanja in lipe so pridelale 50 kg medu, ki je zelo dobre kakovosti.
Načrtujemo lična in sladka poslovna darila za zveste podpornike in sodelavce Radia Slovenija.
Največji del posla (poleg čebeljih družin) je opravil Gorazd Trušnovec, urbani čebelar, sicer občasni sodelavec programa Ars.
Moji kolegi in kolegice so res pridni kot čebele in v tem je veliko simbolike.

Miha Lampreht, direktor Radia Slovenija

foto: Tanja Mojzer in Katja Kodba, Koka Press

kulturni bazar

Pristaniški dan

foto: Alan Radin

Avtomobilski salon

foto: Katja Kodba